

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului Muzeul Digital al Romanului Românesc 1901-1932, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național.

Sugestie de citare a arhivei:

Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Denisa Frătean, Daiana Gârdan, Alex Goldiș, Emanuel Modoc, Iunis Minculete, David Morariu, Ovio Olaru, Teodora Susarenco, Andrei Terian, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: 1901-1932*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2020. https://revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932.

This novel was digitized for the project The Digital Museum of the Romanian Novel 1901-1932, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration.

Citation suggestion:

Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Denisa Frătean, Daiana Gârdan, Alex Goldiș, Emanuel Modoc, Iunis Minculete, David Morariu, Ovio Olaru, Teodora Susarenco, Andrei Terian, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: 1901-1932*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2020. https://revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ELENA Dr. RIEGLER

IUBIRE ŞI ISPĂŞIRE

POVESTIRE

DIN

VECHEA INDIE

Institutul de Arte Grafice
N. V. ŞTEFĂNIU & Co.
IAŞI, — 1920.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ELENA Dr. RIEGLER

IUBIRE ŞI ISPĂŞIRE

POVESTIRE

DIN

VECHEA INDIE

Institutul de Arte Grafice
N. V. ŞTEFĂNIU & Co.
IAŞI, — 1920.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Domnul a spus scânteei,
desprinsă de la El însuşi:
„Prin viaţă vei ajunge la cunoştinţă,
Prin cunoştinţă la dragoste.
Cunoştinţa însă, două căi are:
Binele şi răul.
Răul e suferinţa—
Voeşti s'o cunoşti?"
Scânteia sufletească a răspuns Domnului:
„Voesc să cunosc totul."

„Livres sacrès de l'Orient"

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

INTRODUCERE.

Micul roman conținut în aceste pagini se petrece în India aproximativ în anul 1400.—

In acele vremuri sistemul castelor era în plină vigoare. Casta cea mai înaltă era a Brahmanilor, din care au eşit casta Kschatyrelor, adică a luptătorilor, a Maharajahilor, Rajahilor şi a nobililor. Poporul era compus din diferitele grade ale castei „Paria", cea mai joasă.

Religia Aryană a fost cea dintâi, cea mai veche; adusă, zice Platon, de preoţi Brahmani de pe insula Poseidonis, singurul rest al unui continent dispărut în negurile veacurilor.

Aceasta religie simplă, aproape fără forme religioase, cu credința într'o singură putere creatoare, de la care totul provine şi la care totul trebue să se reîntoarcă; avea multă asemănare cu religia creştină. Astăzi încă, aceste învățături ale religiei Aryane se găsesc în Buddismul de miază-noapte.

Cu timpul, Brahmanii denaturară cu totul frumoasele şi înălțătoarele învățături aduse de strămoşii lor, şi făcură din ele o religie de idoli, de zei fără număr, fie care având templul lui, ba chiar şi nevestele şi copii lor aveau locuințele lor în temple de o mare splendoare. Astăzi încă, se găsesc în oraşul Benares 1400 temple şi moschei.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Dintre zei, cel mai puternic sau, mai bine zis, A-Tot-Puternic, era Șiva, temut de toți și adorat cu cea mai mare evlavie. El e numit: Creatorul și Destructorul a tot ce este. Se numește și Mitra (prietenul) și Savitri (aurora).

In Benares, astăzi încă, locuințele marelui Șiva sunt vreo câte-va sute. Fiul lui e Ganesa, care are un cap de elefant și e cunoscut ca zeul înțelepciunei și al științelor; el e adorat de poporul Indian cu aceiași smerenie ca și Șiva. Kama-Deva, zeul dragostei, stă ceva mai jos pe scara ierarhiei dumnezeești, dar și el are numeroase locuinți în toată India.

El e representat călare pe un papagal verde, cu tiara de aur pe cap, cu arcul și săgeata în mână.

Marele reformator **Çakia-Muni-Buda** *a început misiunea sa în anul 594 înainte de era creștină, după o meditație de o durată de șapte ani. Cuprins de milă, văzând că poporul lui se perde într'o idolatrie fanatică, a instituit cultul lui bine cunoscut — redând religiei țărei sale o mare simplicitate și înălțare, readucând-o la credința într'o singură putere creatoare, veșnică.*

Cu timpul, Budismul, prin diverginți ivite între representanții cultului, s'a despărțit în Budismul de nord și Budismul de sud. Deosebirea cultului consistă în următoarele puncte: pe când Budismul de miază-zi e aproape fără forme religioase, de o simplicitate riguroasă și consideră Nirvana ca neantul, cu distrugerea complectă a conștiinței; Budismul de miază noapte proclamă, din contra, Nirvana ca și religia Aryană — ca locașul Zeilor, locul fericirilor sufletești și al odihnei sufletelor curate.

Am crezut necesare aceste explicațiuni pentru o mai bună orientare a epilogului micului roman, căci, în trăsături generale, ***Locul Remușcărilor (Kama-Loca), al Ispi-***

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

telor (Planul Astral) şi Nirvana sau (Deva Kalm), sunt luate din învăţăturile Budismului de Nord.

Religia Aryană, în toată a ei întregime şi puritate, a fost păstrată până în ziua de astă-zi de un mic număr de oameni sfinţi, nişte călugări numiţi: Mahatma (suflet mare), cari au mănăstirele lor în munţii Hymavatului.

In timpurile în care se desfăşură episoadele acestui roman, în templele oraşelor sfinte: Benares, Hardvar şi Delhi; preotul cel mare, capul Brahmanilor, cânta în timpul serviciului religios, rugi şi imnuri în limba sanscrită. Câte-va din aceste rugăciuni şi invocaţiuni sunt reproduse în Cap. II şi III.

Invasiunea mahometană, care înăbuşise pentru un scurt timp Brahmanismul, a lăsat în urma ei cele mai admirabile clădiri; dintre cari, moscheea clădită de Prinţul mahometan Aurungzebs e cea mai splendidă din toată India. Această moschee fu ridicată de Prinţul Aurungzebs în amintirea iubitei sale soţii, Prinţesa Taj-Mahal, care, se zice că, a fost de o frumuseţe uimitoare şi a murit tânără de tot.

Descrierea templului marelui Şiva din Cap. III e făcută, în parte, după această minunată clădire,

Asemenea, ca şi în templele divinităţilor Isis şi Osiris din Egypet, credincioşii aduceau şi în templele Brahmanilor jertfe de flori, fructe şi pietre scumpe înaintea zeilor; căci, pe lângă cultul Budist, era tot odată şi cultul brahman foarte răspândit cu zeii şi cu templele lor fără număr.
Într'o parte anumită a templului, se făceau şi sacrificii vii de tauri şi de berbeci sfinţi, jertfiţi pe altarele zeilor. Aci, ca la Egypteni, bayaderele şi dănţuitoarele sacre, aveau atribuţiunea de a exprima prin mişcări ritmice mlădioase, şi prin danţuri cu figurile cele mai variate, ritul adoraţiunei înaintea tronului A-Tot-Puternicului Zeu. Intre ele era o mare deosebire; pe când bayaderele erau mai mult sau mai

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. I.

V I S U L

MOTTO :

„Ce vis ciudat avui, dar visuri
Sunt ale somnului făpturi,
A nopţei minte le scorneşte
Le spun a nopţii negre guri."

M. EMINESCU.

India ! ce farmec conţine acest cuvânt, ce minunăţie! Intr'o clipă, un şir lung de vedenii încântătoare se desvălue inaintea ochilor noştri. Falnic şi impunător Hymavatul, pe creştetul munţilor omătul veşnic; stâncele lui uriaşe acoperite cu gheaţă— se ridică spre cerul albastru. La picioarele lui— un paradis se întinde: păduri cu copaci de lemn mirositor acoperiţi cu liane, cu fructe splendide, cu flori exotice, cu păsări şi fluturi în colori vii ca şi florile.

Oraşe cu bogăţii neînchipuite, cu temple şi palate maestoase, în marmoră, aur şi profir, oglindindu-se în undele fluviilor sfinte: Maharajaii mândri şi isteţi, cu veşminte impodobite cu juvaere: Bayadere gingaşe, mlădioase, şi Fachiri citind secretele tainice ale inimilor în arcanele vremei.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Trei sînt oraşele sfinte care deschid porţile lor pelerinilor venind din toate unghiurile ţărei cu rugăciuni şi jertfe: Hardvar, Delhi, şi Benares; dar cel mai sfânt dintre aceste trei e Benares; oraşul cu mii de temple, locuinţele marelui Şiva, Ganesa, Kama şi Mitra, care se ridică pe malul înalt al Gangelui în formă de semi-lună.

Ca o vedenie dintr'o altă lume, e priveliştea oraşului sfânt, când cele dintâi raze ale soarelui aprind ca un foc de strălucire pe cupolele templelor, pe minaretele şi pe turnurile palatelor, care sunt acoperite cu plăci de aur.— Printre ele grădini, pădurici sfinte, tufişuri şi copaci înfloriţi.— Inconjurând malul înalt pe care se ridică oraşul, apele Gangelui se întind cu talazurile înroşite de revărsatul zorilor.— Dealungul ţărmului sunt sute de mici crematorii— grămezi de lemn mirositor pe care trupul peritor al credincioşilor e prefăcut în cenuşă. Fumul alb se ridică spre cerul albastru închis şi mirosul de santal şi smirnă se întinde peste apele Gangelui, unde mulţimea credincioşilor; barbaţi, femei gingaşe, şi copii fără număr,— fac abluţiunele rituale.—

Nenumărate sunt bărcile care alunecă lin pe apele sfinte,— printre ele una, împodobită cu covoare orientale, cu flori şi perne moi, pe care stă culcat un tânăr cu tip Indian de o frumuseţe deosebită, îmbrăcat intr'o haină lungă, albă ; un turban alb pe cap. Svelt, înalt, cu tenul palid, cu ochi mari, negri ; el stă visător, genele făcând în jurul pleoapelor pe jumătate închise, o umbră tainică.—

Acest tânăr e Prinţul Sivruka, Rajah de Tschandarnaghire, care se întoarce de pe malul lin al Gangelui, opus oraşului Benares; unde, ca un bun credincios şi servitor al marelui Şiva, a făcut rugăciunele şi abluţiunele rituale înainte de răsăritul soarelui.—

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Prințul e unul dintre cei mai bogați, isteți și mândri Rajai din toată țara; respectat de castele cele mai înalte ale Kschatyrelor și ale Brahmanilor, iubit de prietenii și supușii săi și adorat de haremul său, el e tipul ideal al unui prinț indian.

La cârma bărcei e un alt tânăr indian cu trăsăturile deschise, pline de viață și de vioșie; el cântă dintr'un flaut de trestie bortelită, duioase cântece indiene: e Nayaka, credinciosul tovarăș al Prințului Sivruka.

Sarac, dar dintr'o castă mai înaltă; fără părinți, crescut în școala Brahmanilor odată cu prințul Sivruka; el are o adorațiune pentru stăpânul său, care, luându-l din mânele Brahmanilor, i-a pregătit lângă dânsul, o viața plină de fericire, fără o umbră, fără un necaz. Și Prințul îl iubește, căci firea lui mai rece, are nevoe de o prietenie caldă, de o inimă veselă, deschisă. Nayaka are o inimă duioasă, un suflet curat și, pătruns de o adâncă recunoștință, el e gata a jertfi și viața lui pentru stăpânul și prietenul său.—

Ochii lui din când în când se îndreaptă cu o întrebare, cu o grijă spre Prințul Sivruka, care stă nemișcat, într'o adâncă cugetare. Dar barca a ajuns la scara care duce de pe malul înalt spre oraș. Nayaka strânge covoarele; Abdulah, Indianul care a condus barca, își leagă lopețile și prinde barca de mal;——— iată-i pe drum spre palatul Prințului.

E încă răcoare; soarele deabea a răsărit, dar străzile înguste sunt deja pline de mulțimea poporului.— Brahmani, în veșminte lungi, albe, urcă maestoși scările templelor; Kschatyra merg mândri, cu un pas ritmic, spre locul întâlnirei unde, în luptă cu spada, cu arcul și cu pumnalul, vor căuta să se întreacă unul pe altul. Femei alunecă, ca niște umbre, învăluite cu totul în haine lungi închise,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

arnncând numai câte o sclipire din ochii lor negri, adânci.—

Şi vânzătorii de fructe, de dulciuri, de flori şi de uleiuri parfumate, umplu strada cu strigătul lor gălăgios, oferind marfa trecătorilor. Din când în când, un elefant cu pasul greoi trece încet prin mulţime, legănând în spatele lui „Hudau" în care stau culcate pe perne moi Prinţesele din Zenana Maharajailor. Şi, sus pe cerul albastru închis, stoluri de hulubi îşi întind aripele albe, deabea înroşite de razele întâi ale soarelui răsărit; sburând încet şi lin în aerul străveziu al dimineţei.

Prinţul Sivruka cu mica sa suită a ajuns înaintea palatului său. O grădină împodobită cu flori, cu copaci înfloriţi de jasmini, portocali şi rodii, înconjoară clădirea de marmoră roşietică. O alee de liliac alb duce spre scara pe care se urcă prinţul urmat de Nayaka. Glycine şi trandafiri cad în ghirlande şi holde pe pereţi şi dealungul uşilor şi ferestrelor. In lăuntru, la intrare, e o sală rotundă, spaţioasă, cu divanuri moi împrejur. Peretii sunt acoperiţi cu covoare în nuanţele cele mai delicate, brodate cu aur şi argint în desenuri persane; prinse pe ele sunt arme de tot felul, în lemn scump, încrustate cu sidef.—

Lumina, căzând de sus, se oglindeşte în apele cristaline ale unui basin ce se află în mijlocul sălei înconjurat de flori mirositoare, în care şerpuesc cu iuţeală peştişori aurii şi argintii. Prinţul Sivruka s'a oprit aci, sala fiind cea mai răcoroasă.

In fundul sălei, înaintea divanului, sunt aşezate mesuţe orientale joase, în lemn mirositor de cedru şi santal, cu sculpturi şi încrustaţii; acoperite cu şervete de matasă supţire, albă, cu franjuri lungi impletite în aur şi perle fine deasupra lor: tăbliţe de argint cizelat, cu fructe delicioase, cu miere şi lapte în căni de onix şi cu pâine albă.— Prin-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ţul, cu un gest de oboseală, de lene, şi cu un adânc suspin, se întinde pe divanul moale; Nayaka îl serveşte cu mare îngrijire, dar Prinţul preocupat, gânditor, de abea a gustat din toate.

—Iţi mulţumesc, Nayaka, pentru grija care mi-o porţi, dar nu te mai obosi; pune-mi mai aproape „Hukahu" mănâncă şi tu şi, pe urmă, aşază-te la picioarele mele şi spune-mi: ce veşti ai mai auzit?

Vânătoarea cea mare, condusă de Rajahul Galeb— Lal Singh, a adus ea vreun folos?

Au putut oare nimici pe regele *junglei*, pe tigrul cel isteţ care, cu atâta îndrăsneală, lua cei mai graşi berbeci, cei mai frumoşi viţei de pe păşunele noastre?

—Mare şi nobil Rajah, de mult te-aşi fi vestit de toate, dar pe fruntea ta e un nour, şi gândurile tale erau duse departe, cuprinse de amintiri, de o grijă pare-că,..... nu am îndrăsnit să-ţi vorbesc; acuma voi vesti cele auzite.

Trei zile şi trei nopţi a ţinut vânătoarea, trei zile au stat cu elefanţii, cu caii şi cu sclavii la pândă. Pe iarba verde a păşunelor s'au găsit urmele regelui *junglei* ducând la iazul de lângă pădure, unde noaptea venea să-şi astâmpere setea.

Când luna s'a ridicat pe cerul închis şi lumina mohorâtă, galbenă, s'a întins pe oglindirea apelor; ascunşi în tufişuri, culcaţi la pământ, l'au aşteptat...

Deodată... foşnetul frunzelor uscate... crengi rupte sub picioare... iată-l!... a eşit din desişurile pădurei, pe poiană. Cu paşi înăduşiţi, încet, uitându-se în dreapta şi în stânga, se apropie de iaz...

Un urlet lung, un strigăt sălbatic care îţi sleeşte inima!...

El a simţit pe duşman în apropierea sa!... Dar într'o clipă, Prinţul Amaravati, Iravadi şi Nitagher au sărit cu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

armele în mână!... Prinţul Amaravati asvârle cu putere toporul, care s'a înfipt adânc în fruntea tigrului, drept între amândoi ochii, cari lucesc ca cărbunii aprinşi.

Rajahul Iravadi s'a repezit cu lancea şi i-a pătruns pieptul când, ridicat în două picioare, era gata să sară pe el. Svărcolindu-se pe pământ, Prinţul Nitagher i-a străpuns inima cu pumnalul. . . . .

Dar, pe când ei se luptau cu groaznica fiară sălbatică, soţia lui a eşit din junglă, a venit să-şi răsbune moartea soţului ei! Sărind sus, într'o clipă a luat cu ghiarele un sclav de pe cal şi, fără grabă, în cea mai mare nepăsare de ţipetele gălăgioase, de tamburine şi de sgomotul asurzitor al tobelor, a dispărut în desişurile junglei cu prada ei!

—" Bunule Nayaka, povestirea ta a îndreptat gândurile mele pe o cale mai veselă; o clipă am uitat de grija mea şi îmi pare rău că nu am fost şi eu cu cei trei viteji care au învins pe regele junglei."

—"Mare Rajah, lumina faimei tale să tot crească ş; umbra ta să mă acopere şi pe mine, servitorul tău credincios, dar spune-mi, care e grija ce-ţi apasă pe inimă şi-ţi întunecă fruntea ta măreaţă?"

—"E nimica, căci e numai un vis.... dar e mult căci acest vis mi-a rămas adânc săpat in amintirea mea, mi-a tulburat liniştea şi ca o proorocire neagră a unei soarte fatale, îmi umple sufletul cu groază şi necaz." —

—"Stăpâne bune, aruncă departe de tine aceste gânduri întunecoase,— aduse în mintea ta prin vre-o vrajă a duşmanilor tăi, ca să-ţi neliniştească inima . . . . Prin ce farmec oare, prin ce amăgire, *Mara* a putut să tulbure mintea unui viteaz ca tine. . . .?"

—"Mă tem, scumpe Nayaka, că visul meu nu e nu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mai o ademenire a regelui Mara, ci o proorocire fatală, vroită şi impusă creerului meu de o putere mai înaltă . . . Dar, ca să poţi judeca şi tu mai bine, îţi voi povesti visul meu.

—"Era spre amurg. Mergeam singuratec pe o câmpie verde ca smaraldul: în depărtare o negură albă, cu străluciri argintii, se ridica încet spre cerul închis, pe care luna nouă, deabea născută, ca învăluită în văluri subţiri, se cobora spre apus.

Mergând tot înainte, m'am găsit eodată la ţărmul unei ape limpezi: era un iaz. Pe faţa lui lină se oglindeau trandafiri, sădiţi cu îmbelşugare în jurul malului. M'am apropiat de un tufiş de trandafiri roşii cu mirosul încântător; am culeş unul dintre ei, dar— cu un strigăt de durere,— l-am aruncat în iaz, unde a rămas plutind pe undele înroşite în jurul lui ca de sânge . . . . iar, încolotăcit în jurul ramurei, un mic şarpe roş s'a uitat la mine cu ochi veninoşi.

Ingrozit, vroiam să fug, dar piciorul meu a rămas încleştat în pământ. Uitându-mă încă odată în oglindirea apelor, am uitat totul; căci, în locul trandafirului, era o faţă îngerească; o fetiţă cu părul lung, bălai, plutind pe undele apei, cu ochii albaştri adânciţi în ochii mei şi cu un zimbet fermecător în stare a-ţi răpi mintea!.. Ridicând cu încetul în sus braţele ei gingaşe, albe ca zapada, le-a întins cu dor spre mine, chemându-mă cu ochiul şi cu zimbetul.

Ca într'o nebunie m'am repezit spre dânsa, dar o vijelie groaznică s'a deslănţuit de odată şi nu am mai văzut nici îngerul,— nici trandafirii roşii,— numai valurile apei,— crescând din ce în ce, de cari m'am simţit atras în fundul iazului !"

Prinţul s'a oprit, ştergându-şi faţa şi fruntea,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

palid, cu ochii mari, deschişi, în cari se oglindeşte chinul inimei sale.

—„Mare Rajah, bune stăpâne, groaznic e visul tău!—

Să ne rugăm la A-Tot-Puternicul, să alunge norul cel negru ameninţător, care pluteşte par'că, deasupra capului tău. Poimâne e ziua cea sfântă, ziua marelui Şiva, Ganesa şi Mitra; să ne ducem la templu cu flori, cu smirnă, cu pietre scumpe; să le depunem pe altarul marelui Zeu şi să ne închinăm la picioarele sale ca să înlăture răul urzit de duşmanii tăi, prin puterea Sa sfântă."

—„ Aşa vom face, Nayaka! Ne vom ruga cu smerenie; ne vom prosterna adânc înaintea Zeilor; dar ne vom duce şi la înaltul, bătrânul Brahman, Rugonat— Dat; el, care a fost ca un părinte pentru noi amândoi, pe când ne-a învăţat legile sfinte din scripturile învăţaţilor şi ne-a povestit vitejiile şi isprăvile eroilor:— el va găsi fără îndoială deslegarea visului meu şi mă va sfătui, arătându-mi mijlocul de a scăpa de proorocirea fatală care, ca o ameninţare stă înaintea mea!"

Şi apoi ne vom duce la Tschandarnaghire ; acolo, sus, pe stânca înaltă, aproape de cerul albastru, în castelul strămoşilor mei, cu privirea fără limite, peste văi, peste munţi şi peste ape; acolo voi recapata liniştea sufletului meu, voi regăsi mulţumirea şi veselia care acu m'au părăsit.

Vino, Nayaka; să alungăm departe de noi negurile întunecoase; ia harfa şi cântă cu vocea ta clară, duioasă şi plină de vioşie, un cântec înălţător ca să sboare la naiba stolul de păseri negre care mi-a răpit lumina şi fericirea zilei şi odihna nopţilor mele! "

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. II.

Dănțuitoarele Sacre.

In jurul templului A-Tot-Puternicului Șiva, domnește o mare liniște; o liniște *reculeasă*.— Stelele, pe cerul orientului presărate cu o îmbelșugare neînchipuită, lucesc viu, răspândind o lumină dulce . . . . . Luna, ca o dungă aurie, deabea se zărește spre apus; repede se coboară în dosul munților negri, acoperiți cu un văl argintiu de ultimele-i vii luciri, pe vârful crestelor dantelate.—

De odată aerul tresare de sunetul unui gong cu vibrațiuni îndelungate. Un sunet rece, straniu, ca glasul unei Dumnezeiri crude și implacabile. De trei ori acest sunet umple aerul de chemarea sa.—

In lăuntrul templului se zăresc lumini și, într'o tainică tăcere, cu încetul, se deschide ușa mărețului portal. Luminile se apropie; sunt făclii ținute de patru Brahmani în veșminte lungi albe cari, maestos pășind, ies din templu pe terasa de marmoră albă și, așezându-se în fața intrărei, așteaptă — o clipă numai— căci, iată, eșind pe aceași ușă un cortegiu de ființi misterioase, învăluite în văluri negre, alunecând ca niște umbre; care coboară cu încetul scara

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ce duce în curtea templului. Forma trupurilor se ascunde cu totul sub haina închisă, nici ochii macar nu se zăresc;— dar poporul le cunoaşte bine: sunt Dănţuitoarele sacre ale A-Tot-Puternicului Şiva, în drum spre sfântul Gange, pentru a face rugăciunele la răsăritul soarelui şi abluţiunele rituale prescrise de o religia lor. Inconjurând templul, ele ajung la o altă scară care duce până jos la apele sfântului Gange.

Ajunse pe ţărâmul fluviului, cu toatele stau nemişcate, într'o adâncă tăcere.—

La răsărit cerul s'a înroşit ca un mare incendiu şi printr'un fum purpuriu, sclipirele aurii ale întâelor raze ale soarelui, se întind peste undele apei reflectându-se în mii de nuanţe minunate, şi, iată că, pe bolta cerului Lumina Dumnezeiască s'a răspândit! Intr'o clipă vălurile negre au căzut jos, la pământ, şi pe ţărmul apei, ca o vedenie dintr'un vis minunat, stă o ceată de fete tinere aproape copile cu vestminte albe, lungi şi părul desfăcut: tipuri de o frumuseţe încântătoare, înconunate de lumina aurie a întâilor raze ale soarelui. Cu smerenie ele ridică gingaşele lor braţe spre astrul răsărit şi, cu voci dulci şi cristaline, ele intonează rugăciunele rituale.

E o melodie puţin variată— ca frământată de întristare, cu un ton lung şi prelungit la sfârşitul fie cărei strofe .....

—„ Lăudat fii, Doamne, Tu care ai creat apa limpede şi putere i-ai dat de a purifica omul de ori ce păcat;

Tu, care ne-ai dat credinţa mare şi curată, fii lăudat!

Doamne, fă să nu-mi lipsească nici odată această apă sfântă şi curată!

Ea are mirezmele tuturor florilor; e mai albă decât laptele şi mai dulce decât mierea. Ea are puterea de a potoli setea omului pentru veci!—

Susţine-mă, o Doamne şi nu lăsa piciorul meu să

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

alunece, de frică să nu cad pe podul strâmt care duce la Casa Ta!—"

Deabea ultimele note s'au ridicat în văzduh şi iată-le, toate prosternându-se la pământ, într'o adoraţiune tainică şi profundă.... puţin timp numai, căci Savitri, dătător de viaţă, s'a ridicat pe orizont în toată a lui splendoare. Ca mii de fărămituri de aur, lumina lui se joacă pe apele fluviului sfânt.

Dănţuitoarele sacre de odată se ridică, îşi leapădă haina cea albă şi, gingaşe şi mlădioase, în apă se cobor.. Ce frumuseţe de forme, ce tipuri variate de rasă; o vedenie încântătoare! Iată Egipteana Totesbent cu tenul mat şi transparent, cu pletele negre, lucioase, cu buzele roşii ca sângele, şi liniile ireproşabile.

Inue din Siam, măruntă, graţioasă şi fină — o silfidă cu mişcarele ritmice, cu ochii plini de duioşie.

Isidora, din provincia Malabar, cu părul lung, castaniu, ridicat pe vârful capului cu mari spelci de aur, ochii negri de o mărime fantastică şi profilul fin şi curat.

Zahida, mlădioasă, un tip oriental cu ochi adânci visători, cu dinţii albi ca perlele şi surâsul încântător.

E Kehlmys, Lydia, Ameni, Leukyonè şi Lenaii, fie care cu farmecul ei, dar mai presus de toate e Maya, zâna frumuseţei!

O figură curată de înger, cu tenul alb ca zăpada, cu ochii albaştri ca bolta cerului şi adânci ca fundul mării, genele lungi şi negre îi încunjoară ca o coroană. Trupul ei e o armonie de forme gingaşe şi mlădioase şi, lucind ca o haină de aur, părul în creţi şi în unde îi cade până la picioare, pe fruntea albă, lină, pe sînul alb şi mărunt. Guriţa surîde, un surîs îngeresc care odată ce l-ai zărit, nu-l mai poţi uita. Maya, ca copilaş mititel, a fost găsită

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

într'o zi de primăvară, de un Brahman pe scara templului. Porțile primitoare ale locuinței Marelui Șiva, pentru micuța părăsită s'au deschis; binecuvântarea Lui s'a coborât peste ea și, în virtute și frumusețe, acolo a crescut. Acolo, fericită, și-a petrecut anii copilăriei, iubită și răsfățată pentru duioșia ei. Incă copilă gingașă de tot, a fost inițiată în riturile religiei Budiste și, mlădioasă ca o silfidă, a devenit în scurt timp regina dănțuitoarelor sacre în templul marelui Șiva.

Dar iată că din nou tresare în aer, ca o severă chemare, sunetul gongului și, vibrațiunele lui până la apele Gangelui se întind.

Ca un stol de păsărele speriate, cu iuțeală drăgălașele fetițe ies din undele limpezi.— Intr'o clipă au pus haina cea albă, și iată că gingașele forme s'ascund sub vălurile negre.

Alaiul ia drumul spre templu.

Pe terasa de marmoră albă, așteaptă Brahmanii, severii păzitori ai templului marelui Șiva. Ca și la eșirea din templul tainic, fără sgomot, ușa cea mare se deschide, lăsând să între înlăuntru umbrele misterioase. Ușa se închide, și în afară, în jurul templului, domnește o liniște mare iar minunata vedenie, ca un vis, a dispărut.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. III.

In Templul Marelui Şiva.

Adevăraţii credincioşi ai A-Tot-Puternicului Şiva tremurând numai, îşi îndreaptă vederile spre Templul Marelui Zeu, şi, ca zdrobiţi de împunătoarea frumuseţe ce se arată înaintea lor, se prosternează cu cea mai adâncă evlavie înaintea maestoasei sale locuinţi.

In adevăr, acel ce pentru întâiaş dată îşi ridică ochii spre templul sfânt, rămâne fermecat de vedenia ce se desfăşură înaintea lui. Cu greu numai, cuvântul omului poate descrie o astfel de splendoare.

La o mică depărtare de oraşul Benares, templul stă singur, maestos; nici o locuinţă, nici un alt templu nu e în apropierea lui.

E o clădire monumentală, albă ca zapada; care se înalţă spre cerul albastru, formând un patrat gigantic din cea mai curată marmoră albă, lustruită cu măestrie. In mijlocul patratului e un mare templu rotund, acoperit cu plăci de aur; strălucind ca un al doilea soare, cu turnurile lui gingaşe înălţându-se în văzduh. In unghiurile patratului stau patru temple mai mici, de aceiaşi formă ideală, albe-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

strălucitoare ca templul cel mare din mijloc. Aceste cinci minunate clădiri, ca cinci mărgărintare uriaşe, sunt înconjurate de un zid de piatră de greş roşu, pe lângă care ele se înalţă mai albe încă şi mai transparente, spre cerul albastru închis. Acest zid e sculptat în toată lungimea lui coborându-se până la apele Gangelui, care albastre şi verzi, şerpuesc la picioarele lui. Sculpturile reprezintă flori şi fructe fantastice lucrate cu mare maestrie; printre ele din când în când zăreşti, îţi apare, un smarald enorm, verde strălucitor dar, apropiindu-te de această minune, vezi că nu sunt pietre scumpe, ci splendizi papagali verzi cari, ricându-se în aer, arată partea de desubt a aripelor acoperite cu pene rose.

Trei terase impodobite cu flori se cobor, în dosul templului, până la apele Gangelui iar în faţă, la răsărit trei scări monumentale se urcă spre faţada lui.

Ca la clădirea templului lui Solomon, s'au adunat, şi aci, tot felul de pietre scumpe şi rari, pentru a ridica o Locuinţă demnă marelui Zeu.

Liniştea, care de obicei domneşte în jurul templului, e tulburată astăzi prin numeroşii pelerini care, din toate părţile, s'au adunat aci ca să se închine înaintea Zeului. a cărui zi se sărbătoreşte astăzi.

Savitri, lumina zilei, s'a ridicat pe cerul albastru şi razele-i calde se întind peste oraşul Benares. Din templu se aude sunetul gongului; el cheamă poporul să se închine, să aducă A-Tot-Puternicului jertfe, rugi şi flori; căci azi e ziua cea mare, când harul Dumnezeesc se coboară peste lumea întreagă sfinţind-o cu lumina cerească. Azi, Şiva iartă greşelile; ascultă rugăciunele şi plângerile cele amare; El binecuvintează jertfele aduse la picioarele sale.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Poporul se adună din ce în ce, pe măreaţa piaţă, înaintea templului; din toate străzile, cu sutele îşi îndreaptă paşii înspre el şi cu cea mai mare evlavie se urcă pe scările cari duc la intrarea lui.— Ajunşi pe terasă, în faţa marelui portal, ei intră pe o uşă de onyx, un adevărat juvaer, sculptată în ajururi şi decorată cu cele mai fine încrustaţii de aur. Din lăuntrul templului se aud imnuri şi invocaţiuni şi mirosul smirnei se întinde până în afară, pe scara de marmoră albă, pe care mereu se urcă mulţimea credincioşilor.

Iată un grup de barbaţi cu figuri impunătoare: sunt ***Kschatyrii***, luptători; armele lor scânteiază în lumina soarelui. Cu lancea în mână, pumnalul în brâul larg, brodat, ei se urcă cu paşi ageri pe scările templului şi intră pe o uşă de onyx.

In urma lor vine alaiul Maharajilor, al Rajahilor şi al nobililor; din depărtare atrag ochii, cu veşmintele lor de o bogăţie neînchipuită, cu briliantele de pe turbane, care aruncă mii de sclipiri. Şi ei, în grupuri mari şi mici, urcă spre întrarea templului.— Dar iată printre mulţimea cu haine aşa viu colorate, un şir de umbre, ca un şarpe negru, care cu încetul alunecă şi el înspre scara templului. Sunt femeile din castele înalte; învăluite în văluri lungi, negre, formele lor de abea se zăresc. Cortejul misterios se urcă şi dispare în lăuntrul templului prin uşa de onyx. Intrând şi noi în urma lor, rămânem fermecaţi de frumuseţea şi bogăţia ce ni se arată aci.

Pereţii sălilor înalte şi spaţioase par a fi nişte grădini împodobite cu mii de flori; sunt încrustaţii de un mozaic preţios, întrecând chiar arta florentină şi reproduse cu vioşie uimitoare.— Dahlii, vervene, lotuşi, jasmini albi şi roze, cad pe pereţi în ghirlande şi grape gingaşe şi gra-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ţioase. Floarea viu roşie a rodiei şi cea galbenă a crinului de aur, se ridică plastic, ca naturale, de pe fondul alb de marmoră. Şi fie care frunză, fie care floare, e un adevărat juvaer, lucrat dintr'o altă piatră scumpă.

In sala cea dintâi, la întrare, s'a adunat clasa pariilor; cu sutele stau prosternaţi la pământ într'o adoraţiune tainică; alţii merg de la un altar la altul, depunând jertfele lor la picioarele Zeilor. Şi a doua sală e plină de o lume în haine de sărbătoare; aci sunt vânzătorii şi meseriaşii, şi ei au venit cu braţele pline de daruri, de flori şi de fructe. La uşa ce duce în a treia sală stau coşuri mari cu flori mirositoare, căci nimeni nu are voe să între în sanctuarul templului fără o gerbă de flori.— Aci e o strălucire neînchipuită de de aur şi pietre scumpe.

Uitându-ne în jurul sălei, care e mai înaltă şi mai spaţioasă de cât celelalte două prin care am trecut, vedem în fundul ei o altă uşă, toată lucrată în ajururi de aur, ca şi tronul marelui Şiva care stă în faţa ei, împodobit cu încrustaţii de pietre scumpe. Statuia A-Tot-Puternicului aşezată pe tronul lui de aur, străluceşte într'o lumină mistică; iar focul făcliilor scot mii de sclipiri colorate din minunatele pietre preţioase care cu un belşug neînchipuit acopere haina lui de sărbătoare. Genunchii şi picioarele lui sunt acoperite cu mătăsuri brodate, presărate cu safire, smaralde, rubine şi mărgăritare. Inaintea statuei, pe mozaic, sunt întinse covoare orientale şi peste ele aruncate floţi şi iar flori! E o vedenie paradisiacă şi cuvintele nu ajung ca să o poţi descrie.—

Marele Şiva, de o mărime gigantică, stă cu capul puţin plecat, ca într'o adâncă meditaţie, pe tronul lui aur. De amândouă părţi ale tronului sunt aşezate cădelniţe de o formă archaică, în care ard fără încetare: smirna, mirtul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

şi chiparosul. Aerul e încărcat de mirosul fumului şi al florilor.

In dreapta tronului s'a aşezat ceata luptătorilor, la stânga stau Maharajaii şi nobilii. Dar iată, în fruntea lor, aproape de marele Şiva, şi Prinţul Sivruka. El stă gânditor, ochii lui visători, îndreptaţi spre statuia Marelui Zeu.

E îmbrăcat într'o haină de catifea albastriu închis, brodată cu perle fine; mijlocul lui flexibil e încins cu un brâu presărat de pietre scumpe şi, pe capul său mândru, poartă turbanul alb pe care e prins un enorm safir şi o splendidă egretă de briliante. Figura lui înaltă, puternică, e de o nobleţă deosebită. Din fundul sălei se aud rugi şi cântări; şi iată că, prin uşa din dosul statuei, se apropie cu încetul zece Brahmani în veşminte lungi, albe, cu coroane de flori pe pletele negre. In mânele lor ţin lămpi cu şapte braţe, pline cu uleuri parfumate şi, mişcându-le înaintea Zeului, se pleacă adânc la pământ.— In urma lor au venit prin uşa ajurată şi Bayaderele; ele încep a se învârti cu mişcări ritmice, mlădioase, executând ritul adoraţiunei. Faţa lor e colorată cu o pudră galbenă numită *gorotschama*, buzele înroşite cu sucul de betel, iar pe frunte au trei linii orizontale roşii, semnul divinităţei căreia s'au devotat. La urechile lor fine, spânzură verigi mari de aur; gâtul lor gingaş şi o parte din peptul gol, e acoperit cu şiraguri de mărgărintare. Veşmintele lor sunt de damasc, deasupra ele poartă un văl de matasă subţire numit *sari*, de care se servesc la danţurile lor graţioase; ba strângându-l în jurul trupului mlădios, ba ridicându-l în sus, sau plecându-se pe un genunchiu, îl aştern la picioarele marelui Zeu.

La braţe şi la picioare au, ca şi la urechi, verigi mari de aur şi şiruri de clopoţei mici, de argint, care răsună la fie-care mişcare.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Brahmanii cu mare sfinţenie se închină înaintea A-Tot-Puternicului; Bayaderele pentru a treia oară au dănţuit în jurul tronului.— Dar iată preotul cel Mare, capul Brahmanilor; el vine din fundul sanctuarului îmbracat ca ceilalţi Brahmani, într'o lungă haină albă cu o ghirlandă de flori pe cap; el s'apropie încet, maestos, de altarul Zeului pe care depune o gerbă splendidă de florile cele mai mirositoare. Prosternându-se înaintea Divinităţei, el rămâne câte-va momente într'o adâncă adoraţiune; apoi se ridică şi cu o voce puternică, cântă invocaţiunele Marelui Şiva.

„La picioarele Tale, O, A-Tot-Puternicule, depunem sufletele noastre indestructibile, eterne. . .

Şi trupul nostru pieritor!

Când paserea sboară pe cerul senin, Tu, mare Şiva, ştii unde îşi va face cuibul,— Tu, care ştii tot ce a fost— Tu, care ştii tot ce va fi! Când vijelia cea groaznică se abate peste capetele noastre,— Tu, mare Şiva, o ştii . . . . Tu, care porunceşti vântului, şi locul naşterei îl ştii.—

Dorul la Tine mă trage— Tu, ai cărui ochi pretutindeni veghează . . .

Iar gândurile mele spre casa Ta se întorc, ca oile la Păstor.—

Fie-ţi milă, o mare Şiva, şi ascultă a mea rugă. Un strigăt la Tine se înalţă, în aşteptarea ajutorului tău.

O, foc Dumnezeesc, condu-ne pe calea plăcută la recompensa noastră.—

O, A-Tot-Puternicule, Tu, care cunoşti toate faptele noastre,— desleagă-ne de prihană.—

Ţie îţi strigăm laude! Pace peste Toţi!

O, Tu, mare Zeu, care străluceşti prin Tine însuţi! Revarsă o rază din Lumina Ta, peste capetele noastre! Şi harul Tău să ne acopere!

„Pace peste Toţi!" *(DIN RIG VEDA)*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pe triptic arde smirna,— fumul ei desmierdător se ridică în sus la Șiva— aducându-i laude, rugi, plângeri amare și recunoștința adâncă a tuturor acelora care, prosternați la picioarele Lui, își ridică sufletul la El, sus la El, mai presus de Toți!

De odată, e ca o așteptare care trece peste toți: din depărtare se aud glasuri îngerești cântând imnul soarelui... Sunt dănțuitoarele sacre. Vocile se apropie din ce în ce mai mult și, cu mișcări mlădioase, gingașele fetițe apar înaintea altarului.— Ele sunt îmbracate în veșminte de matasă albă, subțire, pe care sunt brodate în nuanțele cele mai fine lotuși albi, rozi și albaștri; pe cap au coroane de flori. Dar toată frumusețea lor e ascunsă pentru ochiul muritorii lor, căci după ritul sfânt ele sunt învăluite în văluri lungi, albe, care le acopere aproape cu totul, transformându-le în niște umbre.

Ca Bayaderele, și ele, cu mișcări ritmice, mlădioase, înconjor de trei ori altarul marelui Șiva.

Ținându-se de mână, ele se mișcă din ce în ce mai repede; și ba plecându-se, ba ridicându-se, ele se învârtesc ca un mare șearpe în figurele cele mai variate și cele mai extraordinare.

De odată— un strigăt! . . . . . O cadelniță s'a răsturnat și căzând peste una din dănțuitoare, i-a rupt vălul de pe cap! . . . . Iat-o, e Maya! Speriată de ceea ce s'a întâmplat, ea stă ca un înger în toată frumusețea și gingășia ei, neștiind ce să facă.— Incălzită de iuțeala mișcărilor, obraji-i sunt rumeni și ochii ei albaștri, adânci, strălucesc ca două stele mari.

Prințul Sivruka a zărit-o, i se pare o minune și ochii i-a rămas fermecați de duioasa vedenie. Maya, ca atrasă de ochii Prințului, a rămas și ea fără mișcare și, ca

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

într'un vis dulce, ei stau amândoi, uitând totul în jurul lor— uitându-se numai unul la altul.—

Dar, Leukyone, Totesbent şi Inue, îngrozite de o aşa mare profanare, într'o clipă, smulgând vălul brodat de pe picioarele lui Şiva, îl aruncă pe capul Mayei,— şi atrăgând-o în fundul templului, ele dispar toate ca într'un vis; învăluite de fumul smirnei.— Serbarea a ajuns spre sfârşitul ei, dar încă odată, cu smerenie, marele Preot îşi ridică glasul, cântând salutul suprem Marei Dumnezeiri.

„Faţa adevărului e acoperită de un văl de aur, des şi impenetrabil . . .

O, Soare, Tu care prin puterea Ta nutreşti lumea întreagă!

Ridică vălul de înaintea ochilor mei,—

Ca să pot vedea adevărul!

Ca eu, credinciosul Teu servitor, să pot zări Lumina dreptăţei.—

O, Soare, Tu care nutreşti pământul întreg—

Mare Zeu! reţine razele tale orbitoare—

Reţine strălucirile neîntrecutei Tale Lumini,

Ca să pot privi la gingaşa Ta formă.—

Şi ca să devin şi eu o parte din Dumnezeire—

Care în Tine — e. —

Sufletul meu să se unească cu sufletul unic al spaţiului. . .

Iar trupul meu pieritor să fie redus în cenuşă.

O, Doamne! foc etern! Du-ne pe calea curată

La recompensa noastră.—

Ţie îţi aducem laudele, Ţie îţi oferim sacrificiile cele mai preţioase!

Ţie Adoraţiunea tainică, şi ultima noastră salutare!

„Pace peste Toţi!"

(DIN RIG VEDA)

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Inaintea altarului Marelui Șiva, focul sacrificiilor s'a stins și în tot templul s'a întins un miros îmbătător de mirtă și chiparos amestecat cu parfumul miilor de flori— jertfite și ele pe altarul marelui Zeu.—

Lumina murindă, roșie, a făcliilor, de abea mai luminează tronul lui de aur și prin fumul des al smirnei se zăresc sclipirele misterioase ale pietrelor scumpe cu care e împodobit.—

Credincioșii au părăsit Locașul sfânt;— cu încetul se cobor pe scările înalte, luându-și drumul înspre oraș,— iar templul minunat al marelui Zeu stă, ca odinioară, într'o tainică tăcere, ridicându-se, ca un mărgărintar uriaș, spre cerul albastru închis.—

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. IV.

In Palatul Prinţului Sivruka.

Kama - Deva.

Puse-o floare atunci în arcu-i,
Mă lovi cu ea în piept,
Şi de-atunci în ori-ce noapte,
Plâng pe patul meu, deştept.

M. EMINESCU

Trei zile au trecut de când Prinţul Sivruka a zărit în templul lui Şiva pe duioasa Maya— şi de atunci o mare luptă s'a încins în sânul său.—

Trăsăturile fine, ochii albaştri adânci,— zi şi noapte înaintea lui le vede; şi până în vis, zimbetul ei dulce îl urmăreşte ca o duioasă chemare, dela care în zadar încearcă a se sustrage.— Dar, ca un bun fiu al ţărei lui, eşit dintr'o castă înaltă, el are respectul religiei strămoşilor săi şi nu ar călca în picioare cu uşurinţă, legile-i sfinte.

De acolo s'a încins lupta crâncenă care îi sfâşie inima.— Odihna nu o mai cunoaşte, nu are o clipă de linişte şi gândurile se frământă în fruntea lui îndurerată.—

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pe îngerul blând şi duios, nu-l mai poate uita . . . dar ce crimă neauzită! O dănţuitoare sacră, devotată marelui Zeu, să o răpeşti de lângă altarul sfânt! E un sacrilegiu aşa de mare, că numai moartea îl poate răscumpăra.—

Prinţul Sivruka o ştie bine, căci cunoaşte legile sfinte ale brahmanilor— doar sub scutul lor înalt a petrecut anii copilăriei.—

Il găsim astăzi în palatul său, în salonul său preferat.— E o sală în formă octogonală, pereţii acoperiţi cu panouri de sidef sculptat care alternează cu oglinzi mari. Jos e un mosaic în desemnuri variate cu păsări, flori şi fructe în cele mai vii colori.— Pe ici, pe colea un divan îmbracat cu mătăsuri din Ispahan şi perne brodate cu pietre scumpe. Inaintea lor mesuţe orientale, joase, ajurate în santal, aur şi sidef, cu vasoane Japonese de o frumuseţe rară, conţinând tot felul de flori exotice. Orchidee în nuanţele cele mai admirabile şi de o formă cunoscută numai în India.

Plafonul, în formă de cupolă, e încrustat cu lapis lazzuli;— pe fondul albastru sunt stele de aur.

Din mijlocul cupolei atârnă un lustru de cristal cu mii de fascete aruncând în toate direcţiile sânteiri colorate.—

Din sală,— spre asfinţit, o uşă de lemn de cedru duce pe o terasă de marmoră, de unde ai o vedere peste tot oraşul Benares.— Ca dintr'o mare de verdeaţă se ridică terasele albe ale palatelor şi turnurile svelte ale templelor strălucesc în lumina Zilei.— Mai departe zăreşti lanuri îmbelşugate şi câmpii verzi pe care şerpuesc, argintii, apele părăelor; iar, în fund, se ridică munţii cu crestele înălbite, acoperite, pare, cu nişte văluri subţiri, rose şi azurii.

Intins pe un divan, înconjurat de perne moi, în loc de covor, pe mosaicul preţios, o mare piele de tigru; Prin-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ţul stă visător. Prin fereastra deschisă întră mirosul parfumat al florilor amestecându-se cu fumul, care în flocoane uşoare, albastre, iese din *Hukah.* —

De o sută de ori şi iar din nou, scena din templu se reproduce înaintea ochilor săi; şi gândul lui ca fermecat rămâne fixat pe duioasa vedenie, neputând să se desfacă de ea.—

Dar prin fereastra deschisă, din grădini, adierea vântului aduce o melodie, un cântec de iubire cântat de o voce tânără.— E Nayaka, credinciosul servitor şi prieten al Prinţului Sivruka. Vocea se apropie din ce în ce mai mult; Prinţul se ridică şi rezimându-se pe privazul ferestrei caută să zărească prin tufişurile înflorite pe bunul lui Nayaka. El vine din aleea liliecilor albi, apropiindu-se de casă. Prinţul îl cheamă, îi face semn să vie înspre dânsul; apoi, părăsind fereastra, se întinde din nou pe divan, lăsându-se dus de gânduri.—

Dar, iată Nayaka pe pragul uşei. Imbracat cu o haină albă, încins cu un brâu roş; pe cap un mare turban, cu braţele încrucişate, el se pleacă înaintea Prinţului.—

—„Vino mai aproape, bunul meu Nayaka, şi spune-mi cum faci, că mulţumirea şi veselia mereu te întovărăşesc? Aş dori să pot fi şi eu ca tine,— dar, uite; toată frumuseţea ce în jurul meu o vezi, nu mă mai bucură. Un dor, o jale mă cuprinde, de care nu mă pot lepăda!“

—„Harul Dumnezeesc să te umbrească, mare Rajah! Cum n'aş fi mulţumit şi vesel când A-Tot-Puternicul mi-a dat darurile cele mai scumpe! Sănătatea; ochi ca să pot vedea frumuseţea a tot ce a creat; graiul ca să-l pot lăuda şi sufletul care se înalţă la Dânsul! Şi peste toate aceste bunuri, lumina ochilor tăi, o mare Rajah, care prin dulceaţa ei îmi încălzeşte inima?“—

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

—„Ce fericit eşti, o bunule Nayaka, că nu cunoşti ademenirea, ispita şi focul iubirei!“—

—„ Stăpâne, podoaba ţărei! nu te lăsa dus pe drumul cel larg presărat cu multe flori frumoase, căci sub ele ascuns e şearpele veninos.

Kama-Deva îşi întinde arcul, săgeata sboară şi pătrunde în inima, dar cine poate spune cum şi când rana se va vindeca? . . . . . .

—„ Ai dreptate, Nayaka . . . . . cine ? . . . . . .

Rana e adâncă, şi numai una o poate vindeca ! . . . dar . . . ea stă departe . . sus, la picioarele marelui Şiva,— şi între noi e o mare prapastie“.—

Nayaka a rămas ca împietrit; lacrimi îi stau în ochi; şi de odată se asvârle la pământ, la picioarele Prinţului.—

—„O bune stăpâne, tu care în totdeauna ai fost pentru mine ca un frate bun; nu te supăra dacă Nayaka, servul tău, îndrăsneşte să-ţi dea un sfat. Am priceput totul; văd ce luptă groaznică— în inima ta se desfăşură; şi suferinţele tale, o mare Rajah, îmi umplu şi mie inima de durere. Dar cunosc un om sfânt, un fakir, numit Ananda; numai el va putea deslega farmecul ce te cuprinde. Lasămă să ţi-l aduc; el va găsi, poate, leacul pentru adânca ta rană.“

—„ Ridică-te, copilul meu, şi cheamă pe Abdulah; pe dânsul îl vom trimete să aducă pe omul sfânt.“

Nayaka se duce şi curând se întoarce cu Abdulah.

Abdulah e un Indian de o statură uriaşă, cu pielea aproape neagră, cu trăsăturile blânde, cu ochii mari ascunşi sub pleoape şi cu un turban enorm.

Deabea întrat în sală, el se asvârle la pământ aşteptând ordinele ce i se vor da.

—„Abdulah, zice Nayaka, marele nostru stăpân, lu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mina țărei, îți poruncește să te duci la templul lui Ganesa; acolo, într'o mică căsuță, vei găsi pe fakirul Ananda; vei spune omului sfânt, că Prințul Sivruka îl cheamă ca să-i citească în mersul stelelor, ce a fost, și ce va fi! . . . Pleacă și nimic să te oprească în drumul ce vei face".—

Abdulah a înțeles; el va zbura ca vântul, ca cormoranul când se *cufundă în apă.*

—„Acum, Nayaka, ia „*Vina*" — o vezi? e acolo la masă, la dreapta ta: așează-te pe aceste perne, la picioarele mele și cântă după cum îți va zice inima ta, un cântec duios și dulce.

Nayaka se gândește puțin . . câte-va acorduri pe Vina, un mic preludiu ; și cu o voce caldă, plină, el cântă următoarele strofe :

— „ Când luna își întinde razele argintii
Pe codrii umbroși, pe munți și pe văi,
Tu îmi apari, o dulce zâna mea,
Și inima îmi tresare de frumusețea ta!
Privighetoarea ascunsă în tufișul des,
Tace, când glasul tău îngeresc
Se ridică dus de adierea vântului,
Spre cerul presurat de stele.

——

Când pe drum spre templul sfânt,
Te închini cu zmerenie,
Florile îți aduc prinosul lor,
Fluturii fâlfâesc în jurul buzelor tale roșii
Și palmierii se pleacă înaintea ta.

——

Trandafirii din Chiraz, roși și albi,
Surioarele tale gingașe sunt—
Și floarea lotusului albastră ca cerul,
Se ascunde înaintea strălucirei, ce din ochii tăi cade.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Sunt ca orbit, o dulce înger al meu—
De când te am zărit pe tine nu mai văd!
Ba inima mi-e plină de o bucurie mare,
Ba îndurerată, de dorul cel mai crud.

———

Mintea îmi rătăceşte de aprigul tău dor
Şi fără surâsul tău încântător,
Viaţa îmi, pare zdrobită,
Şi fără nici un zor!

———

In afară se aud voci, e Abdullah. Cu iuţeală s'a întors, după ordinul primit, întovărăşit de Fakirul Ananda.

Iată-l pe pragul uşei. Vederea lui te înfricoşează..... acest schelet ambulant e, oare, o fiinţă omenească? Mai degrabă îţi pare a fi un mort sculat din mormânt, revenit din Hades.

E înalt; pielea gălbue închisă e uscată, lipită parcă pe oase; aproape gol, e numai încins cu o bucată de pânză roşie şi pe cap se clatină un enorm turban. Ochii verzii, înfundaţi în orbitele lor, sunt aproape ascunşi de sprincenele tufoase.

Dar graiul lui e dulce când, punând mâna pe piept şi pe frunte, se închină înaintea Prinţului cu următoarele cuvinte:

—„Mare Rajah, mândria supuşilor tăi, m'ai chemat la tine;— am venit, căci destinul tău mi-a fost prezis în stele; dar, o putere mai înaltă decât puterea ta, m'a adus la tine".

—„A-Tot-Puternicul să fie cu tine, sfinte Ananda; fii bine venit în casa mea; aşează-te la picioarele mele şi spune-mi care sunt vrerile Dumnezeeşti;— care sunt misterioasele hotărâri, înscrise în cartea vieţei mele?"

Ananda îşi desface un mic covor împletit din tres-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tie şi, cu picioarele încrucişate, cu braţele lungi înconjurând genunchii, se aşează în faţa Prinţului. Pe faţa lui e ca o jale şi pare că, cu greu numai se hotărăşte să răspundă Prinţului.

— „După voinţa ta şi Acelui mai presus de toţi— voiu vorbi, mare Rajah;— ascultă sfaturile mele, nu le arunca în vânt, căci prin glasul meu o putere mai înaltă îţi vorbeşte. Vei şti că pe cerul tău s'a ridicat un zid de nouri şi furtuna ce te ameninţă, ameninţă şi pe ai tăi.

Spune-mi deci încă odată, dacă voeşti ca să ridic vălul, care, din nefericire, a orbit ochii tăi şi A-Tot-Puternicul să ne ajute, ca să nu fie în zadar !—

—„Îndrăsneţe sunt cuvintele tale o, Ananda! numai sfinţenia ta cunoscută, te iartă înaintea mea . . . . dar ai dreptate,— lupta e groaznică în inima mea; suferinţele mele sunt mari . . . . Imi trebue un sfat, o mângâere, ca să-mi recapăt puterea voinţei şi să pot învinge răul.

—„Atunci ascultă fiul meu şi nu te supăra pe mine ci, cu reculegere, ascultă vorbele mele.

Ridică-ţi vederile mai presus de cele ce te înconjoară şi nu lăsa focul iubirei să-ţi ardă inima, când te poţi încălzi la curata lumină a soarelui.— Unul te duce la viaţă; celălalt la peire.— „Mara", distrugătorul sufletelor slabe, din coroana sa a desprins două pietre scumpe. — — văd în lumina făcliilor — — în fumul smirnei — — doi ochi albaştri spre tine îndreptaţi . . . sunt ametiste din coroana regelui Mara. . . . . ei te au orbit !"—

—„Destul, Ananda, destul! Ce poate mintea omului, ce, judecata lui, înaintea puterei zdrobitoare a iubirei! . . . Cum să te aperi, când toată voinţa ta ţi-a fost răpită într'o clipă de doi ochi albaştri, fermecători?"

—„Gândeşte-te, mare Rajah, la soarta care te aşteapă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

dacă nu-i avea puterea să învingi pasiunea ta . . . . Fluturul de noapte, atras de lumina lămpei tale, îşi găseşte moartea în uleiul fierbinte. . . . Aşa tu— dacă nu-i avea puterea voinţei ca să combaţi ispita ce te cuprinde..... vei fi învins; şi, cu aripele arse, sufletul tău sdrobit, nu va mai putea să-şi ia zborul spre câmpiile luminoase care se întind la picioarele A-Tot-Puternicului. El va sta în întuneric, chinuit de o remuşcare adâncă.

—„O! Ananda— — eu îţi cer mângâere, şi tu nu ai pentru mine de cât cuvinte ameninţătoare?...

De ce îmi arăţi iubirea sub o faţă atât de neagră! De ce o priveşti cu un aşa mare dispreţ? . . . . Vocea iubirei e aşa de dulce, aşa plină de ademeniri, când o asculţi,— durerea vine, când o alungi din inima ta;— când te pui în potriva ei. — — Dar te-am înţeles Ananda . . . . Acest amor fatal îl voi ascunde în adâncimele sufletului meu, voi suferi— şi voi iubi— fără a cere iubire!

—„Vei şti, fiul meu, că peste puţin timp, ochii albaştri din nou vor luci înaintea ta.

Întăreşte-ţi inima, luptă-te ca un adevărat Kschatyra— şi păzeşte-te bine să nu cazi!— Nectarul e dulce; dar de abea îl vei gusta, şi, căzând din mânele tale, paharul se va sfărăma. . . .

Harul Dumnezeesc să fie peste tine! El să te acopere cu aripa Sa! El să-ţi dea putere pentru lupta aprigă care te aşteaptă!

Ananda a părăsit sala;— Prinţul Sivruka a rămas singur cu Nayaka, care, adânc mişcat de cuvintele lui Ananda, nici nu îndrăsneşte să-şi ridice ochii la stăpânul său.— Prinţul în picioare, cu un gest nobil şi duios congediază pe Nayaka, spre a nu vedea lacrimele calde, care fără încetare curg pe faţa lui desnădăjduită şi pe care nu le mai poate reţine.—

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. V.

In Grădinelele Maharajaului Naraim-Singh.

Soarele asfinteşte ; pe cer e un foc de jaratec aprins, de aur topit. A fost o zi cu o căldură adevărat tropicală ; pământul arde şi, în ultimele raze ale soarelui, nisipul galben depe drum se ridică ca un praf de aur, sub pasul greoi al elefanţilor. Pe drumul care duce de la Benares la Hardvar, e un şir lung, lung. Inainte, un grup imposant de cavaleri încălecaţi pe cai splendizi arabi, care, ca şi călăreţii lor, cu mândrie îşi ridică capul ; hamurile lor sunt acoperite cu broderii de aur şi de argint. Aceşti nobili cavaleri sunt în drum spre palatul de vară al Maharajaului Naraim-Singh, unde va avea loc astăzi o serbare în onoarea regelui de Siam. Veşmintele lor, împodobite cu pietre scumpe, lucesc din depărtare şi egretele de briliante de pe turbanele lor aruncă mii de sclipiri.— In urma lor vin maestoşi, nenumăraţi elefanţi acoperiţi cu covoare de catifea roşie şi mărgărintare ; deasupra covoarelor e prins *hudau*, în care se leagănă femeile din zenana ; învăluite în văluri de matasă închisă, numai ochii lor se zăresc lucind ca stelele.

De-a-lungul drumului palmierii înalţi, svelţi, cu cren-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

gile aurite de ultimele raze ale soarelui, se leagănă încet în adierea vântului de seară. In dreapta, printre tufişuri, e un iaz acoperit cu trestii, cu lotuşi albaştri ; pe ţărmul lui stă gânditor, într'un picior, un flamingo roş, ca într'o meditaţie adâncă, uitându-se în oglindirea apelor. Şi mii de păsări sburând cu iuţeală, se abat la ţărmul iazului, însetate de căldura zilei.

Cu încetul maestosul alai se apropie de palatul Maharajaului. Sub copacii umbroşi, sute de oameni din popor s'au adunat să privească cortegiul minunat. Ei au venit cum au putut din satele învecinate, cu care cu boi, cu căruţe cu zebuse, călări şi pe jos.— Toţi sunt gătiţi în haine de sărbătoare; Copii drăgălaşi, delicaţi, îmbracaţi ca bătrânii, fetiţe subţirele, gingaşe, în rochii lungi de stofe grele în culori vii; pe cap au broboade străvezii ţesute în fir de argint.— Cu ochii lor mari, negri, ei se uită; dar nici o bucurie, nici o mulţumire nu se zăreşte pe faţa lor. Stau nemişcaţi ca nişte bătrâni, fără un zâmbet şi râsul copilăresc nu-l auzi din gura lor.

Alaiul a ajuns la o poartă mare, deschisă într'un zid gros de greş roş, acoperit cu jasmin înflorit. E portalul întâi al palatului Maharajaului, care duce într'o curte cu clădiri mari, cu balcoane ajurate în lemn de cedru. Acoperişurile în formă de terase, sunt împodobite cu flori ; In mijlocul curţei, sub cedrii uriaşi, o ceată de cavaleri fac exerciţi cu arme, cu arcul, cu spada şi cu pumnalul în dreapta şi în stânga, la întrare stau doi paznici gigantici, cu lăncii lungi în mână.— Condus de logofeţi tineri, alaiul pătrunde printr'un al doilea portal mai larg, mai înalt decât cel dintâi, într'o altă curte. Aci sunt grajdurile şi cămările clădite în greş roş în care stau sute de cai splendizi cu coama împletită, cu părul lustruit ca matasa; înaintea lor snopi mari de ierburi, mirositoare.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Elefanții enormi, cu puii lor mici, sunt într'o altă parte a clădirilor; îngrijiți de *mahuți*, conducătorii lor, cari le aduc pe tablale de argint orez și bucățele de unt proaspăt.— In fund stau, în grajduri spațioase, bivoli și zebuse cu coarnele aurite și berbeci cu plete lungi, cu o lână albă, mătăsoasă.

Legat cu un lanț de un cedru uriaș, un enorm urangutan face exerciții acrobatice însoțite de țipete sălbatice... O galerie în arcade ajurate duce în a treia curte, mai mare, mai spațioasă de cât celelalte două. Ea e îngrădită de zebrele din lemn de cedru ajurat, acoperite peste tot cu trandafirii cei mai splendizi, în nuanțe de o frumusețe rară. Intrând în această curte ești cuprins de mirosul îmbătător al trandafirilor. Printre tufișurile lor sunt așezate bănci de marmoră albă. Iar la picioare, pe mozaic, sunt întinse covoare orientale; și din fântâni cu jocuri de apă, cade o pulbere de stropi răcorind aerul dinprejur.

Această curte e ca o sală de primire; aci s'au strâns deja un mare număr de oaspeți. Prieteni buni, plimbându-se împreună, povestindu-și aventurile lor ; cavaleri culcații jos, pe covoare moi, joacă în zaruri, iar alții stau pe bănci de marmoră și sorb băuturi răcoritoare, aduse fără încetare de o ceată de fețiori. Din grădinele apropiate se aude muzică; flaut, vina, harpa și voci duioase.— O galerie deschisă, împodobită cu glycini galbeni, duce spre grădini și la platoul pe care e clădit palatul de vară al Maharajaului.— Elefanții și caii au rămas în a doua curte, în grija *mahuților*. Femeile s'au retras în zenana; iar cavalerii, Prinții și Rajaii, printre care și prințul Sivruka cu tovarășul său Nayaka, conduși de logofeți și de pagi, înaintează spre palat și spre grădini.— Palatul, în stil maur, cu terase și colonade, e de marmoră albă, cu festoane și portale ajurate ca cea mai fină horbotă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Coloanele care susțin terasele sunt de porfir încrestat cu aur.— Palatul se ridică pe un mare platou, înconjurat de grădini, care se întind în terase până la un zid de greș roș, care înconjoară toată proprietatea. Pe platou, înaintea palatului, e un iaz cu apă limpede înconjurat de un covor din iarba cea mai fină și de nenumărate grupuri de flori exotice; pe care se leagănă fluturi în culori vii ca și florile, și fel de fel de insecte lucind ca niște boabe mari de pietre scumpe.

Grădinele sunt un *paradis*, un loc edenic, încântător. Pavilioane cu porți de onix ajurat, portale de greș roș și marmoră albă; boschete de liliac, de jasmini și de portocali înfloriți. Alei lungi de trandafiri albi, roșii ca sîngile și galbeni, cu mirosul dulce, rozi și aurii. Flori și iarăși flori, unde îți îndrepți privirele e o splendoare, un rai! Printre desișuri stau bănci de marmoră și statui antice. Oaspeții se plimbă cu sutele;— cavalerii nobili cu suita lor Prinții, Rajaii, în veșminte de catifea și matasă brodate cu aur, argint și pietre scumpe; cu turbane albe, albastre, roșii, și galbene; prinse de dânsele câte un safir, smarald, rubin sau ametist și o egretă de briliante.— Unii poartă arme încrustate cu pietre scumpe.

In pavilioanele cu divanuri și covoare moi, se odihnesc oaspeții gustând din fructe delicioase, din dulciuri de tot felul; rahaturi, bomboane și șerbeturi și din cele mai alese mâncări care au fost pregătite aci cu o îmbelșugare neînchipuită.— In kioscuri rotunde, cu perdele de perle colorate, stau Rajaii pe divanuri joase fumând din *Hukah* tutunul persan subțire ca părul blond al femeilor, amestecat cu opium și parfumat cu apă de trandafir.— Mai departe, într'un boschet, un Kschatyra declamă poeme despre lupte eroice la care a luat parte și el; cântând laudele vitejilor.—

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Pe o platformă de lemn de cedru, sub copaci umbroşi, bayadere în veşminte de sărbătoare, împodobite cu juvaere dănţuesc şi cântă. Invârtindu-se cu graţie, ele execută figuri variate cu evantaiuri mari de pene de păun şi cu văluri subţiri numite *sari*.

Dar mai în deosebi de toate, atenţia lumei adunate e îndreptată spre faţada palatului. Acolo, pe terasa cea mai înaltă, sunt cavalerii cei mai nobili şi viteji, în jurul unui tron de o mare splendoare, pe care stă regele de Siam. Tronul e de onix încrustat cu aur; pe fondul lui, un păun cu coada desfăşurată într'o roată mare e lucrat în mozaicul cel mai fin, în pietre scumpe, cu culorile naturale.

Pe acest tron stă, cu picioarele încrucişate pe perne şi covoare scumpe, cel mai onorat oaspete al acestei serbări, în onoarea căruia Maharajaul Naraim-Singh a adunat tot ce e mai nobil, mai înalt şi mai bogat din oraşul Benares şi din împrejurimi.

E regele de Siam. De statură mică, cu faţa gălbie, cu ochii mici negri, pătrunzători; figura lui nu e impunătoare, dar veşmintele lui sunt de o bogăţie neînchipuită. Ca un idol e acoperită cu briliante, perle fine şi pietre scumpe de tot felul; şi din tiara lui cu vârful ascuţit, ies mii de focuri la fie-ce mişcare. Pe scările terasei şi în dreapta şi în stânga tronului, stau după rangul lor, rajaii, prinţii şi nobilii. Fie care oaspete ajuns înaintea palatului se urcă pe scările înalte şi, punând mâna pe frunte şi pe piept, se închină până la pământ înaintea regelui şi rajaului Naraim-Singh, care primeşte oaspeţii lui cu cea mai mare prietenie. Strângând mâna unuia, sărutând pe altul, el are cuvinte duioase pentru fie-care dintre ei. Maharajaul e o figură impunătoare; înalt cu trăsături fine, cu barba lungă albă; îmbrăcat într'o haină lungă galbenă de da-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

masc; încins cu un brâu de perle fine; el se aseamănă mai mult cu un Brahman sfânt. Şi fie care oaspete, cu adânc respect, se pleacă înaintea lui.

Pe rând, după cum se urcă, cavalerii şi nobilii sunt presentaţi regelui de Siam. Numele lor sunt cunoscute în toată ţara pentru vitejia, nobleţa şi bogăţia lor. E, Rajahul Kudra din Azamgarh, Nababul Kadapa din Mirzapur, Maharajaul Gandahra din Ghazipur, Prinţul Nitagher din Gorakpuhr şi eroul nostru, Prinţul Sivruka din Tschandarnaghire. Sus, pe terasă, vederea e încântătoare. La picioarele palatului grădinile înflorite, cu pavilioane, kioşcuri, boschete; toate pline cu o lume în veşminte strălucitoare. Portale ajurate, galerii acoperite cu flori în cele mai vii culori; alee de trandafiri, de jasmini, de liliac alb, de palmieri şi portocali, ducând de pe platou în toate direcţiile.

In mijloc, lacul cu undele albastre, înroşite de ultimele raze ale soarelui, pe care se leagănă domol bărci şi luntre acoperite cu pânză roşie, conduse de băeţi tineri cu tip indian de o mare frumuseţe, care, ridicând şi aplecând lopeţile în apa cristalină, cântă cu voci duioase, cântece indiene. Mai încolo, înotând pe apa lină, e un cârd de lebede albe şi negre cu pliscurile roşii.— In jurul platoului, grădinele coborându-se în terase, se întind ca nişte păduri înflorite până jos, la apele părăului care înconjoară zidul de greş roş.

In dreapta palatului, ascunsă aproape cu totul sub cedrii uriaşi e Zenana, cu grădinile şi pavilioanele ei, toate de marmoră albă, ajurată şi dantelată ca cea mai fină horbotă. De acolo adierea vântului aduce parfumul florilor exotice, cântări dulci şi veselie.— In depărtare, vederea se întinde peste câmpii verzi, lanuri îmbelşugate, sate şi păduri; printre ele, ca un şarpe de argint, apele Gangelui se zăresc.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Aci pe terasă, Maharajaul Naraim-Singh îşi îndeplineşte cu duioşie sarcina de stăpân al casei.

Printre Rajaii aproape de tron stă şi Prinţul Sivruka, într'o haină de catifea lila, toată brodată cu aur şi ametiste, pe cap poartă un turban de aceiaşi culoare, cu un enorm ametist şi o egretă de briliante. Faţa lui e palidă şi fără un zâmbet, el răspunde la întrebările regelui.— Maharajaul, ca un vechi prieten al părinţilor săi, îl priveşte cu grijă şi făcându-i semn să vie lângă dânsul, îl întreabă de cauza întristărei lui :

—„ Fiul meu de ce astăzi, când totul e veselie în jurul tău, văd fruntea ta încreţită, ochii tăi tulburi şi gura ta fără un surâs?— Harul Dumnezeesc peste tine a revărsat cu îmbelşugare tot ce omul pe acest pământ, poate să ceară.— Mândru şi frumos ca un zeu, tânăr şi sănătos; având tot ce doreşti sub mâna ta, ce-ţi mai trebue?„

—„O, bune Maharajah, lumina cea mare să te acopere, soarele fericirei să te încălzească; blânda lumină a lunei să-ţi păstreze liniştea sufletească, şi pretutindeni piciorul tău să întâlnească bucuria! Vei şti că pe drumul vieţei mele o umbră a căzut; ea mi-a întunecat ochiul, mi-a furat zâmbetul..... Şi lumina care o doresc din răsputerea inimei..... mi-e interzis s-o caut. De aceea, o bune Rajah, aştept cu resemnare soarta, ce vrerile Dumnezeeşti vor pregăti pentru mine.—"

—„Dacă săgeata lui Kama-Deva a pătruns în inima ta, de ce această întristare ? unde e femeia care să nu răspundă la iubirea ta; spune-mi, unde e acea zână, care te-a fermecat?—"

—„Bune Rajah, ea e aproape... aproape şi cu totul departe;— căci o prăpastie e între noi!—"

—„Atunci, fiul meu, alungă norii negri de pe fruntea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ta; uită, şi ca să poţi uita, îţi dau cea mai minunată femeie din Zenana mea; pe pe Circasiana Idruna; frumoasă ca divina Lakschmi. Uitându-te la zâmbetul ei, vei uita toate grijile într'un vis de fericire!"

—„Eşti prea bun pentru mine, îţi mulţumesc din adâncul sufletului; dar, de s'ar coborâ din sferele înalte divina Lakschmi*); ea însăşi, nu aş putea s-o iubesc, căci în inima mea nu mai e loc pentru o altă iubire.

—„Mă cuprinde grija, ascultând vorbele tale, bunul meu Sivruka; nu mai e timp acuma ca să stăm de vorbă, căci trebue să conducem pe marele nostru oaspete, prin grădinele înflorite şi să veghem ca să se pregătească toate pentru primirea dănţuitoarelor sacre, care printr'o deosebită bunătate a Brahmanilor, mi-au fost îngăduite pentru astă noapte, ca să dănţuiască înaintea regelui de Siam."—

Prinţul Sivruka adânc mişcat, de abea poate urma pe Maharajau, inima lui o clipă s'a oprit, când a auzit că va avea fericirea de a vedea în astă noapte încă, pe dănţuitoarele sacre.

—„Va fi ea oare printre ele?— şi dacă va fi; cum să facă oare ca să o vadă mai de aproape, să-i audă glasul; să-i întrebe numele şi să-i poată şopti un singur cuvânt la ureche? O, ce grozavă e aşteptarea, când inima bate de nerăbdare, cuprinsă de o iubire atât de mare!

Umbrele întunecoase ale nopţei au căzut peste pământ, dar în grădinele Maharajaului Naraim-Singh, e o strălucire, ca şi cum toate stelele din cer s'ar fi lăsat în jos peste ele.— Mii de lămpi mici, cu sticlele colorate, sunt înşirate în jurul kioscurilor, pavilioanelor, boschetelor şi de alungul aleelor şi al galeriilor. In mijlocul arcadelor bol-

*) Venera Indienilor.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tite, spânzură sute de lampioane de hârtie din Japonia, în formele cele mai stranii ; balauri, broaşte, capete de draci şi de monştri, pictate în vii culori, luminate în lăuntru ; legănându-se în vântul de seară.— Rachetele, ţâşnind, se urcă pe cerul albastru închis şi focuri roşii, verzi, albastre, aruncă o lumină fantastică peste grădinile şi peste palatul cu coloanele de marmoră albă. Pe lac alunecă domol luntrele şi bărcile, decorate şi ele cu lumini colorate şi cu făclii, lăsând pe undele apelor urme argintii. Şi pe cer, luna nouă spre apus, cu încetul se ascunde în dosul munţilor întunecaţi. Regele întovărăşit de Maharajaul, de Prinţul Sivruka şi de o numeroasă suită de cavaleri, nobili şi isteţi, se plimbă prin grădinele pline de o lume veselă.

Mirosul florilor e îmbătător şi din toate părţile se aud cântece întovărăşite de harfe de argint, de vina şi de flaut.

Inaintea palatului e o estradă, o platformă spaţioasă în lemn de cedru, acoperită cu covoare şi mătăsuri orientale. In unghiuri se ridică patru coloane fine, susţinând un acoperiş de zebrele; deasupra sunt florile roşii ale rodiei şi lotuşi albi. Nenumărate lampioane şi făclii răspândesc o lumină puternică. Regele cu înalta sa suită a revenit spre palat ; urcându-se pe scările de marmoră, se aşează din nou pe tron, aşteptând sosirea dănţuitoarelor sacre.

Vestea, cu iuţeală s'a răspândit, că dănţuitoarele sacre, se vor arăta şi vor dănţui înaintea regelui, şi mulţimea s'a adunat în jurul estradei.— Prinţul Sivruka, nu s'a mai urcat cu suita regelui pe terasă, el a rămas jos, aproape de tot de platformă.— Inima-i bate cu tărie şi peste faţa lui palidă trece un tremur de nerăbdare.

Din depărtare se aude sunetul cristalin al clopoţeilor

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

de argint şi al verigilor de aur ; — dănţuitoarele sacre se apropie, venind din Zenana.

Pe platformă, patru Indieni în haine albe, cu brău roş şi turbane pe cap, s'au aşezat la o parte, pe covoare mici de trestie; fie care cu un instrument de muzică: harpă, flaut, vina şi tamburin.

Sunetul argintiu al clopoţeilor se apropie din ce în ce mai mult ; iată gingaşele fetiţe.

Picioarele lor mici, subţiri, de abea ating pământul şi uşoare ca nişte păsărele, ele se urcă pe platformă. Aci, încrucişând braţele, se pleacă adânc înaintea tronului şi a înalţilor oaspeţi adunaţi pe terasă. Imbrăcămintea lor e de o frumuseţe artistică ; — e portul arhaic al dănţuitoarelor sacre.— Veştmintele de damasc, de aur; grele, cu floarea rodiei roşie încrustată pe ele în rubine şi smaralde, învăluesc strâns trupul, arătând perfecţiunea formelor; lăsând gol gâtul graţios, umerii rotunzi şi pieptul alb ca zăpada. Pe cap au o tiară ascuţită la vârf, în ajururile cele mai fine presărate cu briliante. Un brâu larg de mărgăritare le ridică pieptul în sus. Coliete de pietre preţioase înconjor gâtul şi cad pe sânul alb. La braţe şi la picioare se clatină mari verigi de aur şi clopoţei de argint.

După ritul obicinuit în casta lor, ele sunt văpsite pe faţă cu o coloare gălbie; obrajii, buzele şi degetele sunt înroşite cu *hennė*.

Printre ele sunt şi Iduna, Totesbent, Leukyone, Isidora, Zahida, Kelmys şi Lydia, una întrecând pe alta în frumuseţe şi în gingăşie, dar regina lor e Maya, Zâna frumuseţei.

Danţul a început în sunetul micei orchestre care dă ritmul şi întovărăşeşte cântările.

Mişcările sunt lente, mlădioase, dar peste gingaşele

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

forme trece tremurul unei pasiuni de abea ascunsă; ochii lor ca stelele aruncă sclipiri fermecătoare; buzele zâmbesc dulce, arătând dinții ca perlele; inimele bat repede, pieptul se ridică și cântările, ca o dulce chemare de iubire, încălzesc inimele ascultătorilor.

Prințul Sivruka și Maya s'au zărit unul pe altul și ochii lor ca fermecați par a se sorbi în dorul lor de iubire. Ochii ei mari, albaștri, plini de duioșie, pătrund adânc în ochii lui negri, aprinși de focul dragostei. Ea s'a înroșit ca floarea rodiei, el e palid, și peste fața lui slăbită trece un tremur de pasiune, o rugăminte..... o întrebare.....

Pe terasă, regele și nobilii cavaleri, cu o deosebită plăcere au privit dansurile grațioase și, încântat de frumusețe Mayei, regele dorește a dovedi mulțumirea sa, oferindu-i un dar prețios. Acest dar e un safir enorm de o frumusețe rară.

Maharajaul Naraim-Singh căută printre tinerii cavaleri pe Prințul Sivruka pentru ca el, în numele regelui, să prezinte minunatul dar grațioasei Maya.

Prințul Sivruka ca într'un vis a ridicat ochii și a zărit pe bunul Maharajah făcându-i semne să vie înspre el. Într'o clipă urcă scările și iată-l, primind cu o bucurie nespusă, înalta însărcinare din mânele regelui.. Ce furtună în inima lui, și ce fericire!.. Cu iuțeală se coboară și caută să se apropie de Maya, care cu tovarășele ei s'a dat jos de pe platformă, odihnindu-se puțin în aerul răcoros al grădinilor înflorite.....

Uitate sunt toate sfaturile fakirului Ananda..... uitate hotărârile luate!

Ajuns înaintea Mayei, plecând genunchiul, el îi întinde într'o floare de lotus alb, splendidul juvaer, care aseme-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nea unui ochiu mare, albastru, luceşte pe potirul alb al lotusului.

Mânile le tremură la amândoi, ochii lor s'au întâlnit şi îşi povestesc dorul inimilor. Dar Prinţul Sivruka se ridică şi plecându-se la urechea Mayei, îi şopteşte cuvinte dulci, rugând-o să-i dea voe să o vadă încă odată înainte de a se retrage în Zenana.

Maya nu răspunde, dar surîsul ei şi ochii albaştri au spus prinţului tot ce doria să ştie. — Ca într'un vis fericit a trecut timpul; e aproape miezul nopţii.....

Mahuţii, la lumina făcliilor, înhamă elefanţii şi caii; şi oaspeţii cu încetul încep a părăsi grădinile. Cu greu numai şi cu părere de rău se îndepărtează de aceste locuri încântătoare, unde au petrecut ca într'un rai.

Regele de Siam, cu un mare alai de Prinţi, Rajahi şi Nababi, s'a retras în lăuntrul palatului, unde va petrece noaptea.

Dănţuitoarele sacre sunt în drum spre Zenana. Nu sunt grăbite gingaşele fetiţe. Cu vorbe vesele, cu râs şi cu cântări, ele merg uşurele câte două, câte trei, povestindu-şi impresiile serei; glumind şi râzând ca copii.

Una, numai, nu ia parte la această veselie, singură, a rămas în urmă; ezită, — pasul ei e nehotărât, pare că ar voi să alerge după tovarăşele ei, dar ceva o ţine în loc.....

Vorbele vesele, râsul melodios se aude din ce în ce mai în depărtare şi Maya — căci ea este, a rămas singură în aleea trandafirilor albi. In jurul ei e o adâncă linişte; numai adierea vântului de seară aduce miresmele florilor şi cântecul dulce al privighitoarei.

Pe nisipul drumului pare că se aude un pas, „Oare să fie el?“ — Maya tresare şi, cu o dulce spaimă, ascultă..... aşteaptă..... se luptă, ar voi să fugă; să ascundă iubirea, tainic, în sufletul ei; dar inima-i se bate aşa de repede şi o fericire necunoscută a cuprins-o toată.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

BIBLIOTECA UNIV. BABEȘ-BOLYAI DIN CLUJ

Pasul se apropie din ce în ce mai mult. O, Doamne! unde să se ascundă, unde să fugă! Dar e prea târziu Prințul Sivruka a zărit-o și îngenunchind înaintea ei, de frică să nu fugă, îi apucă mânile și le sărută cu pasiune..

—„Rămâi, o, rămâi lângă mine, o clipă numai! te iubesc atât de mult, înger al frumuseței! Uite... ochii tăi m-au fermecat și îmi pare că totul dispare în jurul meu, cerul și pământul— în așteptarea unui singur cuvânt șoptit de tine! Spune-mi dulcele tău nume, ca să-l pot sădi adânc în inima mea!

—„Numele meu e Maya; dar tu cine ești? și de ce ai venit să tulburi liniștea sufletului meu?

—„Mă numesc Prințul Sivruka; care, de când te-a zărit, o, dulce Maya, se topește în focul dragostei ce nu-l mai poate stânge. Și de ce te superi, o zâna mea? Spune-mi, când în templu marelui Șiva te-am zărit, é oare a mea vina?. Am citit în ochii tăi că, și în inima ta, un dor s'a aprins. Așa ne-a fost scris; suntem amândoi de același farmec cuprinși, căci săgeata lui Kama-Deva ne-a pătruns inimile și a aprins focul iubirei.

Maya, adânc mișcată și cuprinsă de o mare frică, ar fugi, dar picioarele ei, ca încleștate, nu se mișcă; o voință mai puternică de cât a ei o ține pe loc. Trăgându-și mânile, se roagă:

„ Mare Rajah, fie-ți milă și lasă-mă! Știi bine că nu am drept să dispun de inima mea; lasă-mă să mă duc și uită-mă! căci grozavă e mânia Zeilor, și grea pedeapsa pentru acei care calcă legile lor sfinte."

Prințul Sivruka i-a luat mâinele din nou și le sărută cu pasiune. Ea îl respinge, dar se simte prinsă în brațele lui..... ar voi să strige, dar îi e frică,— și obosită de luptă,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Își lasă capul pe umărul său. El o desmiardă și se roagă: —„Iubită fetiță, nu-mi lua toată speranța! Spune, mă poți erta ?.. Șterge-ți ochii, nu mai plânge, căci tu îmi ești și mai scumpă prin iubirea ta sfântă. Până astăzi, tainic am ascuns și eu dragostea mea; am păstrat tăcere.... dar nu mai pot de tăria dorului tău, o, copilă!— nu vezi suferința mea? Fă un sfârșit durerei mele; spune, că vei veni în umbra nopței în dosul templului.

Peste trei zile voi fi acolo și, cu focul dragostei în inimă, te voi aștepta. Spune-mi că nu vei fi nemiloasă; că nu voi aștepta în zadar!

Maya. își ascunde fața, și încet, cu o voce dulce slabă, îi răspunde: „da!"

Dar, de odată se aude un pas repede, ușor, și foșnetul unei haine. „Maya! Maya! unde ești?" strigă mai multe voci apropiindu-se.... Încă o dulce strângere de mână, și Maya cu iuțeală se îndreaptă spre zenana.— Prințul Sivruka cu inima plină de o fericire nespusă, dispare și el prin desișuri.

Grădinele odinioară pline de lume, de lumină, de muzică și de vesel grai, stau acuma într'o tăcere tainică.

Umbra nopței a întins vălul ei întunecos; stelele cu miile lucesc pe cerul albastru închis și privighitoarea, ascunsă sub crângul de jasmini, își chiamă cu cântece duioase tovarășa sa.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. VI.

IN DOSUL TEMPLULUI.

MOTTO:

Căci astă seară'n asfințit
Și noaptea o să'nceapă
Răsare luna liniștit
Și tremurând pe apă.

M. EMINESCU.

O mare liniște se lasă din ce în ce mai mult peste toată natura și în jurul templului totul e tăcere. Focul soarelui dispare cu încetul lăsând în locul lui o răcoreală binefăcătoare, care se întinde peste terasele și grădinele templului. In ultimele lui raze se zăresc oglindirele lacului sfânt, acoperit pe țărmurile sale cu sute de hulubi albi. Atmosfera e străvezie ca un cristal; lumina din ce în ce descreşte; lacul devine ca un safir și pe cer apare cornul lunei strălucind mistic ca arcul lui Kama-Deva, care îl îndoae spre a ținti săgeata în inimele pregătite a o primi. De odată se aude ca o vijelie.... sunt fâlfâiturile a mii de aripi bătând aerul și un nour alb se ridică în văzduh! Au plecat hulubeii.

In locul lor, la țărmul lacului apare o ființă strălucitoare,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

nvăluită într'un văl subţire ţesut în fir de aur. Maya — căci ea este— ca să scape de severii păzitori ai templului, a cerut voe să-şi facă rugăciunele de seară la ţărmul lacului sfânt; de acolo speră că va putea să se furişeze pentru o oră în afară de templu ca să poată întâlni pe Prinţul Sivruka.

Ajunsă la apa limpede, în care se oglindeşte luna, ea încet ridică în sus braţele lăsând să se vadă faţa ei dulce şi trupul graţios, abea ascuns subt o haină albă, subţire ca lucrată în fir de painjen. Albă şi mlădioasă, cu mâni şi picioare de copil de o fineţă rară, părul auriu, strâns într'un nod la ceafă, căzând aproape pe gâtul alb; ea stă cu ochii ţintiţi la cerul albastru închis, pe care încep a se arăta cetele nenumărate ale stelelor.

Ce se petrece în inima ei?— Adânc suspină!— Pe gingaşele trăsături aproape copilăreşti încă, e ca o durere, ca o luptă,— sufere.... Promisiunea dată Prinţului pare că o regretă... dar e prea târziu: peste puţin timp el o va aştepta în dosul templului. Incă odată ridică ochii în sus la marele Şiva, se roagă cu lacrimi în ochi să o ierte şi ura lui să nu-o nimicească ;— dar, în loc de a cântă rugăciunele şi imnul soarelui, după ritul obicinuit, ea cânta în astă seară câteva strofe din *Harivansa*, suspinele „Bhavatei" după logodnicul ei.— Iată că vocea ei dulce se ridică în văzduh....

„Natura, eterul, focul şi apa, martori să-mi fie! Suspinele mele la tine să le ducă, o, prietenul meu! Pentru tine inima mea sufere, şi neliniştea mă doboară! Mă credeam pe un drum lin, presărat numai de flori, de vervene şi de lotuşi, dar eată că pe drumul meu am întâlnit iubirea..

Şarpele înaintea mea s'a ridicat, ş'o adâncă rană mi-a făcut.!

Adierea vântului de seară, care aduce miresmele florilor, îmi arde inima în piept;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Nici dulcea lună, care se ridică, nu-mi poate potoli durerea!

Ca o săgeată rece, crudă îmi sfâşie inima..... Ah! ce nenorocită sunt! numai el, el ocupă tot gândul meu!

Făcându-se stăpânul voinţei mele; lumina ochilor mei a devenit!

Ah! dacă însă, ar trebui din mintea mea cu totul să dispară...

Ce mi-ar mai rămânea, de cât o noapte neagră fără răsărit?

Sufletul meu se cutremură la această crudă gândire..

Ingrozită, un fior mă cuprinde; ochii mei nu mai văd...

Şi simt că voiu muri....!"

Iarăşi un suspin adânc, şi în vântul lin de seară se stinge dulcea voce.

Dar, ca pe furiş, noaptea a venit; a acoperit totul cu vălul ei misterios. Maya se trezeşte ca dintr'un vis, stă o clipă numai pe gânduri, şi iat'o alunecând ca o umbră în jurul templului până ajunge în dosul lui,— acolo unde duce scara de marmoră albă la apele limpezi ale sfântului Gange ... Inaintea ei stă ca eşit din pământ înalta figură a Prinţului, învăluit într'o haină închisă...

—„Maya! Maya! şopteşte el;— stăpâna inimei mele!

Tu, care mi-ai umplut sufletul de o fericire nespusă; pentru care, de când te-am zărit, zi şi noapte mă gândesc, tu care, o zână coborâtă din cer, mi-ai răpit voinţa şi judecata!

Lasă-mă la picioarele tale să-ţi spun, nu cât te iubesc!

Aş căuta cuvinte în zadar ca să-ţi arăt tăria dragostei mele; dar aş vrea să te conving că fără tine, viaţa îmi e un chin, că departe de ochii tăi dulci, soarele îmi pare că se întunecă; florile nu mai au mirezmele lor, şi

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

cântecul păserilor e plin de jale! O spune-mi, scumpul meu înger, că şi în inima ta scânteia iubirei s'a aprins..!

—„Sunt numai o copilă, o mare Rajah, şi nu tu ai trebui să fii la picioarele mele, ci eu să mă închin înaintea ta. Dar de ce această întrebare, scumpul meu Sivruka? când venirea mea aici îndeajuns ţi-a dovedit nebunia dragostei mele, şi ochii mei ţi-au destăinuit taina iubirei inimei mele, pe care voiam să o ascund în fundul sufletului meu! Ridică-te şi află că săgeata lui Kama-Deva şi în inima mea adânc a pătruns. De când te am zărit în templul marelui Şiva, ochii tăi, tovarăşii mei au rămas, şi de atunci cu frică numai, mă apropii de altarul marelui Zeu, când îmi vine rândul să aprind focul sfânt, să ard în a lui cadelniţă smirna şi chiparosul.— Mă simt aşa greu vinovată şi o mare luptă s'a încins în sânul meu! Te implor, scumpul meu Sivruka, mai bine să mă părăseşti, să mă uiţi..... Da, uită-mă, căci zeii fără milă pedepsesc pe acei ce calcă legile lor sfinte.

—„Atunci, o Maya, mâni la revărsatul zorilor, când întâia rază a soarelui va încununa cupolele templului sfânt, sufletul meu se va ridica spre drumul cel lung şi necăjos. care duce la Nirvana; acolo poate îşi va găsi mângâere şi uitare.

—„ O ce mâhnită sunt! şi ce crude sunt vorbele tale, iubitul meu Sivruka! Şi aceasta o numeşti dragoste?

Se poate oare ca dulcea iubire, regina fericirilor pământeşti, să fie întovărăşită de-o aşa amară durere, de un aşa adânc chin sufletesc?“

Zicând aceste, cuvinte, Maya, de durere sufletească şi de marea luptă care-i sfâşie inima, cade, leşinând aproape pe scara templului şi lacrimi mari, fierbinţi curg pe faţa ei palidă şi desnădăjduită.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Prinţul susţinând-o, sărutându-i mânile, îi cere ertare:
—„Maya, floarea mea albă şi curată, iartă-mă că te-am supărat! Voi face tot ce-mi ceri; dar nu uita, o scumpa mea, că nu am puterea zeilor!.... Lor să ne închinăm, să-i rugăm..... căci fără veste, înaltul Kama-Deva, cu săgeata lui ascuţită mi-a străpuns inima. Acum numai Şiva A-Tot-Puternicul îmi va putea vindeca adânca mea rană. Mă voi lupta cu putere, şi voiu împodobi altarul marelui Zeu, cu smirnă, flori şi pietre scumpe doar s'ar îndura să stângă din inimele noastre, arşiţa dragostei. Dar, ascultă cuvintele mele, Maya, lumina ochilor mei..... de azi în zece nopţi, când luna blândă nu-şi va mai arăta faţa de cât spre zorii zilei, voiu reveni aici.... voiu aştepta cu resemnare destinul ce A-Tot-Puternicul Şiva ne va pregăti... Voiu fi aici în umbra nopţei. La scara de jos pe Gange, o barcă ne va aştepta şi dacă până atunci focul iubirei nu e stâns în sânul nostru, cu mine vei merge!...

In munţii Hymavatului, departe de ochii lumei, ne vom ascunde într'un castel mândru, aşezat pe vârful stâncelor. La picioarele lui o apă cristalină în undele-i limpezi, cerul îl oglindeşte.

Castelul stă ca un vultur uriaş pe stânca goală; dar, ca o haină scumpă, ţesută în nenumărate culori, grădini împodobite de mii şi mii de flori se întind în jurul lui. Acolo, scumpă Maya, acolo te voi duce, acolo ascunşi de lume ne vom iubi, uitând tot ce e durere, necaz şi răutate pe acest sărman pământ.

O singură sărutare pe fruntea ta albă, şi te las, o scumpa mea floare, în paza Zeilor!“

Maya, plângând, încinge cu braţele ei gingaşe gâtul lui Sivruka şi apleacă capul pe umărul său, sfâşiată de durere..... El o strânge în braţele lui şi o sărută cu duio-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

şie. Luna a dispărut, dar în lumina stelelor, o figură albă, cu grabă alunecând, se urcă pe scara de marmoră şi dispare în lăuntrul templului. O altă umbră întunecoasă se îndreaptă spre oraşul Benares, care doarme într'o tainică şi adâncă tăcere.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAPIT. VII.

SIVRUKA ŞI MAYA

MOTTO:

Şi'n braţele-mi întinse
Să alergi, pe piept să-mi cazi,
Să-ţi desprind din creştet vălul
Să-l ridic de pe obraz.

M. EMINESCU.

Noaptea a întins vălul ei presărat de stele pe bolta cerului: pe pământ umbrele au ţesut neguri întunecoase, care acopăr totul cu un văl misterios. Numai templele şi palatele în marmoră albă, cu turnurile şi minaretele lor, ies din întuneric ca nişte fantome gigantice.

Jos, în vale, se zăresc din când în când sclipirele argintii ale talazurilor Gangelui.

Aerul lin şi dulce e plin de miresmele florilor căci e luna lui Mai, care deschide potirele florilor ca să culeagă roua şi inimele îndrăgostiţilor pentru iubire.

O linişte tainică domneşte în jurul templului marelui Şiva, întreruptă numai de strigătul gălăgios al cucuvaielor, şi de ţipătul ascuţit al vampirilor, care cu iuţeala fulge-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

rului sboară în jurul templului ce se ridică ca un monument fantastic în întuneric.

In dosul templului, sus, pe scara înaltă, se mişcă, pare că două umbre la lumina mohorâtă a stelelor; un cavaler înalt, svelt, şi o fetiţă gingaşă, amândoi ascunşi sub haine lungi închise. Dar misterul nu e greu de pătruns, cine alţii să fie oare, de cât prinţul Sivruka şi Maya ? — .... Astăzi, zece nopţi s'au împlinit de când ei s'au întâlnit în dosul templului. Nici rugăciunile, nici jertfele aduse marelui Şiva n'au putut stânge focul dragostei lor, nici sfaturile şi ameninţările Fakirului Ananda nu au fost de vre-un folos; toate sunt departe, departe de ei — toate sunt uitate— iubirea i-a învins.

Maya, stând înaintea Prinţului, îl ţine strâns legat cu braţele ei albe puse în jurul gâtului său. Capul ei cu duioşie s'a plecat pe umărul său; ochii lor s'au întâlnit, mânile lor tremură.

El o ridică în braţele lui puternice, o strânge la pieptul său şi, în taînica linişte a nopţei, se aud dulci suspine şi sărutări..... Ducând-o cu grijă, cu gingăşie, se coboară cu dânsa jos, spre apele Gangelui. Aci o barcă se leagănă încet pe undele apei, ţinută la mal de un braţ puternic. E Nayaka, numai el a venit cu stăpânul său până la piciorul templului,— căci nici Abdulah nu trebue să ştie de unde prinţul Sivruka a răpit prada cea scumpă, — da — mai scumpă lui, de cât viaţa, decât toate bogăţiile şi fericirile pământului. Prinţul a sărit în barcă şi şi-a aşezat iubita pe covoare şi pe perne moi; dar ea, neliniştită, cu ochi mari, înfricoşaţi, se uită într'una spre templul măreţ, care cu încetul dispare în umbrele nopţei.

Lăsând unde lungi în urma ei barca alunecă cu grabă pe apele Gangelui şi se îndreaptă spre malul opus oraşului Benares.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Prințul ține cârma dar nepăsător de toate dinprejur, ochii lui nu văd de cât două stele albastre, oglindindu-se în ochii lui negri, însetați de dor și de iubire.

Încă vre-o câte-va lovituri de lopată, și iată barca prinsă în nisipul țărmului.

Aci, ascuns de tufișurile dese, Abdullah așteaptă cu șase cai de munte; cu șeile împodobite cu covoare scumpe, coamele împletite cu mărgăritare și șireturi roșii; la urechi floarea albă a jasminului și cea roșie a rodiei; gătiți ca pentru nuntă; așteaptă pe stăpânul lor. Prințul cu scumpa sa povară, se arată, venind de la mal...

Pe un cal alb arab, cu ochii mari umezi, cu o șea splendidă așezată pe spatele lui mlădios, el ridică pe Maya, încălecând apoi și el un armăsar negru, de o frumuseță rară

Aproape de tot unul de altul; iată-i cum călăresc și nu mai au grijă de nimeni, nu știu de cât de dragostea lor. Se tot duc înainte, spre pădurea deasă, care ca o dungă neagră, învăluită în umbrele nopței, se arată în depărtare.

Nayaka și Abdullah au încălecat și ei și, luând pe ceilalți doi cai rămași, împovorați cu panere, cu corturi și cu arme, ținându-i de frâu în mijlocul lor, pleacă și ei în urma stăpânilor.

Dar prințul Sivruka și Maya au pornit înainte, de abea se mai zăresc... El s'a plecat spre dânsa, o ține cu un braț de subsuoară și îi șoptește vorbe dulci.

—Maya, floarea mea albă, ce vis încântător, o! ce bucurie neînchipuită îmi umple inima! O fericire așa de mare, că pare că nu-mi vine a crede că totul să fie adevărat!..... Și zimbetul tău dulce, și graiul tău îngeresc, cu totul mă înebunește... Dar, spune-mi, iubită, de ce oare câte odată trece ca un văl peste fața ta senină, peste ochii tăi limpezi?... E vre-o amintire, vre-o teamă, vre un dor?"

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

—Scumpul meu Sivruka, ai cetit în inima mea! Da, e o amintire care mă neliniştеşte, e o teamă care îmi tulbură sufletul..... Dar un dor?..., o, nu! căci dorul cel aprig, care îmi umple toată inima, e acuma lângă mine, şi acest dor eşti numai tu, iubitul meu logodnic... Ascultă, îţi voiu povesti cele petrecute !. Atunci când alunecam grăbită, cu pasul uşor, prin templu, spre uşa cea mare, care duce pe terasa unde mă aşteptai.... m'am simţit deodată trasă de vălul meu şi o voce înăbuşită venind de la altarul marelui Şiva, mi-a şoptit cuvinte îngrozitoare la ureche:

—„Maya, Maya! întoarce-te! nu călca în picioare legea mea sfântă, căci greu vei fi pedepsită!"

Cuprinsă de spaimă m'am repezit spre uşă, răsturnând în graba mea, coşul cu flori jertfite marelui Zeu; un şarpe a eşit de sub flori, svârcolindu-se la picioarele mele. Eram aproape să leşin şi ca nebună, am alergat la uşă deschizând-o cu cheia răpită din sanctuarul marelui Zeu."

—„O! scumpa mea fetiţă, de aşi putea prin dragostea mea, să şterg de pe fruntea ta curată până şi cea mai mică urmă de grijă şi de necaz! Uită toate aceste născociri întunecoase, puse la cale de spiritul răului, căci razele luminoase ale iubirei noastre vor alunga departe tot ce e răsbunare, ură şi răutate. Fii liniştită, copilă, căci eşti sub scutul meu; te voiu apăra cu îndărjire, te voiu păzi fără răgaz, ca nimeni să nu se atingă de liniştea şi de fericirea ta!

—„Ce dulci, ce bune sunt vorbele tale, o Sivruka, scumpul meu! Da, strânsă la pieptul tău, voiu uita toate;— nici frica, nici grija nu se vor apropia de inima mea şi nu mă voiu gândi de cât la tine, căci tu, iubitul meu, eşti totul pentru mine.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Schimbând ast-fel, vorbe dulci, au ajuns la marginea pădurei... E întuneric beznă, luna încă nu s'a ivit şi drumul mai că nu-l zăreşti prin desişurile şi copacii uriaşi. Nayaka şi Abdullah au aprins făcliile — la lumina lor vor pătrunde mai uşor în pădurea deasă, întunecoasă. Dar numai cu greu pot înainta, căci strâmtă e cărarea şi liane, crengi şi tufişuri, îi împiedecă la fie care pas.

La lumina roşie a făcliilor, frunzele lucesc metalic, şi din când în când o maimuţă trezită din somnul adânc, se uită sclipind din ochi. In depărtare se aud urletele răguşite, sălbatice, ale tigrilor şi strigătul ademenitor al panterelor.

Maya se cutremură de spaimă, dar Prinţul o ţine strâns în braţele lui, o linişteşte, o desmiardă.

— „Nu tremura, Maya, iubito... uite, luna s'a ridicat; nu mai e departe nici ziua! La revărsatul zorilor, când cele dintâi raze ale soarelui vor încununa vârfurile copacilor ne vom opri puţin şi, lăsând caii să se odihnească, vom face rugăciuni, ca Zeii să ne ajute, să ne conducă sub scutul lor, pe drumul spre Tschandarnaghire."

Luna a dispărut şi adierea vântului din răsărit aduce un aer din ce în ce mai răcoros; e spre ziuă şi întunericul cu încetul se ridică. Prin o negură rară, albă, încep a se zări trunchiurile copacilor, veterani căzuţi în luptă cu elementele, acoperite cu muşchi verde; liane spânzurând din vârful copacilor uriaşi, în lungi ghirlande şi holde; frunzi gigantice colorate, cu forme stranii.....

Şi de odată, falnic, cu luciri roşii, aurii, soarele se ridică, întinzând cele dintâi raze ca nişte lungi săgeţi, printre desişurile şi crengile tufoase, luminând viu ca un foc aprins, vârfurile copacilor; căzând apoi ca o ploae de stele luminoase, pe cărarea îngustă.

Urletul sălbatic al fiarelor a încetat cu totul, în locul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

lui s'a ridicat din vârfurile înalte ale copacilor, din tufişuri şi din boschete, un cântec duios şi dulce de mii şi mii de păseri, unele mai frumoase decât altele. E imnul lor de adoraţiune la revărsatul zorilor. Papagali verzi ca smaraldul şi roşii ca floarea rodiei; cacadu albi ca zăpada, cu creasta în formă de coroană pe căpuşorul mic, ţipând gălăgios; hulubi albi şi vineţi, cu guşile ca arama, cu huruiri ademenitoare îşi chiamă perechile lor; mierle, canari şi cardinali îşi răspund unii altora, cu ciripiri, chemări, şoapte dulci şi rulade, cu sunetul argintiu; e un concert încântător care se ridică în văzduh! Flori cu mirezme îmbătătătoare cad de pe copaci, în şiruri lungi, acoperind tufişurile, crengile şi pământul, cu un belşug neînchipuit. In potirele lor umplute de roua dimineţei, colibrii şi păsările paradisului vin să-şi astâmpere setea, să-şi scalde aripele gingaşe şi scuturându-le aruncă în jurul lor mii de sclipiri ca de briliante. — Veverite şi maimuţe alunecă iute din creagă în creangă, gazele trec ca fulgerul prin desişuri, şi soarele ridicându-se din ce în ce, luminează cu razele sale aurii, frumuseţea paradisiacă.

Odată cu întunericul nopţei a dispărut şi teama cea mare a Mayei. Cu surâsul pe buze, cu ochii strălucind de bucurie şi de fericire, ea se uită în jurul ei şi admiră. „Uite, Sivruka, scumpul meu, drumul se lărgeşte, şi în depărtare zăresc, îmi pare, o poiană verde ca smaraldul cu mii de flori prin iarbă, de o frumuseţă fermecătoare. Dacă aceasta e şi voinţa ta, să ne oprim acolo.

— „Dorinţa ta e voinţa mea, iubita mea copilă; da, fără îndoială, ne vom opri în acest loc încântător. Inconjuraţi de miresmele florilor, de cântecele păsărilor, vom uita toate grijile, vom lăsa uitării, amintirile întunecoase ale trecutului şi, cu inimele noastre unite în acelaş dor, vom sta într'un vis de fericire nespusă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Dealungul drumului stau copaci cu trunchiuri uriaşe de o structură stranie. Sycomorul cu frunzele închise, copacul teck cu lemnul aproape indestructibil; chiparosul alb, cu mirosul parfumat; bambusul ridicând holdele sale îmbelşugate la înălţimi gigantice, grupuri de copaci mai mici, cu fel de fel de flori şi de fructe exotice; ierburi înalte înflorite, întrecându-se unele pe altele în frumuseţe de forme, în mirezme încântătoare şi în colori vii. Din copac în copac, de la o creangă la alta, lianele graţioase cad, încolotăcindu-se în jurul trunchiurilor, formând decoraţii artistice în festoane şi ghirlande. Cete de fluturi coloraţi şi insecte de tot felul, cu aripi strălucitoare, umplu aerul cu zumzetul lor, sburând din floare în floare.

Drumul din ce în ce mai mult s-a lărgit şi soarele luminează iarba verde presărată cu flori a unei poieni. Mica caravană a ieşit din desişurile pădurei. Caii nechează voioşi şi, cu pasul ager, păşesc înainte, simţind că au ajuns la locul odihnei.

Poiana e toată înconjurată de copaci uriaşi, numai spre nord se ridică un deal; din stâncile lui de granit, un râu cu apele cristaline, se repede grăbit la vale. La piciorul stâncei apa s'a strâns într'o scobitură săpată în piatră de ropotul apelor căzând din vremuri uitate tot pe acelaş loc. Aerul e răcoros; pe iarbă roua sclipeşte ca mii de briliante, şi isvoare mici ieşind şi ele din stânci, se cobor lin la vale şi se ascund sub frunzişul des.

Prinţul Sivruka s'a dat jos de pe cal şi, luând în braţe pe Maya, îi ajută a descăleca. Nayaka şi Abdullah au sărit şi ei îngrabă de pe caii lor şi au început a desface şeile şi corturile. Abdullah îngrijeşte de cai, Nayaka aşează corturile pe iarba înflorită, în apropierea apei. Intr'o clipă, ca prin minune, două corturi spaţioase se ridică. Unul de pânză roşie, brodat cu figuri din Ramayana..... celalt mai

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mic, mai simplu. In cortul cel mare, Nayaka a întins covoare groase de Smyrna, blănuri scumpe şi perne moi. Aproape de cort a pus un şervet mare de mătasă albă cu franjuri de argint şi, scoţând din panere miere, lapte, fructe şi pâine albă, le aşează pe masa improvizată.

Prinţul şi Maya, ţinându-se de mână, se plimbă printre flori şi fluturi, în aerul parfumat al dimineţei; nu vorbesc mult, dar ochii lor câte, câte nu-şi spun..... secrete tainice ale unei dragoste fără nume, fără sfârşit.

Dar soarele de mult a răsărit şi timpul pentru rugăciuni aproape a trecut.... Trezindu-se ca dintr'un vis, Sivruka şi Maya, dându-şi seamă de uitarea lor, cu iuţeală se îndreaptă spre apă, urmaţi de Nayaka şi Abdullah. Aci, prosternându-se cu toţi la pământ, cu smerenie îşi fac rugăciunele, cântând laudele A-Tot-Puternicului:

„ Acel ce dă viaţa, Acel ce dă puterea!
Ale cărui porunci sunt ascultate cu evlavie de toţi Zeii,
A cărui umbră e nemurirea, a cărui umbră e moartea!
Care e acest Zeu cărui ne închinăm şi-i aducem jertfe?
Acel ce a făcut munţii acoperiţi cu zapadă veşnică
Marea şi apele îndepărtate!
Ale cărui braţe sunt regiunele înalte ale cerului,
Acel care a sădit cerul, da, cerul cel mai sus;
Care în eter a măsurat spaţiul.
Care e A-Tot-puternicul, cărui ne rugăm şi îi aducem jertfe?
E, *El* singurul, veşnicul, A-Tot-Puternicul,
Lui ne plecăm cu laude şi închinăciuni, cu jertfe şi rugăciuni!
Pace peste toţi!"

(Din Rig Veda)

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAP. VIII.

In templul marelui Șiva, după fuga Mayei.

Lăsăm pe Sivruka și pe Maya în fericirea lor nespusă să-și urmeze drumul încântător spre castelul Tschandarnaghire, noi să ne întoarcem în templul marelui Șiva ca să vedem ce s'a petrecut acolo după plecarea Mayei. E noapte încă și peste tot domnește o tăcere tainică. Intrăm în curtea cea mare a templului, ndreptându-ne spre una din clădirile mai mici, așezate în unghiurile patratului înconjurat de zidul de greș roș; ajungem la o apă în care, în lumina mohorâtă a stelelor, se oglindesc cupolele și turnurile unui templu mic. In jurul apei, un covor de flori mirositoare se întinde până la o alee de cedri stufoși, ducând la templul cel mare, care se zărește în depărtare.

In fața templului celui mai mic, o scară duce înlăuntru. Intrând pe o ușă ascunsă aproape sub trandafiri și glycine, ne găsim într'o sală mare rotundă, cu plafonul în formă de cupolă; împrejur coloane de porfir, iar jos pe mozaic, covoare și perne; în mijloc un basin cu o apă limpede înconjurat de flori. Printre coloane se zăresc chiliile, care în loc de ușă au perdele lungi în șiruri de perle colorate... Intrăm cu încetul într'una dintre ele. — Aici dorm pe paturi joase, înguste, două fete tinere: Isidora și Leukyone, dănțuitoarele sacre. — Mai este un al treilea pat... dar e gol. Fetițele dorm liniștite sub scutul marelui Șiva. Trupul mlădios e deabia acoperit sub o haină sub-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ţire, albă. Părul lor desfăcut, cade în creţi şi în unde până jos la pământ ; sânul mic, rotund, se ridică ritmic la fiecare suflare ; genele ¡ ungi, negre, înconjoară pleoapele închise, şi pe buzele lor roşii e ca un zâmbet de fericire. Nici o grijă, nici o ispită nu tulbură somnul lor liniştit şi curat.

Negurile nopţei s'au rărit şi, deodată se aude sunetul rece şi straniu al gongului.

Fetiţele repede s'au ridicat în picioare. Isidora ridică braţele gingaşe, albe, şi a lene se întinde ; Leukyone aruncă ochii pe patul Mayei şi cu un strigăt de mirare se întoarce spre Isidora arătându-i patul gol... O, Doamne ! oare unde să fie Maya ?... Imbrăcându-se în grabă cu haine lungi, închise, ele ies din templu şi încep a o căuta alergând, când într'o parte, când într'alta ; chemând-o şi strigând-o : „Maya ! Maya !...“ umplând aerul cu strigătul lor. Dar toate sunt în zadar !...

Şi din celelalte chilii au ieşit dănţuitoarele, şi mergând în grabă, una pe alta se întreabă : „Ce s'a întâmplat ?.. A dispărut frumoasa, gingaşa Maya, şi nimeni nu ştie unde s'a dus.“

Prin aleea cea lungă de cedri cu toatele se duc spre templul marelui Şiva... O, doamne, oare ce vor zice Brahmanii ? Cu frică, cu sfială sărmanele fetiţe se urcă pe scările înalte şi intră pe o uşă laterală. In lăuntru templului, şase Brahmani în veşminte lungi, albe, cu făclii în mână, le aşteaptă. Ajunse în faţa tronului marelui Şiva, cu toatele se aruncă la pământ într'o adoraţiune tainică. Aşezându-se apoi în rând aşteaptă să fie chemate, căci fie care dintre ele e chemată pe numele ei şi închinându-se adânc înaintea Brahmanilor primesc bine cuvântarea lor. Toate au trecut înaintea severilor păzitori, dar iată că nu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mele: „Maya, Maya!“ răsună lugubru până în fundul templului... Şi încă odată marele preot strigă: „Maya!“ cu o voce ameninţătoare... dar nimeni nu-i răspunde... O mare tăcere; o clipă numai, dar care îţi pare a nu se mai sfârşi, şi iată Leukyone şi Isidora eşind din rând. Adânc se închină înaintea Brahmanilor şi tremurând, cu glasul înăbuşit de emoţie, povestesc cele petrecute.

Un murmur ameninţător se ridică din grupul Brahmanilor, dar nu pun nici o întrebare. In cea mai mare tăcere păşesc maestoşi cu făcliile în mână şi se îndreaptă spre uşa care duce la scara cea mare în dosul templului. Acolo, aşezându-se pe terasă, aşteaptă ceata dănţuitoarelor sacre, care, ca un stol de păsări speriate, se grăbesc a trece înaintea lor, coborându-se la apele Gangelui pentru a face rugăciunile la revărsatul zorilor.

Brahmanii cu sprâncenele încreţite, cu mina severă, s'au întors în templu, şi deodată gongul şi clopotele au reînceput a suna. Sunetul lor cheamă Brahmanii, elevii lor şi toţi slujbaşii ca să se adune în curtea din faţa templului unde, sus, pe terasă, Brahmanii din castele înalte s'au strâns, aşteptând sosirea preotului cel mare, Capul Brahmanilor, Prea sfântul Rugonat-Dat. Iată-l că vine întovărăşit de doi preoţi care-l conduc. El e încoronat de tiara de aur ciselat, încrustată de pietre scumpe şi îmbrăcat într'o haină grea de damasc. Barba lungă, albă, îi spânzură pe haina galbenă, şi cu încetul el urcă scara înaltă de marmoră. Pe unde a trecut, toţi sunt cu faţa la pământ, prosternaţi în cea mai mare evlavie.— Ajuns sus, pe terasă, el se aşează pe un tron şi Brahmanii cu mare emoţie îi vestesc dispariţia Mayei. E un sacrilegiu, o crimă ne mai auzită, ca o dănţuitoare sacră să părăsească chilia sa, să iasă din templu în timpul nopţei, singură şi fără

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ştirea Brahmanilor. E ceva neînchipuit, ceva groaznic! Aspru o învinovăţesc pe sărmana fetiţă şi nici un glas nu se ridică ca să o apere.— Sfântul Rugonat-Dat îşi scutură capul cu pletele albe şi, cu fruntea încreţită, stă într'o adâncă meditaţie.

Ce oare e de făcut ca să prindă păsărica sburată din colivie?

Se vor trimete în grabă, servi, feciori şi fakiri călări şi pe jos să o caute în toate părţile şi dacă vor găsi-o, să o aducă înaintea marelui sfat al Brahmanilor, unde va fi judecată şi pedepsită după cum va merita. Şi dacă cumva, ispita dragostei a făcut-o să calce legile sfinte, atunci numai moartea, moartea prin focul purificator îi va putea răscumpăra curăţenia sufletuiui de prihana veşnică.

In mare alai Brahmanii reconduc la locuinţa sa pe sfântul Rugonat-Dat.

Servii cu arme, călări şi mulţimea slujbaşilor pe jos, au plecat în toate direcţiile, ca să execute ordinul Dat.— Şi iară se aude sunetul gongului. Dănţuitoarele sacre s'au întors de la Sfântul Gange— au dispărut în întunericul misterios al templului şi porţile lui s'au închis în urma lor într'o tainică tăcere.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAP. IX.

LACUL SOORAY-KOOND.

MORTUA EST.

La ce?... Oare totul e nebunie?
Au moartea ta, Inger, de ce fu să fie?
Au e sens în lume? Tu chip zâmbitor
Trăit-ai anume —
Ca astfel să mori?

M. EMINESCU.

Am părăsit pe Sivruka şi pe Maya lăsându-i într'un paradis, înconjuraţi de splendorile naturei; în inimile lor dragostea şi iubirea. De atunci trei zile au trecut. Intorcându-ne spre dânşii îi găsim pe drumul dintre Simla şi Tschingatze. E amiază. Soarele arde, dar aerul e răcoros, căci de pe crestele munţilor acoperiţi cu zăpadă, suflă un. un vânt rece. Ei urcă un deal. In dreapta şi în stânga drumului sunt brazi uriaşi cu crengile lungi verde închis spânzurând la pământ; alţii argintii, acoperiţi ca de o brumă, cei mai tineri ridicând cu mândrie vârfurile lor în sus spre cerul albastru. Blocuri de granit stau căzute ca din cer, şi din când în când se deschid prăpăstii a-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

dânc săpate de ropotul apelor venind cu furie de pe crestele munților. Raiul încântător de copaci înfloriți, a rămas în vale, aci sunt numai tufișuri de mure, de smeură și de trandafiri sălbatici.

Trunchiuri enorme de copaci căzuți în lupte groaznice cu furtunele ; acoperite cu mușchi verde, și în loc de ciripirile dulci ale păsărilor nu se mai aude de cât strigătul sălbatic, ascuțit, al vulturilor, al cormoranilor și al uliilor învârtindu-se sus, sus, făcând cercuri mari în aerul cristalin al dimineței. In ponoare pasc berbeci și oi, căprioare sprintene fug cu iuțeala fulgerului și s'ascund în pădure.

Nayaka și Abduliah au pornit înainte, ca să caute un loc potrivit pentru a așeza corturile spre odihna nopței.

Sivruka și Maya au descălicat și cu încetu urcă muntele. El o ține de braț și cu duioșie îi netezește părul bălai. Ea îl ține de gât și în umbra tainică a brazilor își dau sărutări ascunse Desmierdând-o Sivruka îi spune :

— „Păsărica mea gingașă ; ajuns la Tschandarnaghire îți voi pregăti un cuibușor, dulce și cald, sus, în turnul înalt de pe stâncă. De acolo îți vei arunca privirile peste o lume întreagă și vei crede că e a ta ! Spre amurg ne vom plimba prin grădinile înflorite, în aleele de trandafiri, de liliac și jasmini ; ne vom săruta dulce ca păsărelele și vom asculta cântecul privighetoarei.

Iar, când ploile într'un șir neîntrerupt vor cădea de pe cerul întunecat, vom sta în galeria cu statuele strămoșilor, pe tronul de aur te vei așeza și, ca Divina Lakschmi, strălucirea frumuseței tale va lumina totul în jurul tău. Iar servul tău Sivruka, va sta la picioarele tale și cu focul iubirei în inimă, va cânta lauda gingășici tale.

— „Și nu mă vei lăsa singură niciodată, o, scumpul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

meu Sivruka, căci n'aş mai putea să o îndur, să fiu despărţită de tine. Mi-ar părea că viaţa mi se stânge şi că un văl întunecos acoperă totul în jurul meu".

— „Iubita mea zână, te îndoeşti de mine ?

Dar nu ştii că zâmbetul tău îngeresc mi-a răpit cu totul voinţa ? Al tău numai, sunt pentru veci ! Văd câte odată, că trece ca un nour peste ochii tăi limpezi— ce e oare, scumpă fetiţă, ce îţi întunecă strălucirea feţei tale îngereşti ?

— „Nu ştiu ce să fie, scumpul meu Sivruka ; am ca o presimţire, o jale, o frică... ceva ce îmi răpeşte somnul şi-mi tulbură inima.

Şi în vis tresar deodată şi văd pe marele Şiva în picioare, înaintea tronului său, ameninţându-mă cu ochii plini de răsbunare.

Mă trezesc plină de spaimă şi numai în braţele tale, la inima ta mă liniştesc".

— „Iubita mea Maya, alungă departe de tine aceste presimţiri întunecoase, lasă-le încolo,— departe de noi să sboare aceşti fluturi negri, şi nu te mai gândi de cât la dragostea mea care te va păzi, te va ocroti, de ori ce grijă, de ori ce rău.— Şi eu, de multe ori, în vis, te văd că vii încet spre mine şi cu un dulce zâmbet te pleci peste faţa mea, şi zâmbetul tău fermecător e de vină, că am uitat pe marele Şiva, şi pe toţi zeii din jurul lui.

—„De ce glumeşti, Sivruka, când inima mi-e grea şi grija mă cuprinde ?"

—„O, scumpa mea fetiţă, nu sunt eu vinovat, căci tu singură cu totul m'ai fermecat — şi cu cât trec zilele, dragostea mea pentru tine, creşte din ce în ce mai mult. Aş voi să te tot duc în braţele mele, că piciorul tău gingaş să nu atingă nici pietrele, nici spinii ce-ai întâlni

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

în drumul tău. Aşi voi să te ascund la sânul meu, ca nimeni să nu te zărească, de cât numai ochii mei. Aşi voi să fii atât de fericită prin adânca dragostea mea, ca să crezi că eşti în rai! Dar le crezi oare toate aceste, iubita mea fetiţă ?"

— „O, Sivruka, nu am cuvinte să-ţi răspund căci inima mi-e prea plină de dorul iubirei tale,— dar ridică-mă în braţele tale vânjoase şi sărutările mele îţi vor răspunde la întrebarea ta! Sivruka ridică pe Maya în braţele sale şi buzele lor se întâlnesc într'o dulce sărutare.

. . . . . .

Astfel schimbând vorbe de dragoste, glumind şi râzând, timpul le-a trecut repede şi au ajuns aproape pe culmea muntelui.....

Aci un mare platou se întinde, înconjurat pe de o parte de stânci înalte de granit roş, pe crestele lor brazi uriaşi; pe cea-laltă parte pădurea de brad întunecoasă se înalţă pe deal. In fund se zăresc sclipirile unei ape— e un lac de o întindere mare, numit *Sooray-Koond*, adică „fântâna soarelui", înconjurat şi el de munţi cu codri verzi. Apele lui sunt ca aurul topit când soarele, stând deasupra, se oglindeşte în suprafaţa lui lină. Din când în când numai, apa pare că se cutremură, tresare şi se învârteşte în mari cercuri albe.....

Lacul Sooray-Koond are o legendă pe care o vom povesti aci.

In veacuri lungi, trecute, în munţii Hymavatului a trăit o zână numită *Savitri* (Aurora) şi zâna munţilor.— Bătrânul Hymavat îşi scutura pletele albe de bucurie, când o vedea, şi munţii dimprejur, cu toţii îşi închinau crestele înalte înaintea frumuseţei ei.

In fie care seară la asfinţitul soarelui, gingaşa zână

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Savitri pleca pe drum la vale, spre o fântână cu apa cristalină, aşa de bună şi dulce, că acel ce o gusta tot la dânsa se întorcea. In suprafaţa-i lină, gingaşa zână îşi oglindea frumuseţea ei impunătoare, îşi desfăcea părul lung, moale, negru ca aripa corbului; îl peptăna, cântând cu un glas dulce cântece de mult uitate. Şi culegând braţe pline de trandafiri, îşi împletea coroane pentru a le aşeza pe pletele-i negre.— Ochii ei albaştri, ca două stele căzute din cer, se oglindeau în apa lină, în care se tot uita îndrăgostită de frumuseţea ei.

Dar regele *Mara* de mult o pândeşte şi împins de gelozie, şi-a pus în minte să-i trimită o ispită, o amăgire ca să distrugă frumuseţa ei.

Intr'o zi, coborându-se spre amurg în vale, frumoasa Savitri s'aşează ca de obicei pe marginea fântânei, îşi desface părul lucios, şi cu o coroană de trandafiri roşii pe pe cap, mândru se uită cu ochii ei albaştri adânci, lung, lung, în fundul apelor, şi c'un zâmbet pe buzele-i roşii ca sângele, îşi admiră frumuseţa ei — Dar, deodată, ce vede?... în locul feţei ei, un chip bărbătesc, cu ochi mari negri, fermecători, aprinşi de focul dragostei; c'un zîmbet ademenitor, chemând-o, parcă, spre dânsul !....

Savitri nu-şi mai ridica privirile de pe oglindirea apei, ea se tot uita !... Dar ca print'un farmec, deodată totul a dispărut !...

Degeaba se tot întoarce fără răgaz la fântâna soarelui; pe acel ce i-a răpit inima nu l'a mai văzut !..

Căutându-l, rătăceşte zi şi noapte prin munţi, prin văi, prin pădurea deasă şi pe stâncile cele mai înalte. Dar toate sunt în zadar !..

Văzând că pe suprafaţa pământului nu-l mai poate găsi, s'a coborât în fundul munţilor, până în adâncimele

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

pământului, dar, nici acolo nu l-a găsit !... Atunci nenorocita zână, de disperare, s'a urcat pe stânca cea mai înaltă a Hymavatului şi a murit de dorul dragostei.

De atunci bătrânul Hymavat cu toţi munţii dimprejur plâng fără încetare frumoasa zână a munţilor.— Lacrimile lor se cobor prin râuri şi isvoare la fântâna Soarelui, aşa numită după Savitri, răsăritul soarelui.— Şi lăcrimile lor sunt aşa de multe, că au umplut fântâna până sus ; au curs şi tot au curs, până s-a făcut un lac adânc şi mare, lacul „Sooray-Koond". Deasupra fântânei e acuma vârtejul, care atrage în fundul apelor pe acel ce e nepăsător, sau în neştiinţă se apropie de cercurile lui înşelătoare, perfide.

. . . . . .

Intorcându-ne la Nayaka şi Abdulhah îi găsim pregătind toate pentru stăpânii lor.

Sub o stâncă formând o peşteră au găsit un loc ferit de vânt şi de ploae, în apropierea pădurei ; acolo, pe iarba verde şi pe muşchiul moale, au întins corturile aci, Sivruka şi Maya se vor odihni de oboseala drumului.....

.....Arşiţa soarelui a mai încetat, căci coborându-se spre apus s'a acoperit de mici nouri albi care plutesc pe cerul auriu.

In cortul cel mare de pânză roşie, Maya, într-o haină albă, cu mărgărintare la gâtul graţios ; picioarele ei mici ca trase prin inel, în sandale de piele albă, cu şireturi de fir de argint,— stă culcată pe o mare piele de tigru. Răzemată în cot, mâna fină de sub cap, ascunsă în părul lung, bălai, care cade în jurul ei pe umerii rotunzi, pe sânul alb mărunt, pleoapele pe jumătate închise, umbrite de genele lungi, negre,— ea stă nemişcată. Dar pe faţa ei se oglindesc toate simţirile şi emoţiunile produse de gân-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

durile ce-i frământă mintea : — dulcea iubire — grija, frica şi nerăbdarea — căci Sivruka nepăsător de oboseala drumului, s'a dus până în pădure să-i culeagă flori şi fructe. Dar e timpul pentru rugăciunile de seară, căci soarele din ce în ce mai mult, se coboară spre apus.

Abdullah îngrijeşte de cai, alungând cu o lungă mătură de păr de cal, muştele şi insectele de pe părul lor lustruit. Nayaka, stând aproape de pădure pe un ciot de copac, cântă din fluer duioase melodii. Maya s'a sculat neliniştită de întârzierea lui Sivruka, a eşit din cort, şi se plimbă pe covorul de iarbă şi de muşchi moale întins la picioarele ei.

„Oare de ce nu mai vine scumpul ei Sivruka?... e târziu şi ar trebui să meargă la lacul sfânt pentru rugăciunile de seară.— I-e frică de mânia zeilor, ar voi să-i împace prin rugi şi jertfe. Simţindu-se obosită, ea va merge cu încetul înainte, şi va aştepta pe iubitul ei, la malul apelor.

Nayaka îi va spune că ea îl aşteaptă acolo."

— „Nayaka, vino încoace, ş'ascultă ce îţi voiu spune. Stăpânul nostru, iubitul meu soţ s'a întârziat pe cărările umbroase ale pădurei.— Tu vei sta aici, îl vei aştepta cu Abdullah, şi când el se va întoarce, tu îi vei spune că Maya, obosită de drumul lung ce l'a făcut, s'a dus cu încetul înainte spre lacul sfânt ; el cu piciorul lui ager, repede mă va ajunge".

Nayaka încrucişează braţele pe pept, ş'adânc se închină înaintea stăpânei sale.

— „Podoaba lumei, regina frumuseţei, lasă-mă să sărut pământul unde piciorul tău a călcat ! Voiu face după cum mi-ai poroncit, dar iartă-mă dacă îndrăznesc să te întreb..... oare nu ar fi mai bine s'aştepţi încă o clipă ?...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Stăpânul nostru „marele Rajah, nu trebue să mai fie departe".

— „Fă cum ţi-am poruncit ; eu voiu pleca înainte, căci soarele asfinţeşte, şi drumul îmi pare lung..... zicând aceste cuvinte, Maya cu un pas mlădios, încet, în haina-i albă, părul lucind ca aurul, se duce pe câmpia verde, tot spre apus unde se zăresc sclipirile apelor Lacului Sfânt. Nici nu se uită la frumuseţa naturei care se desfăşură în jurul ei... ochii ei albaştri sunt ca atraşi de pământ.

Mergând tot înainte a ajuns la malul lacului.

Aci, un vânt răcoros aduce de pe apă mirosul nuferilor galbeni şi al lotusului alb. Trestia se leagănă încet în adierea vântului de seară, închinându-şi holdele înflorite peste apele lui limpezi.

Pe o piatră mare, aproape de tot de mal, Maya s'a aşezat şi aşteaptă... Dar iubitul ei Sivruka nu mai vine! .... Ea se uită, se tot uită pe drumul pe care a venit, cu dor.... cu nerăbdare.... dar în zadar !....

Soarele asfinţeşte într'o glorie de luciri ; încoronat de raze purpurii — Lacul e ca de argint topit, cu reflexe trandafirii.—

„Să mai aştepte oare ?..... Nu, căci e târziu. Ma bine îşi va face în grabă rugăciunele şi abluţiunele rituale —şi se va întoarce spre a întâmpina pe scumpul ei soţ.

Intr'o clipă a scos haina cea albă şi sandalele ; a pus totul pe crengi în tufişurile de lângă mal ; şi'n frumuseţa ei îngerească, ca o zână coborâtă din cer, intră cu încetul în apa cristalină care o atrage ca printr'un farmec necunoscut.

In ultimele raze ale soarelui ; ochii ei mari, albaştri, ridicaţi spre cer, îşi face rugăciunea. Dar din depărtare, se aude un sunet straniu... A auzit ea oare bine ?.... ce să fie ?... Din nou adierea vântului aduce sunetul, mai aproa-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

pe parcă ;.... O groază !... E suhetul gongului !... Brahmanii o caută ; vor răpi-o iubitului ei soţ.... vor despărţi-o de dânsul... vor chinui-o.... şi-o vor arde de vie !

O, ce groază, ce spaimă o cuprinde pe sărmana fetiţă !... Să fugă ?... Da ! să fugă.... să se ascundă în braţele iubitului ei Sivruka !...

Dar el.. unde e ?...,. Poate l'au prins aceşti oameni cruzi, nemiloşi... şi l'au dus cu ei ca să-l omoare !... Ca fulgerul aceste gânduri au trecut prin mintea ei... şi cu un strigăt de disperare, de oroare, de groază, se repede înainte.

Dar spaima i-a rătăcit mintea ; nu mai vede ţărmul apei ; şi'n loc să se întoarcă spre mal, s'afundă, din ce în ce mai mult în apele lacului.

....Şi gongul tot sună.... i se pare acuma aproape de tot. Intr'o nebunie, ne mai ştiind încotro se duce, se repede înainte şi deodată piciorul parcă-i alunecă !... nu mai simte fundul ; apele învârtindu-se în cercuri, o ţin pe loc — şi cu încetul, o atrag spre fund !... Ar voi să strige ! dar spaima i-a răpit vocea : nici o vorbă, nici un strigăt nu mai iese din gura ei dulce deschisă.... şi ochii mari, albaştri, cu o groază nespusă rămân ţintiţi pe apă ! Ea se luptă încă cu braţele, asvârlindu-le în sus....dar apa o acopere, şi numai părul lung bălai, mai pluteşte încă o clipă, pe suprafaţa apelor ! . . . . . .

O tăcere adâncă s'a întins peste toată natura : soarele a dispărut odată cu blonda şi duioasa Maya..... Negri sunt codrii;— vântul suflă în trestie şi, în lumina mohorâtă a amurgului, un stol de corbi se învârtesc de asupra apelor cu ţipete răguşite.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAP. X.

SIVRUKA.

„Dar nu vine, singuratic,
In zadar suspin şi sufăr
Lângă lacul cel albastru
Incărcat cu flori de nufăr!"
M. EMINESCU.

Trei zile au trecut de când, cu lacrimi în ochi, am povestit moartea gingaşei şi frumoasei Maya. Să vedem acuma unde a rămas Sivruka, iubitul şi nenorocitul ei soţ.

Părăsind pe Maya, el a plecat vesel spre pădure cu zâmbetul pe buze, cântând şi fluerând.

Cu pasul ager s'a urcat pe cărarea îngustă, în umbra brazilor; când culegând de pe un tufiş smeură cu mirosul ademenitor, când plecându-se pentru a lua cu frunze cu tot, tufe de fragi mari, roşii, Sus, în deal murele negre se zăresc prin frunziş. Intr'o clipă micul coş s'a umplut cu fructe delicioase, care lucesc viu pe frunzele mari închise. Dar fără flori, Sivruka nu se întoarce la mult iubita lui Maya!

El le culege cum le găseşte — dintr'un tufiş trandafiri roşii, dintr'altul jasmin alb; a găsit şi clopoţei albaştri

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

şi ochiul boului..... le-a adunat pe toate cu dragoste, cu gândul plecat la dânsa. Dar până în seară mai este timp. Simţind şi el oboseala drumului se va odihni puţin înainte de a se întoarce.

Sub un brad uriaş pe muşchiul moale, el se aşează făcând cu îngrijire un mănunchi din florile culese. Fără a-şi da seama cum şi când, somnul l-a doborât. Iată-l că doarme liniştit, fără nici o grijă. Un zâmbet trece peste faţa lui.... visează pe iubita fetiţa lui, pe floarea lui cea albă. Dar după un timp se pare că visul s'a schimbat, căci deodată el tresare, şi cu ochii speriaţi se ridică în grabă; parcă a auzit în somn un strigăt de disperare, i s'a părut că-i glasul Mayei; — şi uitându-se în sus, cu mirare vede că soarele de mult a apus. In grabă se coboară la vale, cuprins de o nelinişte mare; — şi într'o clipă a ajuns pe lângă corturi.— Nayaka'i iese înainte cu grija pe faţă şi-i spune:

— „Stăpâne bune, nu te supăra dacă eu, servul tău, cutez să-ţi spun că nu ai făcut bine să stai aşa târziu în pădure. Stăpâna mea, lumina A-Tot-Puternicului să-o acopere— nu a mai avut răbdare şi a plecat singură înainte spre lacul sfânt".

Sivruka nu mai ascultă, în fugă se duce spre lac, care ca o dungă argintie se zăreşte în depărtare. Nayaka şi Abdullah cu iuţeală vin în urma lui. Ajuns la malul apei, Sivruka se uită, în dreapta,— în stânga,— şi strigă: „Maya! Maya! dulcea mea Maya, unde eşti? Ţi-ai ascuns faţa ta îngerească ca să mă pedepseşti pentru lunga aşteptare?... iartă-mă, scumpa mea, şi vino, căci sunt plin de întristare că te-am lăsat singură".

Dar nimeni nu-i răspunde; — numai trestia se leagănă în vânt, şi peste apa întunecată, trece ca un tremur de durere.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Sivruka o clipă stă ca împetrit ; — mintea lui nu poate cuprinde acest gând grozav, că Maya, scumpa lui Maya, să nu răspundă cu glasul ei duios, la chemarea sa ; să nu vie cu grabă înaintea lui luându-l de gât cu dragoste, cu zâmbetul dulce pe buze, cu ochii albaştri adânciţi în ai săi !

Palid, cu disperare aruncă privirile în toate părţile şi-o strigă fără încetare.

Nayaka şi Abdullah au rămas şi ei ca sleiţi pe loc, îngroziţi de gânduri care le trec prin minte.

„Oare scumpa lor stăpână, frumoasă ca o floare, nu s'a înecat cumva în apele perfide ale lacului ?“ „Dar nici unul nici altul, nu se îndură să rupă şirul de gânduri negre care întunecă fruntea stăpânului.

De odată Sivruka se întoarce spre ei — li poroncește : — „Abdullah, tu te vei întoarce, vei păzi corturile şi caii,— eu cu Nayaka vom căuta pe iubita mea soţie până o vom găsi ; — pleacă, căci aşa e voinţa mea !“

Abdullah cu jale se uită la stăpânul său, dar deprins să asculte de poroncile sale, pleacă cu întristare.

— „Tu, Nayaka, te vei duce în dreapta, în jurul lacului, eu voiu lua stânga,— ne vom urca pe deal şi în pădurea deasă ; şi pe stâncele de granit,— vom căuta fără încetare,— şi la răsăritul soarelui, ne vom întâlni iară aici,— când cu ajutorul zeilor, nu mă îndoesc, va fi şi ea cu noi, dulcea mea Maya“.

.....De atunci două zile au trecut.— Nayaka s'a întors la revărsatul zorilor ; dar negăsind pe stăpânul său la locul întâlnirei, din nou a pornit urcându-se pe munţi ; alergând pe toate cărările pădurei întunecoase ; căutând fără răgaz, dar nu pe Maya, ci pe stăpânul său, cuprins de mare grijă.

. . . . . .

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

E spre amurg, a treia zi de când cruda soartă a răpit pe gingaşa Maya din braţele iubitului ei soţ...

..... Pe ţărmul lacului, pe piatra pe care odinioară s'a odihnit dulcea Maya, în ziua fatală.... stă cineva... o fiinţă omenească..... da, e prinţul Sivruka ! — O jale adâncă ne cuprinde uitându-ne la el.... dar e oare el ?.... e parcă numai umbra lui ; pe faţa lui palidă, durerea a scris în trăsături adânci, suferinţile grozave ale sufletului.

Cu coatele răzemate pe genunchi, capul adânc aplecat, ascuns în mâinele sale ; tremurând de durere şi de slăbăciune, el stă nemişcat ; din când în când numai, un hohot, un suspin sfâşietor iese din pieptul lui necăjit.

Şi Nayaka e aici, slăbit şi el, cu hainele rupte, pe faţa-i palidă, grija şi jalea se oglindesc.

Punându-se jos, la pământ lângă stăpânul său, îi ia încet mânile, le sărută cu cu duioşie, le moaie cu lacrimi calde, care fără încetare-i curg din ochi. Nu se îndură să-i spue un cuvânt de mângăere, rana e prea adâncă, prea mare, ca să te atingi de ea !

Dar în depărtare se aud, parcă, voci, cântări, un imn o rugă..... Oare ce să fie ?... Vocele sunt slabe, deabea se aud.... din când în când, numai adierea vântului aduce sunetul mai aproape.....

Sivruka a auzit şi el ; şi ridicând capul ascultă.

—„Oare ce înseamnă acest cântec în singurătatea în care ne găsim, şi de unde vine ?... tu nu ştii, Nayaka ?“....

Nayaka nu ştie nici el, însă va căuta să deslege misterul,.... dar el îndeamnă cu cuvinte pornite din fundul inimei, pe stăpânul său să se întoarcă spre corturi şi de acolo să plece la Tschandarnaghire.

—„ Stăpâne bune ; harul Dumnezeesc să te acopere, îmi sfâşie inima să te văd atât de nenorocit ! Vino ! razăa

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mă-te pe braţul meu, să te conduc spre cortul tău, ca să te odihneşti în astă noapte.

Uite, eşti istovit şi frigurile te sguduie — deabea te mai ţii în picioare.

—„Nu, Nayaka, nu pot să mă întorc spre locul unde am fost atât de fericit! Aş muri de durere....şi aşa, viaţa, o grea sarcină mi-a devenit; — nu-o mai pot îndura !.... M'aş culca aici, pe ţărmul apelor, şi nu m'aş mai scula!"

—„Stăpâne bune, dacă voinţa ta e neclintită să petreci noaptea aici,—voi alerga, şi cu Abdullah vom aduce, blăni şi covoare ;—pâne, lapte şi miere, ca să mănânci ceva.

Nayaka nici nu aşteaptă răspunsul, fuge, sboară; picioarele lui agere deabea ating pământul.

. . . . . .

Sivruka a rămas singur, s'a sculat de pe piatră, şi cu încetul, cu capul plecat, merge, căutând parcă în nisipul malului, urmele lăsate de piciorul gingaş al iubitei sale Maya..... se tot duce înainte.....

Deodată să opreşte în faţa unui tufiş de trandafîri sălbatici—a zărit parcă ceva alb, clătinându-se printre ramuri..... desfăcând deşişul, se apropie... şi cu un strigăt sfâşietor, apucă cu amândouă mânile haina albă a Mayei, care de atâtea zile a rămas ascunsă, căzută printre tufişurile dese.

O desface..... o ridică în sus ; — o strânge la pieptul său,—o sărută !.... O ! ce grozavă e durerea lui ! acuma numai, ştie că trupul mlădios al iubitei sale fetiţe e în fundul lacului. Dar cum s'a întâmplat această grozăvie? Ce întâmplare nenorocită i-a putut răpi viaţa ?

O ! Doamne, O! Doamne, şi el a fost departe, pe când ea, în disperare şi 'n spaima cea mai mare, s'a luptat ca să-şi scape viaţa !

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

O nebunie îl cuprinde..... nu mai vede, nu mai simte, e prigonit de un singur gând,—să-şi curme viaţa! Să se arunce şi el în lac, la fundul apelor, ca să ridice trupul mlădios în braţele sale sau să rămâe lângă dânsa pentru veci!

Dar, picioru-i rămâne încleştat la pământ..... i se pare că o voce-i şopteşte la ureche: „Sivruka, nu ai voe să mori.... aşteaptă!“

Şi din nou se aud din depărtare cântările şi rugile aduse de adierea vântului.

Sivruka se deşteaptă,—ascultă.. dar durerea din nou îl doboară; cu o voce sfâşietoare plânge;—se vaită. . .

— De ce te-ai dus floarea mea albă? şi m'ai lasat singuratic, pe acest pământ?..... De ce te-ai dus şi m'ai lăsat, o, Maya! Maya!... nici nu mai am putere să strig numele tău dulce!—Perdută pentru mine eşti o, iubită tovarăşă a sufletului meu!....

In zadar după umbra ta dulce, întind braţele mele ..... te-ai dus, şi nu-mi mai rămâne decât amintirea visului încântător ce a trebuit să peară,—căci pe acest nefericit pământ nu e loc pentru o aşa mare fericire!“

Istovit, şi cu inima sfâşiată de durere, Sivruka a căzut la pământ şi nu mai aşteaptă decât ca moartea să-l scape de chinul vieţei sale.

Gânduri negre îi frământă mintea; e chinuit de amintirea fericirei perdute, chinuit de vedenia suferinţelor îndurate de sărmana lui fetiţă — chinuit de remuşcare că a lăsat-o singură!

Dar iară o voce parcă-i şopteşte dulce la ureche: „Sivruka, iubitule, trăeşte, nu te gândi la moarte, întăreşte-ţi inima căci numai prin ispăşire îmi poţi răscumpăra odihna sufletului meu!“

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Un văl întunecos îi acoperă ochii mari deschişi, dar vede un înger luminos apropiindu-se de dânsul. El vine aproape de tot, şi cu duioşie îi sărută ochii arşi de lacrimi amare.

E Maya, iubita Maya! El ar voi să o prindă în braţele lui, să o strângă la piept, să o sărute, dar totul a dispărut.... şi o noapte neagră s'a lăsat peste dânsul,— dându-i pentru o clipă uitarea chinului sufletesc.

. . . . . .

Nayaka şi Abdullah în grabă s'au întors aducând cu ei cele trebuitoare, dar apropiindu-se de mal, văd cu spaimă şi groază că stăpânul lor zace fără simţire pe pământ.. Nayaka se asvârle în genunchi lângă dânsul, şi îl cheamă cu blândeţe. Abdullah a adus în fugă apă limpede şi rece de la izvor şi cu încetul îi toarnă pe cap şi pe frunte ; Nayaka îi freacă mânile şi picioarele, — dar toate, toate sunt în zadar! Ca să nu stea pe pământul gol, l-au ridicat cu cea mai mare grijă, l-au culcat pe o blană de urs acoperindu-l cu covoare groase. Nayaka porunceşte lui Abdullah să facă strajă neclintită, lângă stăpânul său,— el va alerga, urcându-se pe stâncile de granit, căci de acolo a auzit cântările şi rugele.— Sus printre brazi trebue să fie o mânăstire; el se va ruga la aceşti oameni sfinţi ca să vie în ajutorul lor; să aducă cu ei leacuri, obţinute din ierburi binefăcătoare şi să facă rugăciuni, ca să readucă la viaţă pe scumpul lor stăpân.

Alergând în recea lumină a lunei, ca un suflet rătăcitor, el se urcă cu puterea disperării pe stâncele înalte. Obosit, scăldat de sudoare, deabea suflând, a ajuns pe culmea stâncilor; acolo, cu bucurie zăreşte printre brazi o clădire alipită de zidul de granit.— Dar înlăuntru totul e întuneric. totul e liniştit, dorm sărmanii călugări..... Na-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

yaka însă nu are vreme să se gândească, să aştepte; cu putere, cu nerăbdare bate la uşă şi strigă să-i se deschidă.... O lumină se zăreşte, se aud paşi venind spre uşă; şi o voce întreabă: „Cine e acel care bate în uşă, la miezul nopţei?“... Nayaka în grabă povesteşte, că prinţul Sivruka, mare Rajah, pe drum înspre Tschandarnaghire, s'a îmbolnăvit şi are nevoe de grabnic ajutor.

Uşa greoaie, toată în lemn de cedru, cu bălămăli mari de fer, se deschide scârţâind, şi pe prag stă cu făclia în mână un călugâr bătrân, înalt, cu barba şi cu pletele albe.

— „Vino mai aproape, fiul meu, îi spune lui Nayaka, să zăresc faţa ta, şi spune-mi încă odată ce te-a adus la noi?“

— „Părinte, pentru mila zeilor, nu pot perde vremea cu vorbe în zadar, adă repede toate leacurile care le ai, şi vino cu mine, căci sărmanul nostru stăpân zace fără simţire la malul lacului Sooray-Koond!“.

In cea mai mare grabă s'au coborât amândoi, şi iată-i ajunşi la malul apelor....

Prinţul Sivruka stă tot fără simţire, cu ochii închişi şi faţa palidă... Călugărul s'a pus în genunchi lângă dânsul, şi ridicându-i capul, caută să-i strecoare printre dinţii încleştaţi câteva picături dintr'o sticluţă măruntă, conţinând un leac cunoscut numai de el. Frecându-i fruntea şi tâmplele, se roagă la A-Tot-Puternicul să-i asculte ruga redând viaţă bolnavului....

Un suspin adânc ridică pieptul sărmanului Sivruka; iată că deschide ochii rătăciţi.... Omul sfânt îi dă încă odată din picăturile miraculoase şi reîncepe rugăciunile.....

Prinţul Sivruka se deşteaptă din ce în ce mai mult, se ridică şi zărind pe Nayaka plecat peste dânsul îl întreabă:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

— „Ce înseamnă că sunteţi în jurul meu ; ce e cu mine ?.... şi cine e acest om care stă la capul meu ?... e un preot ? — ce caută aice, şi cine l-a adus ?...

—„Fiul meu, răspunde bătrânul călugăr, fii liniştit, noi suntem patru oameni bătrâni, obosiţi de lupta vieţei, cari ne am retras cu totul de sgomotul lumei şi trăim numai pentru a aduce laude şi rugăciuni la A-Tot-Puternicul Dumnezeu, Creatorul nostru. Ca servitorii lui credincioşi căutăm să venim în ajutor, pe cât ne stă în putinţă, acelora ce vin înspre noi,—învăţându-i tot odată iubirea frăţească, ertarea şi bunătatea ; căci toţi suntem fraţi pe acest pământ."

Prinţul Sivruka a ascultat, şi se uită cu ochi miraţi la omul sfânt, atras de graiul lui dulce, ademenitor şi de ochii lui limpezi.

—„Frumoase sunt vorbele tale, omule sfânt,—dar spuspune-mi ;pentru o inimă sfâşiată, întunecată de o suferinţă fără nume, pentru un suflet zdrobit, ai oare un leac ?

Dacă nu— pleacă şi lasă-mă să mor în pace; căci suferinţele mele sunt mai presus de puterea mea sufletească!.. Dar nu mă poţi pricepe căci, ce este cuvântul omului, faţă de aceea ce simte !"

Zicând aceste cuvinte, prinţul Sivruka din nou a leşinat.

Bunul călugăr încearcă încă odată să-l trezească din somnul adânc ca moartea,—dar în zadar.

Atunci propune lui Nayaka şi lui Abdullah, să ducă pe stăpânul lor sus, pe stânca înaltă, în mânăstirea lor, unde cu mai multă uşurinţă îl vor putea căuta.

Nayaka şi Abdullah în desnădăjduirea lor, cu recunoştinţă au primit propunerea bunului călugăr, şi cu încetul, cu cea mai mare grijă, ridicând pe stăpânul lor, culcat pe blana de urs, urcă cu scumpa lor povoară, pe cărarea care duce în deal.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAP. XI.

MÂNĂSTIREA KILBA

MOTTO.

Te văd ca o umbră de argint strălucită,
Cu aripi ridicate, la ceruri pornită,
Suind, palid suflet, a norilor schele,
Prin ploaie de raze, ninsoare de stele.

M. EMINESCU.

Pe vârful stâncei, stă ca un cuib de vultur, mânăstirea Kilba; ca zăpada se ridică spre cerul albastru; toată în marmoră albă şi greş roş, cu colonade şi arcade, pe un fond verde de brazi uriaşi, care se ridică falnici, pe stâncile roşii de granit.

In mijloc e templul cu acoperişul în formă de cupolă: împrejur sunt clădirile pentru întruniri, biblioteca cu manuscrise vechi; sălile de rugăciune şi şcoala. Colonade acoperite cu flori, căzând de sus pe ele, leagă o clădire de alta, formând un mare cerc, deschis numai în partea unde drumul urcă din vale. Aci, într'o parte şi într'alta, sunt grădini împelşugate cu flori, sunt copaci cu fel de fel de fructe şi tufişuri de trandafiri. Vederea din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

înălțimea[unde este mănăstirea, e fermecătoare și se întinde atât de departe, că ochiul omului nu o poate cuprinde.

Lângă drumul care duce în vale, se întind câmpii de dalii înflorite crescând sălbatec, de o mărime extraordinară, în culorile cele mai vii : galben, violet, purpuriu, roz și alb, formând un covor de o frumuseță neînchipuită. La piciorul stâncilor un izvor cristalin șerpuește, mai încolo păduri de brazi uriași își leagănă crestele, ca undele unei mări de verdeață ; și râuri și lacuri oglindesc în suprafața lor cerul albastru, printre care lacul Sooray-Koond, e cel mai mare. In pădurea întunecoasă se deschid din când în când poeni ca niște ochi mari verzi ; berbeci, oi și zebuse pasc pe ele.

Mai departe stâncile de granit în forme stranii, își întind parcă brațele sus, în văzduh — în fund se ridic falnici munții Hymavatului, cu crestele acoperite cu omăt. E o priveliște măreață care îți înalță sufletul și-l ridică spre Maestrul care a zidit o așa mare frumusețe.

Un aer limpede, ușor și răcoros e aice sus pe stâncă ; cerul albastru mai aproape îți pare, și lumina binefăcătoare a soarelui acopere totul cu razele sale aurii.

Aci, în acest loc plin de frumusețe, de liniște și pace, Prințul Sivruka a fost primit în noaptea fatală, când, la țărmul lacului Sooray-Koond, se lupta cu moartea.

Lungă și grea a fost boala sărmanului Prinț. Bunii călugări au făcut tot ce au putut ca să-l scape de moarte, dar zile și săptămâni au trecut fără a aduce vre-o schimbare.

Desnădăjduiți, cei din jurul lui perduseră orice speranță.... Nici leacurile miraculoase, nici rugăciunile ferbinți înălțate la A-Tot-Puternicul de Abdullah și Nayaka nu au

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

putut să-l scoată din somnul greu. Fără încetare strigătul lui de disperare umplea zi şi noapte, sălile mănăstirei. Era cuprins de un singur dor, de un singur gând, de o singură voinţă,— să plece la lacul Sooray-Koond, să scoată din fundul apelor pe gingaşa sa Maya.

Cu ajutorul Zeilor, după două luni de zile, s'a deşteptat din somnul adânc şi i-a revenit mintea — dar totodată şi amara amintire a celor petrecute. Numai prin îngrijirea neobosită a bunilor călugări, a lui Nayaka şi a lui Abdullah, a revenit la putere .. dar o adâncă întristare îi sugruma inima şi se oglindea în trăsăturile lui palide, în ochi mari, negri, stânşi de lăcrămile vărsate.

. . . . . .

E după amiază.... într'o grădină mai mică din faţa clădirilor, printre straturi de flori mirositoare, sub un cedru cu crengi lungi, spânzurând la pământ; stă pe o bancă de lemn de chiparos, Prinţul Sivruka. Cotul răzămat pe masa care stă înaintea lui, capul susţinut de mâna sa fină, transparentă — se uită în depărtare — dar gândul lui s'a întors la timpul fericit când, pe drum spre Tschandarnaghire, scumpa lui fetiţă, ţinându-l de gât, îi povestea toate basmele adunate în ochi-i adânci, în firea ei gingaşe — şi-l înebunea cu zâmbetul ei dulce, plin de iubire.

O, Doamne ! ce suspin sfâşietor iese din pieptul lui ! ochii i se umplu de lacrimi şi peste faţa lui trece un tremur de durere! Pe una din uşile clădirilor a eşit un bătrân, înalt, cu pletele şi barba albă; e călugărul Morya, acel care în groaznica noapte a venit la ţărmul lacului cu leacuri şi cu rugăciuni ca să-l trezească din somnul adânc ca moartea; acel care, cu inima şi cu braţele deschise, l-a primit în mânăstirea de pe stâncă. El stă o clipă înaintea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

uşei şi pune mâna deasupra ochilor, căci îl supără soarele, şi se uită la Prinţul Sivruka cu mare jale şi grije. Haina lui lungă şi albă, cade în cute mlădioase pe trupul lui înalt, maestos. Înţelepciunea, voinţa şi bunătatea sunt înscrise pe trăsăturile lui nobile. Cu încetul a venit mai aproape de Prinţul Sivruka, şi aşezându-se pe bancă lângă dânsul, îl întreabă cu îngrijire : „Fiul meu, de ce fruntea ta e tot încreţită şi ochiul tău tulburat ? Alungă gândurile negre; priveşte în jurul tău, şi vezi ce frumuseţă A-Tot-Puternicul cu îmbelşugare a răspândit pe acest pământ ! Ridică-ţi ochii în sus spre cerul albastru, care fără limite se întinde, se înalţă până la picioarele Lui.

Ce înseamnă durerea şi fericirea omului, faţă de măreţia Creatorului şi a Creaţiunei ?"

— „Îţi mulţumesc, Părinte, căci întotdeauna ai vorbe bune şi mângâetoare pentru acei ce sufăr, dar cerul pentru mine nu mai este, soarele nu-l mai pot vedea, şi la A-Tot-Puternicul nu-mi mai pot ridica inima, căci nemilos a fost pentru mine ! Cruda soartă prin care m'a lovit, mi-a împetrit inima; mi-a răpit credinţa în bunătatea Sa !"

— „Ai dreptate ! Crudă ţi-a fost soarta, dar, de ce învinovăţeşti pe A-Tot-Puternicul ? Răul nu vine de la Dânsul ; omul singur l'a adus pe pământ, prin patimile sale, prin nepăsarea de legile sfinte, sădite de înţelepciunea Sa. El a dat omului tot ce poate să-l facă fericit pe acest pământ, frumuseţea naturei, o hrană îmbelşugată, i-a dat înţelepciunea, judecata, voinţa şi mai presus de toate, o scânteie din lumina Sa sfântă prin care ne-a făcut fiii Săi ; prin care ne putem înălţa până la picioarele Sale, în lumina Sa cea veşnică.

— „Ştiu că greu am păcătuit, şi prin patima mea, am atras în prihană pe scumpa copilă curată şi albă ca

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

floarea crinului. O durere nespusă, sfâşietoare, îmi strânge inima, când îmi reamintesc aceasta. O, doamne ! parcă o clipă numai, am trăit ; fericirea, deabea am cunoscut-o şi acuma totul s'a prăbuşit ca un vis amăgitor".

„Fiul meu, nu te gândi numai la mulţumirile omeneşti, la plăcerile pământeşti pentru tine pierdute — căci ele sunt nevrednice de un suflet înalt. Pune-ţi grija, durerea şi speranţa în seama Părintelui Ceresc ; a povăţuitorului celui mare, în care e lumina adevărului şi puterea Luminei, a Celui ce a răspândit cu măestrie, cu înţelepciune atâtea vieţi şi Lumi în jurul Său ! Ce e omul înaintea puterei sale covârşitoare ?

Un praf ce se poate spulbera în vânt !"

— „Ai spus speranţa, Părinte ? Dar ce speranţă mi-a mai lăsat A-Tot-Puternicul ! Nu ! nu ! sunt în zadar vorbele tale. Nu văd Lumina Adevărului ; nu văd de cât o neagră noapte, care mă înconjoară din toate părţile !".

— „Deşteaptă-te, fiul meu, şi aruncă departe de tine amăgirile regelui Mara ! Destul te-au dus pe calea greşită sclipirile pietrelor scumpe de pe tiara sa ; acuma ascultă de poveţele mele, care sunt cuvinte sfinte, aduse de strămoşii noştri, de pe insula Poseidonis, de unde au venit cei dintâi Brahmani, care au adus tradiţiile religiei Aryane. Învăţăturile lor ne vestesc, că moartea nu este decât o schimbare, o păşire înainte spre o mare Lumină, fericire linişte şi pace.

Dacă o singură rază din Lumina nepieritoare ar putea pătrunde până la om, i-ar arăta cum poate să-şi pregătească adevărata pace şi mulţumire sufletească.

Dar lupta este fără sfârşit şi omul părăseşte viaţa pământească fără a cunoaşte măcar lumea în care trebuie să pătrundă după moartea sa, unde o viaţă plină de pu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

tere, Lumină şi adevărată iubire va reîncepe pentru el. Somnul restabileşte puterile slăbănogite ale omului care stă necontenit în luptă cu datoriile sale pământeşti; deasemenea, moartea întăreşte puterea zdrobită a sufletului ca să poată duce mai departe lupta pentru binele acelora ce-au rămas în urma lui, pe calea ce urcă spre Lumina veşnică.

Aceste cuvinte să-ţi fie o speranţă, să te susţie în luptele aprige în contra ta însuţi ; să-ţi fie o mângăere, că după voia Domnului te vei întâlni într'o altă lume cu scumpa ta soţie. Până atunci îmbărbătează-ţi inima, şi caută să-ţi îndeplineşti cu sfinţenie datoriile înscrise în cartea vieţei tale ; căci o datorie îndeplinită cu bună voinţă înseamnă o laudă adusă A-Tot-Puternicului şi viaţa omului nu este decât o înlănţuire de datorii dela care atârnă fericirea lui cât şi a aproapelui său."

— „O Doamne ! de-aşi putea să te cred : să am fericirea nespusă să o văd ; să o strâng în braţele mele ! Dar unde să o găsesc? In genunchi m'aş urca pe drumul pietros ce duce în rai, dacă aşi şti că e acolo ; prin foc, prin apă, prin suferinţele cele mai grozave aş trece cu bucurie, dacă ar fi drumul spre ea ! Dar unde e cerul, unde e raiul ? Şi cum să ajung până acolo ? Sfâşiată mi-e inima tulburată, mintea, şi puterile istovite !".

— „Fiul meu, lupta cu noi înşi-ne şi suferinţa ne apropie de A-Tot-Puternicul; ele servesc omului pentru a-i mări puterile sufleteşti. El mai mult câştigă prin durerea îndurată cu resemnare decât prin bucurie şi fericire, căci acela ce a măsurat amărăciunile vieţei pământeşti, deschide mai uşor sufletul său durerei altora ; cu inima plină de dragoste şi de milă, el se pleacă spre cel nenorocit şi prin iubirea frăţească se apropie din ce în ce mai mult de locuinţa Celui ce „*Este*".

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Numai pe acea cale, iubitul meu fiu, vei găsi tovarăşa ta scumpă. Drumul e deschis pentru toţi, dar puţini sunt acei care-l caută".

Prinţul Sivruka a rămas într'o adâncă meditaţie. Dar iată Nayaka; el s'apropie rugând pe stăpânul său şi pe bunul călugăr, să vie să-şi ieă prânzul, căci soarele se coboară spre apus.

Intre colonade de marmoră acoperite cu flori, masa e pusă, împodobită cu hrana obişnuită. Părintele Morya luând cu duioşie pe Prinţul Sivruka de braţ, se îndreaptă cu dânsul spre casă. Acolo s'au strâns şi ceilalţi călugări, toţi oameni bătrâni, cu blândeţea şi bunătatea înscrise pe faţa lor, şi fruntea înaltă boltită vorbeşte de înţelepciunea lor. Numele lor sunt : Kut-Huni, Kanga şi Mahtab. Cu toţi se aşează la masă şi Nayaka îi serveşte. Povestesc de elevii lor, de progresele ce le fac, căci aceşti oameni sfinţi au o şcoală în care învaţă copiii din satele învecinate, şi alţii, fără părinţi, care prin mila lor au fost primiţi la dânşii. Vremea le a trecut repede şi sculându-se de la masă trec în grădinile înflorite ca să admire apusul soarelui care, într'o apoteoză de raze purpurii, se ascunde cu încetul în dosul vârfurilor dantelate ale stâncilor uriaşe.

Prinţul Sivruka, părăsindu-i, pleacă pe drumul din spre vale; nu e greu de ghicit unde se duce. Plimbarea sa, aproape zilnică e la lacul Sooray-Koond, unde şezând pe piatra de pe ţărmul apelor, îşi reaminteşte de fericirea sa pierdută, de durerea sfâşietoare, care i-a zdrobit inima.

. . . . . .

Soarele de mult a asfinţit. Pe bolta cerească cetele nenumărate ale stelelelor au eşit din întuneric şi lucirile lunei pline luminează cerul în dosul munţilor, ca la răsăritul soarelui. Prinţul Sivruka stă nemişcat pe ţărmul apelor, mintea lui e frământată de gânduri amare.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Peste lac suflă un vânt răcoros; nuferii şi lotuşi se leagănă încet în adierea lui şi trestia îşi scutură holdele peste undele argintii. La mal tufişurile de trandafiri umplu aerul cu mirezmele lor dulci.

Un adânc suspin a eşit din pieptul Prinţului Sivruka; ochii lui cu o aprigă dorinţă sunt îndreptaţi pe suprafaţa apei, în care luna plină începe a se oglindi. O durere adâncă e înscrisă pe faţa lui palidă.

— „O, doamne! ce nenorocit sunt! Când oare ceasul fericit va suna, ca să pot părăsi această lume, în care o aşa grozavă durere mi-a fost pregătită de nenorocita mea soartă!

Remuşcarea îmi sfâşie inima şi nu îmi lasă o clipă de răgaz; remuşcarea de legi călcate, de viaţa şi fericirea sdrobită a scumpei mele fetiţe, a iubitei mele soţii!"

Nourii au urzit o umbră tainică pe oglindirea apei; în trestie parcă se aud fâlfâiri de aripi; trandafirii roşii lucesc mistic printre frunzele închise şi apa în mijlocul lacului aleargă în cercuri mari, luminate din când în când de o rază a lunei pe care nourii albi şi negri cu marginile aurii trec în forme stranii.

De odată, parcă o lumină mohorâtă se întinde venind din fundul apelor... o stea se ridică încet pe suprafaţa lor şi alunecă spre mal.... Prinţul Sivruka a căzut cu faţa la pământ, crezând că e un inger trimis de A-Tot-Puternicul, să-i aducă ertare, mângâere...

Dar un glas dulce, bine cunoscut, îi spune:

— „Sivruka, scumpul meu, ridică-te, şi ascultă: Mi-a fost îngăduit de A-Tot-Puternicul să viu spre tine; să-ţi aduc cuvinte de mângâere, de speranţă!

Prinţul, într'o clipă s'a ridicat, şi uitându-se, vede pe undele apelor o fiinţă aeriană. O fetiţă tânără, cu părul

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

auriu desfăcut, căzând pe o haină lungă, cenuşie ; ochi ascunşi sub pleoape, sub genele lungi, negre. Dar trăsăturile sunt ale Mayei, ale iubitei lui soţii. Un strigăt sfâşietor de durere, de bucurie, iese din pieptul lui chinuit, şi fără a se mai gândi, se repede spre apă.

Dar ea îl opreşte cu mâna, făcându-i semn să nu se mişte, şi ca fermecat, piciorul i-a rămas lipit de pământ.

Din ochii lui aprinşi de un dor nespus, curg lacrimi amare şi cu un strigăt, în care e tot chinul sufletului îndurerat, o chiamă: „Maya ! Maya ! vino mai aproape de mine, ca să pot vedea dacă eşti tu adevărat, floarea mea cea albă, şi nu cumva vre-o ispită, vre-o amăgire a regelui Mara !“ Ea-i răspunde : „Sivruka, scumpul meu, numai puţin timp mi-e îngăduit să stau de vorbă cu tine ; ascultă deci cu reculegere cele ce îţi voi spune : Grea e pedeapsa care apasă pe sufletele noastre ; le întunecă, le desnădăjdueşte. Dar grea a fost şi greşeala, căci prin iubirea, prin dragostea noastră, am uitat totul până şi pe A-Tot-Puternicul ; am călcat în picioare legile lui sfinte.

Acuma, numai prin umilinţă, prin resemnare şi printr'o jertfire mare, vei răscumpăra odihna sufletelor noastre. Dar alungă departe de tine gândul de a-ţi curma zilele vieţei tale, căci atunci pentru veci voiu fi pierdută pentru tine ! Aşteaptă ; luptă-te cu tine însuţi şi sufletul meu cu tine va fi ; mă voiu ruga pentru tine, pentru odihna sufletului tău“. Zicând aceste cuvinte a venit aproape de tot şi punând braţul în jurul gâtului său îl sărută... Sivruka voeşte să o apuce să o atragă în braţele sale, dar fiinţa diafană s-a topit în mânile lui, a dispărut ca un nour, plutind pe apele lacului. . . . . .

Sivruka se deşteaptă ca dintr'un somn adânc, A dormit oare ?.... şi totul nu a fost decât un vis ; o duioasă ve-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

denie ?.... sau.... în adevăr iubita sa Maya a venit să-l mângâe, să-i aline durerea grozavă a inimei ?.... Singur nu ştie ce să creadă. Dar cuvintele dulci ale Mayei adânc au rămas sădite în mintea lui ;— inima lui e mai puţin împovărată ; nu mai simte o aşa mare amărăciune ; o aşa grozavă disperare. Da ! va aştepta cu resemnare până când Zeii vor avea milă şi îndurare să-l unească din nou cu scumpa sa soţie.

Cu un dor nespus el întinde braţele spre apă şi-i spune : „La revedere, iubita mea copilă !“

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

CAP. XII
ISPĂŞIREA

Priveşte la legiunea sufletelor cum rătăcesc deasupra mărei tumultoase a vieţei omeneşti. Cum cad unele după altele istovite, însângerate, cu aripile rupte, în valurile viforoase. Duse de vijelia groaznică, alungate de uragan, ele se pierd în fundul apelor, în vârtejul cel mare.

E o zi de sărbătoare, soarele deabea s'a ridicat. In grădină, pe flori şi tufişuri, stă roua cu picături cristaline care cu încetul se strecor, cad peste frunzişul verde, Boboci de trandafiri se deschid la sărutarea razelor calde ale soarelui, şi sute de păsări cântă imnul de revărsatul zorilor, pline de bucuria vieţei, Mai în vale daliile lucesc viu în nuanţele curcubeului, şi în depărtare munţii se zăresc printr'un văl transparent, albăstriu . . . . . .

. . . . . .

Pe terasa de dinaintea clădirelor, stă bătrânul Morya. Ochii şi mânile ridicate spre cerul albastru, îşi face rugă-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

ciunea, aducând laude şi închinăciuni A-Tot-Puternicului.....

„Lăudat fie numele Tău, O, Părinte ! Tu, care ne-ai dat lumina soarelui, prin care totul vieţueşte pe acest pământ—făptura Ta sfântă. Lăudată fie măreţia Ta, care ne-a dat lumina sufletului, scânteia eşită din Tine însuţi, prin care suntem fii Tăi, prin care vom vieţui la picioarele Tale în veci !

Lăudată fie bunătatea Ta nespusă, care ne-a dat o lume întreagă înzestrată cu toate frumuseţile naturei, cu toate mulţumirile sufleteşti care le poate dori omul.

Ţie ne închinăm, A-Tot-Puternicule, cu rugăciuni şi laude :

Pace peste toţi !"

Sivruka, venind din grădină, a ascultat rugăciunea, dar bunul călugăr Morya l'a zărit şi cu braţele deschise vine înaintea lui sărutându-l pe frunte.

—„Te văd mai vesel astăzi, fiul meu ; lumina şi frumuseţea din jurul tău a alungat nourii negri de pe fruntea ta... şi ca să nu ai timp să reîncepi a-ţi frământa mintea cu gânduri necăjoase, te rog să vii astăzi cu noi. Ne vom duce peste lac la malul opus; acolo pe deal, ascunsă în pădurea deasă, e o mănăstire unde s'a retras de sgomotul lumei un număr mic de călugări, oameni sfinţi din religia Aryană, cari sunt prietenii noştrii.

—„Mă voi duce cu voi, dacă aceasta e dorinţa voastră, răspunde Prinţul Sivruka, şi legănat de undele apelor voiu visa la fericirea mea perdută, la durerea adâncită pentru veci în sufletul meu amărât".

— „Cu părere de rău văd că în zădar sunt toate încercările mele pentru a-ţi ridica sufletul mai presus de gândurile şi amintirile dureroase ce îţi umplu inima : dar am nădejdea, că bunătatea şi prietenia adevărată a călu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

gărilor îţi va îndrepta cugetul pe o cale mai puţin întunecoasă."

. . . . . .

Soarele a eşit cu totul din negurile dese, şi stă pe cerul senin înconjurat de nouri mici, albi, cu mărginile purpurii.—Pe ţărmul lacului care se zăreşte printr'un văl subţire, trandafiriu, sunt trei călugări, în haine lungi, albe: bătrânul Morya, Kut-Huni şi Mahtab.

Iată şi Prinţul Sivruka; el vine în grabă şi cu toţi se urcă în barca ce se leagănă lângă mal. Sivruka, ca cel mai tânăr dintre ei, ia lopeţile: călugărul Mahtab se pune la cârmă, şi condusă de braţele puternice ale Prinţului, barca alunecă drept înainte, tăind apele, lăsând în urma ei unde lungi, argintii.

Pe cerul din ce în ce mai senin, un cârd de raţe sălbatece trece, cu strigăte gălăgioase. Sus de tot, pe bolta luminată, un vultur uriaş cu aripele mari întinse, se învârteşte încet în cercuri, pândind vre-o pradă.....,

Apa e aşa de limpede că se vede până în fund. Acolo peşti de tot felul, mari şi mici, în vii culori şi alţii în forme stranii, se mişcă cu iuţeală într'o lumină opalină. Sunt şi blocuri de granit; pe ele plante cu crengi lungi ca liane, întinzându-se pe nisipul galben de pe fund, dela verdele deschis până la tonurile închise ale coajei de stejar şi de nuc; e o viaţă, o mişcare uimitoare în această mică ume sub-marină . . . . . .

Sivruka numai cu încetul ridică lopeţile; cu capul adânc plecat, se uită ca fermecat în fundul apelor. . . .

„Ce vede oare Prinţul Sivruka în fundul apelor opaline că nu-şi mai poate desprinde privirile ?..

Un palat de cristal poate, împodobit cu flori, cu pietre scumpe şi mărgăritare ;.. un pat de lotuşi albi, şi culcat pe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

el, trupul mlădios, dulce, cu părul bălai, al scumpei lui Maya ?“ Cine poate spune ce se petrece în mintea, în inima lui îndurerată ?....

Dar călugărul Morya văzându-l atât de adâncit în gânduri ţesute de vraja amintirilor; punând mâna pe umărul său îi spune : —„Fiul meu, nu e bine ca omul să-şi arunce privirile prea adânc în aceste umbre misterioase unde stau tainic ascunse secrete din timpuri de mult trecute.... Ridică-ţi mai bine ochii spre cerul albastru senin, de acolo trebuie să-ţi vie speranţa pentru viitorul tău.“

Sivruka, trezindu-se ca dintr'un somn adânc, îşi ridică capul şi cu ochii mari, visători, se uită la bunul călugăr... el nu-i răspunde, dar cu un adânc suspin ridică din nou lopeţile căzute din mânile sale şi conducând barca cu putere, repede au ajuns la malul opus al lacului.

Sărind din barcă, Sivruka o prinde de un ciot de copac ..... călugării coborându-se şi ei în grabă se îndreaptă pe drumul ce duce spre pădurea care stă în faţa lor

Aerul e curat, plin de mirosul bradului şi al florilor de prin iarbă. Soarele s'a ridicat mai sus şi a început căldura ;dar în pădurea umbroasă răcoarea nopţii se simte încă. Cărarea e aproape acoperită de ierburi, flori şi ferige, care îşi întind frunzele gigantice în toate părţile, înălţându-se la mărimea tufişurilor celor mai înalte.

Ciocănitoarea bate cu pliscul în brad ; cucuveici mari se ridică zburând greoi, sclipind cu ochii la lumină. Din depărtare se aud huruirile hulubilor şi ţipătul ascuţit al veveriţei.

Călugării cu Sivruka au început a se urca în deal. Suindu-se tot printre brazi, printre tufişuri de mure şi de trandafiri, nu sufăr de căldură, căci soarele deabea pătrunde printre crestele dese şi cu pasul ager se tot duc

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

înainte pe cărarea îngustă. —Se grăbesc căci soarele din ce în ce se ridică, stă aproape deasupra capetelor lor şi călugării din mica mânăstire din deal îi aşteaptă.

Încă vre-o câţiva paşi şi iată-i înaintea unei clădiri cu un turn înalt, ridicându-se printre brazi. E templul.... alături e un bungalov *) cu un ciardac susţinut de stâlpi încolăciţi de glycine şi trandafiri.

Un tânăr vine înaintea lor şi îi roagă să îngădue puţin căci călugării sunt încă în templu făcându-şi rugăciunile. Dar bătrânul Morya şi ceilalţi călugări intră şi ei în templu.—Sivruka s'aşează pe scară, la umbra turnului şi a brazilor dimprejur.

Prin uşa deschisă a templului iese fumul mirositor al smirnei şi chiparosului; se zăresc sclipirile cadelniţelor aprinse şi se aude glasul Preotului celui Mare înălţând rugăciuni la A-Tot-Puternicul.

Sivruka a ascultat cu smerenie şi s'a ridicat de pe piatra scării, căci iată că bătrânii călugări ies pe uşa templului. Cu toţii se apropie de Sivruka, şi dându-i binecuvântarea lor, îl primesc cu mare prietenie.

Masa e gătită pe cerdacul înflorit al bungalovului, unde se aşează cu toţii. Stând la vorbă în vesel grai; schimbând amintiri din timpuri de mult trecute, — vremea le trece repede.

Sivruka i-a părăsit, s'a dus cu capul plecat, adâncit în gânduri—spre marginea pădurei şi s'a aşezat pe un ciot de copac.

Un singur gând îi frământă acuma mintea şi-l chinueşte.—Cum să ajungă oare să săvârşească jertfirea care i-a cerut-o scumpa lui Maya, când i-a apărut ca un înger,

---

*) Pavilion, o locuinţă de lemn.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

noaptea, pe lacul Sooray-Koond ? — El e gata a-şi da viaţa fără o clipă de şovăire; cu zâmbetul pe buze ar muri ! Dar iubita Maya i-a spus să trăiască, să aştepte. O, ce lungă îi pare această aşteptare ! . . . . . .

Soarele începe a se cobori spre asfinţit, dar căldura e mare; o năduşeală, un aer încărcat îţi apasă pieptul. Liniştea e aşa de mare că nici o frunză nu se mişcă şi nici cea mai mică adiere a unui vânt mai răcoros nu se simte.—Toată natura e ca adormită într'un somn adânc. Câţiva fluturi se leagănă a lene deasupra florilor care şi ele stau cu capul plecat, obosite de căldura zilei. Păsările dorm în umbra tufişurilor dese, numai izvorul venind din stâncă la vale, şerpueşte vesel printre pietre şi rădăcini şi se ascunde cu un murmur sub frunzişul des.

Bunii călugări se trezesc şi ei ca dintr'un vis plăcut. E timp de plecare şi drumul e lung până la ţărmul lacului. In grabă îşi iau ziua bună, şi se cobor pe cărările pădurei la vale. Ajunşi în poiana înflorită, unde se deschide pădurea, călugărul Morya pune mâna deasupra ochilor şi se uită spre apus. unde se zăreşte pe cerul senin un mic nour negru; îşi scutură pletele albe şi cu grijă spune:

—„ A-Tot-Puternicul să ne ferească, dar tare mi-i teamă să nu ne apuce furtuna.

Căldura e prea mare şi nourul negru ce stă spre apus e ca un semn ameninţător. Să ne grăbim, dragii mei, ca să putem ajunge la timp acasă, căci mulţi au devenit prada valurilor perfide ale lacului Sooray-Koond."

Dar drumul până la ţărmul apelor e încă lung şi sărmanii bătrâni nu mai pot de oboseală.—Insfârşit, iată-i ajunşi în vale şi înaintea lor se întinde lacul Sooray-Koond;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

apele lui, lucind ca aurul topit, oglindesc munţii dinprejur şi pădurea....Au ajuns la mal şi într'o clipă Sivruka a desfăcut barca de ciotul de care era legată şi în grabă se urcă cu toţii.

Dar spre apus, unde a fost odinioară numai o dungă neagră, acuma un nour ca un zid negru, ameninţător, se ridică pe cer. — Deasupra lui alţi nouri mai mici spânzură ca o negură cenuşie şi roşietică ca arama. — Bubuiturile înăduşite ale tunetului se aud din depărtare şi un vânt fierbinte suflă din apus.

Cu cea mai mare grijă călugării se uită spre cer. — Sivruka conduce barca cu putere; ridicând şi aplecând lopeţile cu cea mai mare grabă,—dar nourul se apropie cu o iuţeală neînchipuită, împins de furtuna ce s'a ridicat din apus.—Sărmanii, călugări, înfiorați s'au pus în genunchi şi se roagă.

—„O Doamne, Tu care eşti stăpânul lumei întregi! La tine alergăm în disperarea noastră, la bunătatea Ta ridicăm sufletele noastre zicând: „Ajută-ne, căci primejdia e mare, şi Tu eşti Acela ce ai îngăduit ca să vieţuim pe acest pământ, deci după Voia Ta să fim ajutaţi acuma şi în veci! Ajută-ne, O Doamne!“

In zadar! mai aproape, tot mai aproape vine groaznicul zid negru ameninţător!... Soarele a dispărut şi ca în amurg, totul s'a întunecat, acoperit de o negură care devine din ce în ce mai deasă ..... Picături mari cad şi deodată furtuna cu o putere neînchipuită s'a deslănţuit.

Bubuiturile tunetului şi sgomotul furtunei sunt înspăimântătoare;—nu se mai înţelege nici un cuvânt! O vijelie amarnică trece peste apele lacului care, ca într'o fierbere, începe a ridica valuri mari cu crestele acoperite cu spumă.

Sivruka din răsputeri se luptă ca să împingă barca

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

înainte, dar vântul venind în față, o respinge îndărăt..... Nourul s'a deschis, ploaia cade, dar nu în picături, ci e o trombă de apă care se învârteşte şi spulberă totul.

Malul nu mai era prea depărtat, dar acuma nu se mai zăreşte; numai la lumina fulgerului, care fără încetare şi din toate părțile luminează cerul şi apa cu sute de săgeți aprinse, se mai vede ceva.—Sărmanii bătrâni sunt cuprinşi de spaimă şi de disperare.—Sivruka a rămas liniştit, de viață nu-i mai pasă; singurul lui gând e ispăşirea ca să poată regăsi pe iubita sa Maya; dar i-e milă şi de bieții călugări, de bunul lui prieten Morya; şi ar voi să-i scape de moarte.

Dar barca s'a umplut cu apă şi în zadar cu toții se muncesc a o scoate cu mânile. — Valurile o ridică, ba în sus pe crestele înălbite de spumă, ba o asvârl într'un fund întunecos...Şi deodată—o groază! un strigăt de disperare.... barcas 'a răsturnat!—Cei doi mai bătrâni, Kut-Huni şi Mahtab, s'acață de dânsa, călugărul Morya încearcă să înoate Dar Sivruka într'o clipă a luat pe Kut-Huni în spate şi înoată cu dânsul spre mal.—Mare e lupta cu viforul, cu vijelia, dar voința îl susține; dorința aprigă de a scăpa pe sărmanii bătrâni, de a-şi împlini o datorie sfântă şi a-şi jertfi viața pentru ispăşirea cerută de scumpa lui soție.

Cu ajutorul zeilor au ajuns la mal, dar în grabă se întoarce lăsând pe Kut-Huni la țărmul lacului.—Morya se tot luptă cu îndârjire ca să nu se afunde, — Mahtab deabea se mai susține; dar Sivruka luptându-se ca un leu, îl duce şi pe dânsul la mal.....Şi a treia oară se întoarce să scape şi pe bunul Morya... Dar unde e Morya?.....Sivruka nu-l mai vede—îl caută şi aruncând ochii în toate părțile, îl zăreşte în depărtare, plutind pe valuri.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Sivruka înoată din răsputeri că să-l ajungă ..... da deodată simte o mare slăbăciune ;..... își întărește voința, se luptă încă, dar, nu mai poate....e istovit.... un văl negru i-se lasă peste ochi, brațele nu le mai simte și fără un strigăt, fără un suspin, se lasă dus de valuri, care mai miloase poate, decât cruda lui soartă, îl vor duce acolo unde dulcea lui Maya, floarea cea albă, îl așteaptă

. . . . . .

Groaznica furtună cu graba cu care a venit a și trecut.

Soarele a asfințit; luna nepăsătoare stă pe cerul senin și se oglindește în talazurile lacului netezit, deabea mișcându-se în adierea vântului de seară.

Nuferii și trandafirii miros dulce ; trestia își pleacă holdele și se leagănă încet deasupra apelor.... și din de părtare, din mânăstirea din deal, se aude sunetul clopotelor, rugi și cântări, pentru odihna sufletelor acelor duși în lumea veșnică.

Ispășirea e săvârșită ! Prihana ridicată de pe două suflete curate.—Dar noi, cu inima plină de durere, de milă de tot ce a suferit sărmanul Sivrka și duioasa Maya, — cerem o deslegara mai potrivită simțirilor noastre. Neputând-o găsi pe această lume pământească, vom cerca a ne ridica sufletul și mintea până în sferile cele mai înalte, unde se zice că e lumaa sufletelor curate.—Drumul necunoscut va fi poate greu și necăjos—dar cu răbdare îl vom căuta rugând pe A-Tot-Puternicul să ne trimită ajutorul său ca să ajungem la acest loc binecuvântat, unde acei ce au suferit pe pământ pentru a-și îndeplini datoriile, găsesc o răsplată, viețuind într'o fericire mai presus de toate fericirile cunoscute pe acest pământ, unde sub fiecare floare e ascuns șarpele cu dinții veninoși.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

EPILOG

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

MOTTO:

Pământul e sinistra intrare în valea întunecoasă prin care ajungi în lumea adevăratei lumini — lumina care nu se poate stânge, lumina care arde în veci.

Traducere din Sanscrit

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

LUMEA REMUȘCĂRILOR

Suntem pe pragul unei luni necunoscute. — Printr'o negură cenuşie, ca ţesută de firul paingenului, vedem într'o lumină mohorâtă „locul". Sunt stânci înalte, cu platforme late întinse, altele coborându-se în terase, într'o vale adâncă, întunecată.—Nici un copac, nici o floare, nici un fir de iarbă ! numai o imensă prăpastie !

Acolo se pare a fi o mulţime; sunt fiinţi cu forma trupului omenesc, învăluite în văluri cenuşii închise. Feţele lor sunt groaznice ; cele mai multe dintre ele au un tip bestial, cu toate patimile cele mai urâte înscrise pe ele. — Unele alunecă în grabă, altele fug ca într'o furie, se reped înainte, ameninţându-se.—Cele mai multe stau aşezate pe blocuri de stânci cu capul şi cu trupul aplecat, ca adormite într'o adâncă prostaţiune.—Terasele sunt şi ele acoperite cu fiinţi învăluite în văluri cenuşii, dar mai subţiri mai puţin întunecoase.

Pe trăsăturile lor palide, tulburate, sunt înscrise : „patima, remuşcarea şi desnădăjduirea".— Atmosfera grea, încărcată de o tristeţă nespusă, pare a fi pătrunsă de tot ce se poate numi : „contrarul binelui" — e atmosfera creată de patimile urâte ale fiinţelor care au fost aduse aci prin remuşcarea lor. In depărtare, ca într'un fum, se zăresc globuri întunecoase învârtindu-se.—Din când în când numai, trece o lumină ca o stea lăsând raze lungi în urma ei, care se pierd în orizontul fără limite.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

De o parte, pe una din scările formate din stânci, stă o ființă a cărei formă ne pare cunoscută ; acoperită și ea cu un văl închis.—E Sivruka.... De când a fost dus fără cunoștință de valurile lacului Sooray-Koond, nu s'a mai trezit, căci omul trecând dela o lume la alta își pierde cunoștința de tot ce e în jurul lui și stă adormit într'un somn adânc, de o mai lungă sau mai scurtă durată.

Sivruka deodată se trezește ca ușurat de o grea povară..... Trupul greoi pământesc nu-i mai încătușează sufletul ; nu-i mai apasă inima.... dar scurte numai, sunt aceste momente plăcute,—odată cu conștiința a revenit și amintirea, și cu amintirea, remușcarea.— Ca o aripă ma e, neagră, se lasă peste dânsul, îl înfioară ; se simte singur, desnădăjduit, și cu o suferință grozavă își aminteș'e de toate cele trecute.— Cu o amară remușcare se învinovățește de moartea scumpei sale Maya, de fericirea ei zdrobită..... Ar plânge dar nu poate !— sufletul sfâșiat de durere îl chinuește fără răgaz arătându-i tot din nou simțirile și gândurile lui și consecințele lor.—El nici nu-și dă seamă măcar unde se găsește ; cu totul adâncit în șirul gândurilor fără sfârșit.

Deodată simte o clipă de răgaz ;—o liniște, o speranță îl pătrunde.... și zărește o rază de lumină apropiindu-se de dânsul ; fără să-și dea seama cum a venit, vede înaintea lui o ființă îngerească,—un tânăr. Blândețea și bunătatea sunt înscrise pe fața lui senină, luminată de o rază cerească. Haina lui e lungă, albă și două aripi albe ies din umerii săi.....Cu mare milă se uită la sărmanul Sivruka și-i spune :

—„Mă numesc Ariel, și am fost trimis la tine să-ți aduc mângâere și speranță, să fiu conducătorul tău prin lumile necunoscute care le vei trece înainte de a ajunge la locul bine cuvântat, unde te așteaptă iubita ta Maya.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Ea s'a rugat pentru tine la Tatăl nostru Ceresc şi rugile ei au fost ascultate; căci a priceput, că numai prin dragoste curată omul poate păşi înainte spre fericirea adevărată, veşnică.

—„Fii bine venit, Inger al A-Tot-Puternicului! Slavă Lui că a ascultat ruga scumpei mele soţii. Dar spune-mi, unde e Maya, şi cum pot ajunge la dânsa?.....Dorul, remuşcarea şi regretele amare mă chinuesc fără răgaz; — nu ştiu unde sunt!—o tristeţă, o desnădăjduire mă cuprinde, am pierdut toată speranţa!.... O Doamne! nu e milă la Tine pentru un suflet atât de îndurerat?...

—„Ascultă cuvintele mele de mângăere aduse ţie din porunca Domnului.

Prin iubirea ta cea mare, care ţi-a înălţat sufletul până la jertfirea vieţei tale pământeşti, ţi-ai pregătit drumul prin care vei ajunge mai degrabă la iubita ta Maya.—Dar dragostea ta nu e destul de curată, ea e încă pătată de Prihana patimelor pământeşti. Acuma vei învăţa a iubi, fără a căuta mulţumirea pasiunei tale, vei iubi dând totul fără a cere ceva îndărăt."

—„Pricep cuvintele tale, înger bun, căci cu aceste învăţături am fost erescut în şcoala Brahmanilor. Dar vorba e una şi fapta e alta —puterea voinţei îmi lipseşte, şi amintirea fericirei mele pământeşti mă cuprinde încă. Insă voiu lupta, voiu învăţa; dacă acesta e singurul drum prin care pot ajunge la iubita mea Maya!"

—„Aşa vei face, căci lumea în care te găseşti şi celelalte prin care vei trece încă, sunt sălile şcoalei în care vei învăţa cele ce-ţi lipsesc pentru a putea intra în lumea luminei, a dragostei curate şi a Adevărului. Nu trebuie să uiţi că haina ta, a patimelor trupeşti, a rămas în fundul lacului Sooray-Koond.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Acuma trebuie să curăți sufletul de amintirile patimilor, ca să ajungi în lumina cea mare, unde nu poți intra fără o haină albă și curată ca zăpada."

Sivruka s'a ridicat de pe piatră și se uită în jurul lui, și întorcându-se spre Ariel, îl întreabă :

—„Spune-mi, te rog, unde mă găsesc și ce sunt aceste ființe care cu miile sunt împrăștiate în jurul meu și în această vale întunecoasă de unde se aud, parcă, țipete de ură, gemete și suspine sfâșietoare?

—„E o lume în care te găsești, o planetă, și locul se numește al ispășirei; ispășirea amintirilor, patimilor trupești, și curățirea sufletului de Prihană ; pe pământ îl numiți— „iad". Mai sus, în jurul tău, sunt acei care vor sta numai un scurt timp în aceste locuri pline de tristeță, de sbucium și de disperare.

Toți, ca și tine, își reamintesc cu durere patimile lor săvârșite pe pământ și printr'o remușcare adâncă le ispășesc. —In vale, în prăpastia adâncă, întunecoasă, sunt cei mai mari răufăcători, cari prin crimele lor au adus mari daune trupești și sufletești aproapelui lor, frații lor de pe pământ. Ei vor sta multă vreme în aceste locuri groaznice.— Uite la acei cari aleargă într'o furie nebună, răsturnând tot ce e în drumul lor, —sunt ucigași care văzând fără încetare victimele lor acoperite de sânge, cu trăsăturile descompuse, alergând, li se pare, cu ură după ei,— fug îngroziți ca să scape de răzbunarea lor. —Vedeniile acestea sunt numai închipuiri ale conștiinței,— dar e cea mai mare pedeapsă. —Mai încolo vezi o ființă care se vaită, țipă și leagănă parcă ceva în brațele ei ; ea a fost o mamă pe pământ, —o mamă denaturată care și-a ucis copilul, pe care îl vede acuma fără încetare înaintea ei, cu trăsăturile palide... cu ochii plini de lacrimi, cerând milă. In depărtare

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

poți zări ființe omenești la care uitându-te, te cuprinde groaza— sunt mai mult animale decât ființi omenești ; cu trăsăturile bestiale, cu trupul hidos ; atât de adânc căzute prin patimile cele mai urâte ale băuturei și desfrânărilor de tot felul ; că trupul lor desgustător e haina cea mai potrivită ce o merită aceste suflete căzute într'o așa mare degradare.

Aci nimeni nu-și poate ascunde patimile și gândurile murdare sub o virtute aparentă,— ipocrizia e necunoscută aci !"

Sivruka înfiorat de ceia ce simte, ce vede, tremurând, roagă pe Ariel să-l scoată din acest loc înspăimântător. Ariel îi răspunde : —„Aibi răbdare, mult nu vei sta în aceste locuri ; și nu ești fără ajutor, fără mângăere ; vezi luminile care se mișcă printre mulțimea ființelor întunecate ? Sunt îngeri, slujbași ai A-Tot-Puternicului, trimiși la acei ce vor să-i asculte ; aducându-le cuvinte de mângăere, de speranță. . . . . .

Omul e un călător pe pământ, sbuciumat de patimi tulburătoare ; cuprins de vârtejul plăcerilor, amețit de mărețele gânduri ale puterei ; și toate aceste nu sunt decât niște luciri trecătoare ale unei mulțumiri sau bucurii, care nu lasă în urma ei, decât umbre întunecoase, remușcare și regrete amare. Adevărata fericire e numai în acel suflet care a păstrat amintirea datoriilor îndeplinite cu sfințenie, și acela numai a înțeles scopul vieței pământești și l'a și îndeplinit.

Și tu, fratele meu, ai îndeplinit o datorie sfântă—scăpând prin jertfirea vieței tale pământești pe sărmanii călugări.— A fost o faptă de iubire curată, frățească, și cu cât e mai mare această iubire curată pentru tot ce viețu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

eşte, cu atâta sufletul creşte, se măreşte, se luminează şi se înalţă tot mai aproape de lumina cea veşnică, cea a A-Tot Puternicului.

Şi acuma te las sub scutul Tatălui nostru Ceresc. Gândeşte-te la cele ce ţi-am spus, meditează-le şi când mă voi întoarce în acest loc, te voi lua cu mine, arătându-ţi drumul înspre o lume mai puţin întunecoasă, o lume în care lumina necreeată, „Lumina eternă", începe a se zări dar ascunsă încă sub amăgitoarele ispite ale regelui „Mara".

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

LUMEA ISPITELOR

MOTTO.

A-Tot-Puternicul e mai presus de Cerurile cele mai înalte!.....
Cum ai să faci ca să ajungi la Dânsul?
CARTEA LUI IOV

După plecarea lui Ariel, Sivruka a rămas singur şi a căzut într'o adâncă cugetare. Şirul gândirilor au deşteptat în mintea lui toate fazele vieţei sale pământeşt. Privindu-le fără îndulgenţă, fără milă, a cumpănit binele şi răul, s'a judecat pe sine însuşi, căutând totodată să tragă foloase din învăţăturile lui Ariel.

Cât timp a rămas el oare adâncit în aceste amintiri; în selecţiunea lor?..... Cine o poate spune, aci, unde vremea nu se mai măsoară, aci, în viaţa veşnică?.....

Cu încetul, fără a-şi da seama, o slăbiciune, un somn îl cuprinde şi a trecut într'o stare de nesimţire. După un timp s'a trezit voios, uşurat de povara remuşcărilor, a desnădăjduirei..... o fericire îi măreşte sufletul, îl înalţă — e liber. — Uitându-se în jurul său, vede o altă lume, mai puţin întunecoasă, unde totul e străveziu şi luminat parcă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

din lăuntru. Dar nu are mult timp să privească, căci Ariel stă înaintea lui şi-i spune :

—„Citesc în gândul tău şi văd cu bucurie că ţi-au folosit îndreptările care le-ai primit de la mine. — Ai cumpănit bine faptele tale, şi când te vei reîntoarce pe pământ, te vei feri de greşală.

Lumea prin care vei trece acuma, e plină de ispite, de ademeniri ;—întăreşte-ţi inima, ridică-ţi sufletul mai presus de toate iluziile trecătoare, ca să nu cazi în drumul tău. — Ea se numeşte „Lumea învăţăturilor, a ispitelor" Aci vei găsi florile vieţei, cele mai ademenitoare, dar sub fiecare floare, un şarpe încolotăcit în jurul ramurei. — Fereşte-te să nu culegi vre-una dintre ele; nu te opri, uitându-te prea mult la dânsele, ca să nu fii cuprins de mirosul lor îmbătător; căci toate acestea nu sunt decât închipuiri create de regele „Mara", a cărui împărăţie e aice".

—„Bunule Ariel, cu recunoştinţă voiu asculta de sfaturile tale şi cu ajutorul Zeilor cred că nu voi întârzia pe drumul pe care trebuie să merg la iubita mea Maya.—Ispitele cele mai ademenitoare nu mai au nici un preţ pentru mine, decând o singură şi mare dragoste mi-a umplut inima.—Mă simt aşa de uşor acuma şi inima mi-e plină de speranţă!."

—„Cu cât te vei înălţa, te vei simţi mai liber, şi o fericire nespusă îţi va umplea sufletul. După un exil de scurtă durată, căci ce e viaţa omului pe pământ, sufletul se întoarce în patria sa. Pe pământ a fost încătuşat ca într'o temniţă, aci e liber. Moartea e cea mai mare iluzie a pământenilor, căci moartea nu este. Nu sunt decât schimbări ale condiţiunilor vieţei. — Viaţa e una, fără sfârşit — eternă. — Ea nu piere când trupul e distrus — trupul de care a fost înăbuşită ca de o haină grea şi strâmtă.

Dar acuma trebuie să te las pe drumul tău spre lu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

mină — nu mă vei vedea, dar voi fi în jurul tău, păzindu-te pe cât îmi va fi dat voie. Şi dacă vre-o spaimă te va înfiora gândeşte te la mine, chiamă-mă, căci multe şi variate sunt amăgirile născocite de regele „Mara"; ademenitoare şi înspăimântătoare şi sufletul slab, uşor se lasă dus de ele.

Nu te îndepărta de pe cărarea îngustă, pietroasă, care e drumul tău;—un Luceafăr va merge înaintea ta şi te va cârmui spre Lumina cea mare; caută să nu-l pierzi din vedere!"

Ariel cum a venit aşa a şi dispărut. Sivruka se vede singur pe o cărare îngustă, pe o scară tăiată în piatra stâncilor.

El se urcă dar cu greutate, căci scările devin din ce în ce mai înalte — însă voinţa îl susţine şi iată-l ajuns pe o culme.

Aci se deschide înaintea lui o grădină cu flori fantastice; orchidee în formele cele mai stranii, colorate viu; toate străvezii şi luminoase. Sunt şi copaci cu fructe splendide portocali mari aurii, smochini, poamă cu boabe mari ca prunele şi rodii. — Sivruka se simte obosit şi ar dori să culeagă din ele ca să-şi astâmpere setea; dar apropiindu-se de copaci vede că sunt departe; şi cu cât el aleargă să-i atingă, se tot retrag dinaintea lui; şi deodată vede că a pierdut cărarea pe care trebuia să rămâe şi lumina Luceafărului a dispărut dinaintea lui. — Cu mare grijă, caută să se întoarcă, să-şi regăsească drumul pierdut; dar în zadar! In disperarea lui cea mare îşi aduce aminte de învăţăturile lui Ariel. — Trupul lui diafan, imaterial, nu are nevoie de băutură, de hrană—nici istovit nu poate fi — Prin puterea voinţei, el alungă iluziile înşelătoare dinaintea lui..... şi iată că se simte din nou plin de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

speranță, și cu iuțeală alunecă înainte pe cărarea îngustă fără a mai simți greutatea drumului. — După un timp îndelungat ajunge într'o vale ademenitoare cu un covor de iarbă verde moale, cu isvoare cristaline șerpuind în toate părțile ; — cu copaci și boschete umbroase de unde i se pare că aude sunetul *Vinei*, al flautului, și cântările duioase ale Bayaderelor. Și iată-le că ies din tufișuri, din boschete, cu trupul alb străveziu, mlădioase, cu părul desfăcut, cu zâmbetul pe buze.—Dar Sivruka uitându-se, i se pare că una dintre ele se aseamănă cu scumpa lui Maya ;—ea, parcă îl chiamă cu cântece, cu cuvinte desmierdătoare — și din nou Sivruka a uitat povețile primite ; el se simte atras spre dânsa de o putere mai presus de voința sa și are o dorință aprigă să știe dacă această ființă aeriană seamănă adevărat cu iubita sa soție. — Din ce în ce atras de surâsul ei fermecător se repede spre dânsa — dar, ca și copacii și florile — și ea se tot retrage ; în zădar se grăbește să o atingă — ea se tot îndepărtează, — dispare. — Fără să-și dea seama cum s'a făcut, se vede într'un iaz — și simte că se afundă !—Ingrozit, își aduce aminte de ceea ce-a făcut și trezit ca dintr'un vis, un desgust de el însuși îl cuprinde — și nici nu mai cearcă să se lupte, ca să-și recapete voința pentru a alunga iluziile care îl urmăresc.

Din nou își aduce aminte, de Ariel, îl chiamă, îl roagă să-i vie în ajutor, să-i întărească voința și, ca prin minune, toate vedeniile înșelătoare au dispărut;

Sivruka din nou și-a reluat drumul ; bine hotărât de astă dată de a nu se mai lăsa dus în ispită. — Luceafărul îi stă înainte, și cu grabă își continuă calea. In jurul lui sunt mirezmele cele mai dulci, florile cele mai ademenitoare ; muzică și ființi aeriene de o frumusețe uimitoare ; dar el nu se mai uită decât înainte, necăjit de timpul ce l-a perdut în zadar !

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Drumul devine din ce în ce mai greu. Pietre mari îl împiedică; stânci s'au ridicat în dreapta şi în stânga şi totul s'a întunecat; numai puţin mai zăreşte lumina Luceafărului.

Din nou îl apucă o grijă—dar de data asta se luptă cu îndârjire, ca să alunge gândurile amăgitoare care îi vin — singur nu ştie cum; însă în zădar!

Deodată vede eşind dintre stânci, fiare sălbatice, care cu iuţeală vin spre dânsul. El caută armele ca să se apere —dar nu are — şi deodată un şarpe mare, îngrozitor, îl apucă de picior, îl strânge, şi încolotăcindu-se în jurul trupului său, îi arată dinţii veninoşi, gata să-l muşte!

Sivruka se luptă cu disperare,—dar e învins, şi istovit cade în nesimţire.

Un glas bine cunoscut îl trezeşte — e Ariel, care îi spune: „Ai fost prea sigur de puterea voinţei tale; acuma te-ai încredinţat că trebuie să lucrezi încă mult ca să ajungi a-ţi stăpâni toate simţurile şi toate gândurile tale — încă nu eşti stăpân peste tine însuţi; dar te-ai luptat cu putere şi aceasta e un pas mare spre Lumină. — Fiarele care ţi-au eşit înainte, sunt păzitorii porţilor de aur ale Cetăţei Luminoase a Cerului. — Dar prin voinţă ai fi putut să le alungi departe de tine.

Acuma odihneşte-te căci ai nevoie de linişte. Când te vei trezi, vom intra în lumea Luminei, unde nu vei mai cunoaşte lupta, nici spaima, nici grija, nici disperarea. — Ai meritat pacea şi fericirea, le vei găsi! Te las sub scutul Celui de Sus. El să te acopere cu aripa Sa sfântă!".....

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

NIRVANA

Noi nu avem nici timp, nici loc,
Şi nu cunoaştem moartea . . .
. . . . . .
Tineri fără nici o pată
Se duc să stea în soare
Cu Zeii fericiţi.

Eminescu

Sivruka s'a întins pe stâncă şi visează că Ariel s'a întors spre dânsul, că l'a luat în spate, pe aripele lui lungi albe, şi a plecat cu dânsul în spaţiul fără limite, printre nouri, lumi şi stele. Ca de un vânt puternic, se simte dus în zbor, şi privind în zare, vede o lumină mare, un luceafăr minunat! De strălucirea lui ochii îi închide, dar Ariel îi spune: „Priveşte şi învaţă a te uita în lumina necreată, în lumina veşnică,—căci acolo vei sta de acuma înainte cu scumpa ta Maya, într'o pace netulburată de amintirile patimelor trecutului.—Atunci Sivruka, trezindu-se, îşi dă seama că visul său s'a adeverit!.....

.....O fericire, o bucurie nespusă îl pătrunde, îl înalţă, şi simte o linişte, o mulţumire mai presus de ori-ce înţeles.—Melodiile cele mai dulci îi desmeardă auzul, nuanţele cele mai delicate încântă viziunea sa de abea născută în trupul lui diafan, îngeresc.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

Atmosfera e numai muzică şi culori de o splendoare necunoscută pe pământ; totul e pătruns de lumină, de o armonie Dumnezeiască, şi înaintea lui vede o lume de o frumuseţă, de o minunăţie fără nume. Ariel îi spune:

—„Ai ajuns aproape de sfârşitul călătoriei tale, dar înainte de a pătrunde mai departe în lumea luminei veşnice trebuie să treci prăpastia spaţiului, care te desparte de dânsa. — Nu o poţi trece fără „voinţă" şi „credinţă".

Eu nu mai am voie a te duce mai departe pe aripile mele; tu singur trebuie să te repezi în spaţiu, cu „puterea voinţei" de a ajunge în lumea care o ai înaintea ta; — cu „credinţa" neclintită, că în clipa în care vei sări, vei primi aripi ca şi mine; şi împreună vom intra în „Lumea fericirilor Cereşti."

Un moment ce pare un veac; în care gândurile lui mai repezi ca fulgerul, săvârşesc ultima luptă între omul vechi, cu amintirile trecutului, şi omul nou, renăscut la viaţa veşnică.....

Cu strigătul „Maya"!— Sivruka s'a aruncat în spaţiu

. . . . . .

Uşor legănat pe undele eterului, două aripi mari, albe îl susţin deasupra neantului..... Ariel e lângă dânsul şi apucându-l de mâni, în lucirile văpăilor, îşi iau împreună sborul spre lumea luminelor eterne! . . . . . .

. . . . . ,

Aci e adevărata patrie a sufletului. De aci s'a coborât scânteia desprinsă de puterea, lumina şi dragostea Acelui pe care-l numim A-Tot-Puternicul Creator şi Părinte. De aci s'a coborât până pe pământ, ca prin experienţe, prin lupte, să-şi constitue o individualitate; să se cunoască ea însăşi. In lunga ei călătorie, scânteia Dumnezeiască s'a acoperit cu multe patimi urâte, de care trebuie să se curăţe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

înainte de a reintra în patria ei cerească, de unde a pornit fără prihană, albă şi curată. Prin dragostea fără margini ce-i umplă sufletul, că i se pare că va cuprinde o lume întreagă în iubirea sa— prin bunătatea şi mila cu care e gata a se jertfi pentru fericirea altora — sufletul se înalţă, se uneşte, într'o fericire nespusă, din nou cu Creatorul său.

Sivruka priveşte şi ascultă pe Ariel, care-i spune :

—„Suntem pe calea care, din ce în ce, te apropie de iubita, de scumpa ta Maya ; dar înainte de a o vedea, trebue să cunoşti tot ce este în jurul tău, căci mult vei sta în acest loc binecuvântat, odihnindu-ţi sufletul şi pregătindu-te pentru o altă descindere pe pământ.

Aruncă-ţi privirile în jurul tău, şi uită-te la aceste fiinţi luminoase ca luceferii ; ele se numesc Arhangeli, slujbaşi sfinţi ai A-Tot-Puternicului ;—de o bunătate şi înţelepciune mai presus de ori-ce înţeles. — Ei sunt acei care conduc legiunea Ingerilor în erarhie fără număr ; fiecare dintre e; însărcinat cu o altă lucrare. — Uită-te la splendoarea lor înconjuraţi de raze de văpăi colorate, le aruncă în toate părţile....şi fiecare nuanţă e expresiunea unei virtuţi..... Razele roşii, purpurii, sunt dragostea curată, cele galbene, aurii sunt razele ştiinţelor şi ale inteligenţei ; cele albastre, ale evlaviei, ale credinţei—De aceşti Arhangheli e scris în scripturile sfinte : „Că deasupra capului lor e un curcubeu ; faţa lor luceşte ca soarele şi glasul lor e armonia sferelor !“ Cohortele lor diriguesc opera naturei în cea mai mare regularitate şi precisiune, după planul şi legile A-Tot-Puternicului.

Puterea sufletească aci, e aşa de mare, că prin voinţă se creează tot ce se doreşte; datorită şi maleabilităţei materiei acestui plan.— Aci pictorul redă concepţiunele sale în cea mai mare perfecţiune, în culorile cele mai vii ; ne mai fiind

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

împiedecat în executarea operei sale prin lipsa nuanţelor, prin dificultatea combinaţiunilor lor, prin greutăţile tehnice.

Compositorul îşi aude creaţiunile sale executate cu o măestrie neîntrecută.

Scriitorul şi poetul, găsesc inspiraţiuni sublime. — Sculptorii, prin ajutorul materiei maleabile, au toate posibilităţile de a executa creaţiuni minunate, redând formele naturei cu o vioşie, cu o măestrie neînchipuită !.....

Sufletul a devenit creator !—dar el îşi dă seamă, că creaţiunile lui nu sunt decât umbrele creaţiunilor A-Tot-Puternicului, Creatorului Etern, de la care a primit scânteia Luminei conţinând toate posibilităţile puterei Sale.

Toţi, aci, trăesc o viaţă plină de activitate, de fericire şi mulţumire, în mijlocul creaţiunilor înjghebate de puterea voinţei lor. Dar totodată sunt conştienţi, că toate aceste frumuseţi care-i înconjoară, nu sunt o realitate, ci numai iluzii create de o voinţă puternică.

Sufletele lor se înalţă cu o dorinţă aprigă tot mai sus, spre lumina Eternă a „Acelui ce Este"—Şi cu cât se înalţă, simt, cu o putere covârşitoare, că nu sunt decât un praf faţă de Creatorul lor; şi o dragoste, o recunoştinţă nespusă, îi atrage spre Lumina Sa.

Dar nimeni nu l'a atins vre'o dată. — Nimeni nu l'a văzut ! — Numai sufletul, scânteia desprinsă din puterea Sa, are convingerea că „Este"—prin fericirea şi dragostea nespusă care o cuprinde, care o înalţă tot mai sus, mai aproape de picioarele Tronului Său.

Legătura între sufletele, e mai puternică, mai strânsă în această lume Cerească decât ori-ce ne-am putea închipui. Dragostea cea mai mare de pe pământ nu e decât o umbră slabă faţă de fericirea şi iubirea sufletelor îngereşti; mai ales a acelora care s'au iubit şi pe pământ cu o dragoste curată; căci numai ei se atrag sufleteşte.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr1901-1932

. . . . . .

Ca printr'un văl subțire, auriu, Sivruka vede venind spre dânsul, surâzând, în formele cele mai diafane, pe acei ce i-a iubit pe pământ. Frumusețea lor ideală, oglindește sentimentele cele mai nobile, cele mai înalte. Nici o urmă de vre-o grijă, de vre-o patimă, nu se mai zărește pe fața lor senină.

.....O ! ce măreție, glorie și splendoare e această renaștere în lumea Luminei Eterne. . . . . .

Intr'o mreajă de văpae, Sivruka zărește un înger, de o strălucire, de o frumusețe fără nume: Maya ! mult iubita Maya ! Părul bălai îi cade pe umeri, pe trupul diafan, ca fire de aur țesute de razele soarelui.

In ochii mari albaștri se oglindește fericirea Cerească. Cu un zâmbet dulce—o, așa de dulce pe buzele deschise—își întinde aripile lungi, albe ca zăpada, luându-și zborul spre Sivruka — scumpul ei Sivruka, pe care nu-l va mai lăsa de lângă dânsa . . . . . .

Două suflete curate, însetate de iubire s'au legat pentru veci, într'o fericire nespusă. Ei stau amândoi în Lumina veșnică ; înconjurați de muzica sferelor, de miresme încântătoare ; simțind o așa mare iubire, o așa puternică înălțare, că-i ridică sus, tot mai sus, spre Acel a Cărui făptură sunt. — Strâns legați, încununați de nimbul nemuririi, își ieau sborul spre locul fericirilor Eterne-„Nirvana" !

„Nirvana"— Locul binecuvântat a tot ce e dragoste curată, Lumină și Adevăr.

„Nirvana"— Inima universului, întinzând razele sale binefăcătoare, peste toate lumile presărate în infinit !

„Nirvana"—Fericirea supremă, — glorioasa patrie și ultimul scop al sufletului rătăcitor !

„Nirvana"—Lăcașul sfânt al A-Tot-Puternicului ; al „Acelui ce Este" „Ce A fost" și „Ce va fi" !....

— F I N E —